

Eleccions al Parlament de Catalunya 1988

PROGRAMA DE GOVERN

EL FUTUR DE CATALUNYA.

Índex

	<u>Pàg.</u>
Introducció	5
Les institucions	9
Reforma de l'administració	13
Administració territorial i govern local	19
Política econòmica	23
Finançament de la Generalitat	27
Política financera	31
Concertació social i relacions laborals	33
Ocupació	39
Política industrial	43
Política territorial i infraestructures	53
Medi ambient	59
Política d'habitatge	65
Comerç	67
Defensa del consumidor	71
Turisme	73
Agricultura, ramaderia i pesca	77
Educació	87
Universitat	93
Benestar Social	97
Serveis Socials	99
Sanitat	109
Droga	117
Esport	119
Cultura	123
Normalització lingüística	137
Comunicació	145
Joventut	149
Política d'igualtat	153
Justícia i Dret	157
Seguretat pública	163
Una perspectiva federalista de l'Estat de les Autonomies	167
Política europea i internacional	171

Introducció

Hem entrat en *un nou període de la vida política de Catalunya* que pot estar presidit pels signes de la normalitat i de l'esperança. *Podem donar per clausurat un període d'excepcionalitat*. Els moments d'excepcionalitat de vegades són inevitables. De vegades serveixen per aixecar el tremp d'un poble i fer-lo resistir en circumstàncies adverses. Però no poden durar sempre; i no és bo que durin sempre. Un país no pot viure en la sotragada i la convulsió constant. Ens fa falta la normalitat perquè hi ha molta feina a fer i necessitem concentrar-nos-hi per fer-la ben feta. Catalunya ha de plantejar-se nous reptes i triar quina és la millor via per arribar-hi. Avui els signes d'esperança i optimisme predominen per sobre dels de desesperança i pessimisme.

Per altra banda, *la situació econòmica de Catalunya és especialment positiva*. *La política econòmica del govern socialista ha resultat beneficiosa per a l'economia de Catalunya*. L'economia espanyola millora i Catalunya està en condicions d'encapçalar aquest nou salt endavant. El contrast amb la situació de 1984 és evident: llavors parlàvem de desindustrialització, ZUR, atur creixent. Ara s'ha produït una inflexió de tendència important en l'economia de Catalunya: *la renda per càpita de Catalunya creix més que la mitjana espanyola, l'atur hi és més reduït*. Tant si observem els indicadors de consum, com si observem els d'activitat productiva; tant si comparem amb la situació econòmica del conjunt d'Espanya, com si comparem amb la situació d'un, dos o tres anys endarrera, tots els signes indiquen que la situació de l'economia de Catalunya ha millorat, i que es donen les condicions, si ho sabem aprofitar, per donar un gran salt endavant en la modernització de les estructures productives. És l'hora de començar a repartir els beneficis de la recuperació.

Finalment, s'ha cobert una primera etapa (1977-1987) del procés autònic. *Hem assolit els objectius primers i bàsics en la consolidació del nostre autogovern*. Fa dos anys estava pendent de signar-se l'acord de finançament autònic. Ara ja està signat. Aquest acord és un graó més en un llarg procés en què hem anat assolint gradualment noves cotes. El fet

és que hem culminat una etapa. Tenim unes institucions rodades. Un sistema de finançament que funciona. Un marc competencial. Un pressupost de més de 600.000 milions de pessetes. Una administració de més de 80.000 funcionaris. Podem treballar amb normalitat i hem de fer-ho.

Els socialistes de Catalunya hem desenvolupat un paper d'enorme transcendència durant aquest període. La nostra tasca en la recuperació de l'autogovern i en el procés de reconstrucció nacional de Catalunya ha estat inqüestionable. Els socialistes hem avantposat els objectius del país als de partit. Des de les grans mobilitzacions populars del 76 i 77 fins al paper, més callat però decisiu, que hem tingut en qüestions com la del finançament autonòmic, els socialistes ens hem mantingut en primera fila del combat per l'autogovern de Catalunya. I amb el treball constant i creatiu fet pels nostres ajuntaments des de 1979, amb gran majoria socialista, hem contribuït a millorar les condicions de vida de gran part de les nostres viles i ciutats. Sense la funció integradora i solidària del PSC, tantes vegades ignorada i menystinguda, Catalunya no seria el país vertebrat i amb empenya que ara vol aconseguir noves fites.

Els reptes presents

Ens trobem, doncs, davant del final d'una etapa i l'inici d'una de nova. Hem aconseguit unes institucions d'autogovern. Ara hem d'exercir aquest autogovern i aprofundir-lo. I la primera condició per fer-ho és un bon govern que sàpiga administrar bé els diners dels ciutadans. *Ara cal governar bé en benefici de la majoria.* Tanmateix, el fet que hi hagi unes condicions favorables no vol dir que no restin grans problemes encara sense solució. El que és important és l'ordre de prioritats que s'estableix i la voluntat política de resoldre'ls. El país vol saber on anem. Definir prioritats, establir programes, treballar col·lectivament des de les institucions, sumar i no dividir els esforços i les voluntats.

El primer repte és assolir que el progrés econòmic beneficï a tots i no només a uns quants sectors privilegiats. La prosperitat l'hem de notar tots. Perquè partim de més avall estem obligats a avançar de pressa, en la construcció d'una societat més justa on el benestar sigui quelcom més que el cartell polític de la pseudo-beneficència. No volem perpetuar la misèria, no ens rendirem als ghettos socials, a la situació «inevitable» dels marginats ni a les conseqüències personals i col·lectives de fenòmens com la drogaaddicció o la violència.

Iniciar una nova etapa d'aprofundiment de l'autogovern, a partir dels

objectius comuns establerts entre totes les forces polítiques. Evitar la fuga endavant i la divisió. *Tenir present que el pluralisme és l'essència de la democràcia i el motor del dinamisme social i polític* i que, per tant, la unitat darrera els objectius nacionals només serà autèntica si es basa en el reconeixement de la legítima discrepància, de l'existència de més d'una via possible. Fer funcionar adequadament l'administració de la Generalitat de Catalunya. Governar, i governar bé. Administrar els serveis sobre els quals tenim competència. *Reformar quan calgui, innovar amb imaginació i prudència, posar l'Administració al dia.* Tenir en compte que continuar la situació de desgavell significaria perdre una oportunitat històrica.

Una nova majoria

Aquests són els reptes i els objectius que avui podem fixar-nos. Amb quins suports podem assolir-los? Quins sectors socials i quina majoria política poden coincidir amb nosaltres? *Per dur a terme aquests objectius és necessària una nova majoria nacional i de progrés,* capaç de dirigir la vida política de Catalunya. Aquesta majoria s'ha d'articular a partir de les forces polítiques que configuren l'actual oposició progressista a la majoria conservadora i s'ha de constituir amb els més amplis recolzaments parlamentaris possibles.

Els socialistes constituïm avui el principal punt de referència de l'esquerra a Catalunya, com a partit de govern i com a projecte polític. Podem donar per conclòs el període de l'esquerra dispersa. Els sectors dispersos s'han anat aglutinant entorn del PSC. *Queden, però, alguns reptes que han d'orientar l'acció política dels socialistes:* la consolidació de la nostra pròpia personalitat com a partit de govern, com a partit amb voluntat d'implantació social i com a partit present en la política espanyola; el reconeixement, el respecte i la col·laboració amb les altres forces de l'espai de l'esquerra; la culminació del procés d'agrupació entorn del PSC, per tal d'afavorir la nova majoria de progrés.

Aquesta nova majoria de progrés comptarà amb el suport d'una àmplia majoria de la societat catalana per dur a terme el seu projecte. Amb els treballadors i els sectors populars; amb els tècnics i professionals; amb els empresaris progressistes; amb la joventut; amb els nuclis més actius de tot el país. El nostre és un projecte adreçat al conjunt de la societat catalana, en la qual volem que s'integrin, en peu d'igualtat, els sectors avui marginats. Els socialistes creiem que els interessos de tots aquests sectors con-

flueixen, en aquest moment, en uns objectius comuns. Però evitem que interessos corporatius passin per davant d'interessos generals.

Quins són avui els punts de confluència, els objectius programàtics, que poden fer coincidir aquests sectors? *Nosaltres proposem un programa*, que desenvolupem a continuació i que us presentem amb la confiança que hi sabreu trobar la garantia d'una política que respongui als interessos de Catalunya i dels seus ciutadans.

Les institucions

Ja fa deu anys que Catalunya ha recuperat les seves institucions d'autogovern. Durant aquests anys han arrelat amb força enmig d'un poble que tant havia lluitat per tenir-les novament. Cal, però, que cadascuna d'elles exerceixi amb plenitud i eficàcia el paper que l'Estatut els assenyalava.

Així, per exemple, *el Parlament*, com a representació del poble de Catalunya, ha de recuperar un paper central en la nostra vida democràtica. La millora del seu funcionament i flexibilitat és la garantia per tal de poder connectar els problemes i esperances de la nostra societat amb la nostra cambra democràtica. Cal un canvi d'actitud per part del President i del Consell Executiu per facilitar una vida parlamentària normalitzada. Cal introduir, a més de l'impuls i el control del govern, noves orientacions en la nostra vida parlamentària que permetin que els nous i vells problemes de la nostra societat siguin objecte d'estudi i de propostes en el si del nostre Parlament.

En aquesta línia, ens comprometem a desenvolupar mesures concretes com aquestes:

1. Les sessions de les comissions parlamentàries hauran d'ésser públiques, és a dir, podran assistir-hi els mitjans de comunicació acreditats i els ciutadans.

2. Per tal que hi hagi un autèntic debat parlamentari ens proposem que, en cada debat, tothom que serà contradit, contestat, replicat o rectificat per un o més oradors tindrà dret a replicar una sola vegada i durant un temps màxim de cinc minuts sobre el contingut del debat.

3. Les interpellacions i preguntes podran ésser adreçades al President de la Generalitat, al Consell Executiu i als Consellers. Quan les interpellacions i preguntes vagin dirigides al President de la Generalitat, hauran de referir-se a la política general del govern, a la política de desenvolupament institucional de l'Estatut d'Autonomia o a les polítiques adscrites al departament de Presidència.

4. El dia abans de la sessió plenària convocada, podran plantejar-se preguntes al President de la Generalitat, al Consell Executiu i als Conse-

llers. Serà requisit necessari anunciar la intenció de formular-la i no requerirà més precisions sobre el seu contingut que la identificació del membre del Consell Executiu que serà interrogat.

5. Els grups parlamentaris tindran dret que siguin objecte de debat en el Ple tantes proposicions no de llei per cada període de sessions com les que resultin d'assignar la quota d'una per cada deu diputats o fracció del grup parlamentari.

El President i el Consell Executiu

Pel que fa al *President de la Generalitat*, cal recordar que és ell qui ostenta la més alta representació de la Generalitat i l'ordinària de l'Estat a Catalunya. Si això és així, és evident que cal un President de la Generalitat que sàpiga representar democràticament el pluralisme de la societat catalana. Cal un President amb visió i actituds d'estadista que cerqui acords bàsics entorn dels grans temes de la política catalana, per damunt de les confrontacions partidistes. Cal un President que sàpiga projectar el nostre país amb tot el seu contingut de riquesa cultural, pluralisme polític i sindical, diversitat ideològica. Cal un President que, al marge de la composició política del govern de l'Estat, tingui voluntat de cercar acords profitosos per a Catalunya i no caigui en enfrontaments estèrils.

Altres mesures poden reforçar aquesta actitud que propugnem. Així, ens comprometem que *el President de la Generalitat reuneixi periòdicament els líders dels partits polítics* amb representació parlamentària per tal de posar en comú els grans temes de la política catalana. I, en la línia de reforçament del pluralisme polític de Catalunya, ens comprometem al *reconeixement de la figura del cap de l'oposició*, així com al tractament digne dels grups polítics amb representació parlamentària. Finalment, cal assegurar que *la presència exterior del President* de la Generalitat es faci en determinades actuacions en base al pluralisme polític de Catalunya.

Per altra banda, la composició del *Consell Executiu* ha de respondre al criteri de *cercar els millors consellers possibles, amb bona experiència política i capacitat de gestió reconeguda*. Un Consell Executiu devaluat i amb incapacitat político-tècnica és la pitjor garantia per assolir un bon govern a Catalunya. Els consellers han d'ésser interlocutors vàlids a importants nivells de les diferents administracions. Avui ens trobem en el punt més baix de la capacitat d'acció política per part dels consellers. Retornar el prestigi i credibilitat als membres del govern de Catalunya és ara una exigència nacional.

En aquest sentit, reiterem l'oportunitat de contemplar *el nomenament d'un Conseller en cap*, responsable directe de la gestió de govern i, per tant, figura que permet que el paper d'arbitratge i representació del President guanyi un relleu més gran.

El consens electoral

En relació amb l'elecció i funcionament de les institucions catalanes, una de les qüestions referents al desenvolupament estatutari que ja no pot demorar-se més, és l'elaboració i aprovació de la Llei electoral per part del Parlament de Catalunya. No té cap explicació que després de vuit anys de vigència de l'Estatut les eleccions de la cambra catalana no tinguin encara una regulació pròpia.

Els socialistes ens proposem impulsar l'elaboració de la Llei Electoral dins la primera meitat de la III^a Legislatura, amb la suficient distància d'una propera contesa electoral, i amb la voluntat expressa que la regulació de les eleccions al Parlament de Catalunya sigui aprovada amb el més ampli consens possible, ja que es tracta d'un aspecte essencial del desenvolupament estatutari.

Dins del marc d'aquest consens, els socialistes proposarem com a criteris informadors de la Llei electoral de Catalunya els principis de representació proporcional i d'assegurament de la representació de les diverses zones del territori. Això comporta caminar cap a fórmules que contemplin la divisió territorial de Catalunya d'una banda i que assegurin, d'altra banda, la necessària proporcionalitat que faci realitat la màxima «d'un home, un vot».

En un sentit semblant, proposarem també a totes les forces polítiques catalanes que, en la mesura que el conjunt de la legislació electoral ho faci possible, arribem a un acord que permeti l'acumulació d'algunes convocatòries, ja que la freqüència excessiva d'eleccions desagrada als ciutadans i dificulta els acords necessaris entre els partits i les institucions, ja que es viu en un clima electoral permanent.

Reforma de l'administració

És evident que tota administració pública s'ha de proposar com a objectius fonamentals l'eficàcia i el servei als ciutadans, l'honestedat i la transparència, la voluntat de modernització i la capacitat de guanyar-se la confiança dels administrats.

No és aquesta, ni de bon tros, la imatge que els catalans percebem avui de l'administració de la Generalitat. Comptant que avui ja disposa del bloc normatiu essencial en matèria d'administració i funció pública, la realitat és que l'oportunitat històrica que hi hagué de crear un nou model d'administració que superés vells vicis de funcionament ha estat malaguanyada. No s'ha tret profit de les experiències històriques ni del Dret comparat, i s'han reproduït en canvi errors que van esdevenint un llast insuperable.

Els socialistes ens proposem de reformar l'administració pública catalana i reconduir el procés que s'ha seguit fins ara, amb la voluntat de dotar Catalunya d'un instrument molt més àgil i transparent, al servei d'una societat moderna i de progrés.

Una administració exemplar

Hi ha terrenys concrets on la imatge i l'actuació de la Generalitat s'han vist en els darrers anys seriosament qüestionats. Així, per exemple, si admetem la necessitat indiscutible d'establir criteris objectius i neutrals d'actuació, és evident que cal superar el clientelisme que s'ha anat imposant en *la concessió de subvencions*, en perjudici de centenars i milers d'iniciatives que es troben mal ateses. O bé, si considerem urgent d'esmerçar els recursos escassos d'una manera eficient en benefici de les necessitats reals de la societat catalana, convindrem en la conveniència de modificar substancialment la política que s'ha seguit en relació amb *la publicitat institucional*. Per als socialistes, aquesta publicitat només pot justificar-se, avui, per informacions necessàries als ciutadans o per campanyes dirigides al major benestar col·lectiu —contra la droga, el tabac, l'alcohol, etc.—;

objectius que queden ben lluny, malauradament, de la malversació actual, sovint adreçada subliminàrment a la propaganda personal o de partit.

Un cas paradigmàtic de com és necessari que l'administració autonòmica doni un bon exemple el tenim en el *tema del joc*, que ha tingut recentment un trist protagonisme en la política catalana. I és que, en comptes de reduir-lo a uns marges prudencials, hem vist com era estimulat, propagat a comerços i botigues, gestionat d'una manera absolutament irregular i escandalosa.

En aquest darrer sentit, els socialistes prendrem les mesures necessàries per *deixar sense efecte* el contracte actualment vigent entre l'EAJA i LUDITEC, S.A., que impliquen l'entrega a mans privades de la gestió de les loteries i els beneficis que generen. Els milers de milions (aproximadament uns 35.000 milions en deu anys) que avui marxen a mans privades catalanes i estrangeres han de restar en el tresor públic de la Generalitat. L'EAJA haurà de prendre, en el futur, totes les responsabilitats de gestió que li corresponen, a fi d'assegurar el compliment dels objectius i principis que assenyalen la Llei del Joc de Catalunya. Així mateix traurem els punts de venda dels forns i de les botigues d'alimentació i proposarem un acord a nivell d'Estat per anul·lar la publicitat als mitjans de comunicació.

Contingut de la reforma

Ja sabem que la Constitució atorga competència exclusiva a l'Estat, entre d'altres, en matèria de les bases de règim jurídic i del règim estatutari dels funcionaris (Art. 149.18). És una llàstima que aquestes bases no s'hagin modificat encara avui en el sentit necessari per afrontar la reforma en profunditat de l'administració pública. Però malgrat la dificultat d'aquesta mancança, i exhaurint al màxim les nostres possibilitats legals, els socialistes iniciarem un camí vers la reforma, tant en la vessant jurídica com en la d'altres mesures que s'expressen a continuació.

Així, doncs, i sota els grans objectius esmentats al principi, definirem més específicament el contingut de la reforma que posarem en marxa, després de fer un estudi en profunditat sobre la situació actual en què Convergència i Unió ha deixat l'administració i la naturalesa de la nova administració a impulsar. Aquest estudi el realitzarem amb la participació dels treballadors públics i dels administrats, arbitrants un sistema àgil de posta en comú i presa de decisions, a través d'una Comissió creada a l'efecte, que col·labori en la preparació de la proposta que haurà d'aprovar el Parlament.

Nivells competencials i legislació

Aclarirem els nivells competencials de les administracions, suprimint dràsticament les duplicitats existents en una mateixa zona geogràfica i per a les mateixes matèries. Descentralitzarem realment l'administració a nivell perifèric i a les comarques. Farem realitat la tan desitjada i necessària autonomia municipal, fent especial èmfasi en les matèries de protecció ciutadana, promoció econòmica i serveis personals i de qualitat de vida.

Reduirem, refundrem i adequarem la legislació actual, dins de l'àmbit de les nostres competències, sota els objectius de simplificar el «marasme» actual, adequar-lo a les necessitats existents, agilitar la gestió administrativa, aprofundir la clarificació competencial i l'autonomia de l'administració local i adequar-se als objectius de la reforma a emprendre.

Funció pública

Una primera constatació és que el Consell Executiu està incomplint la normativa que, amb rang de llei o de norma reglamentària, és de compliment preceptiu. Així, un element clau per garantir la racionalitat i l'eficàcia en el funcionament de l'administració, com és la classificació i valoració dels llocs de treball, no s'ha fet encara i ja fa més de dos anys que es va promulgar la Llei de la Funció Pública de l'Administració de la Generalitat. I, més greu encara, tot indica que si s'aborda es farà sense comptar amb la participació de tots els sectors implicats.

No s'han complert tampoc els principis de descentralització i desconcentració de serveis i de funcions, no existeix un model racional i eficaç d'administració perifèrica i la nova Llei que regula l'Escola d'Administració Pública és de fet inoperant poc després d'un any d'haver estat aprovada.

En definitiva, no ha existit fins ara un model adequat de funció pública. Contra aquestes deficiències, els socialistes ens proposem d'aplicar un conjunt de mesures com les que assenyalen a continuació:

- Modificarem i/o farem de bell nou un paquet legislatiu sobre la funció pública, i impulsarem altres mesures que permetin:
 - a) Un nou sistema d'accés, selecció i formació del personal, instaurant mètodes que demostrin les habilitats, aptituds i capacitats, per sobre dels coneixements memorístics.
 - b) Una incentivació i responsabilització real dels treballadors públics,

sota l'organització de la «Direcció per Objectius», assajant fins i tot la participació en els resultats a nivell de retribució econòmica.

- Acabarem amb el *clientelisme polític*, i farem que es compleixin els principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat en l'accés i l'exercici de càrrecs i funcions públiques. Això suposarà una delimitació clara dels nivells polític i professional dels llocs de treball.
- Elaborarem una *nova Llei d'incompatibilitats d'alts càrrecs* que estengui els seus efectes fins a dos anys després d'haver abandonat el càrrec corresponent.
- Crearem una comissió especial de caràcter tècnic i representatiu per procedir a *classificar i valorar els llocs de treball*.
- Crearem *comissions de participació del personal* a cada departament, amb la finalitat de prestigiar la Generalitat davant els mateixos funcionaris i de propiciar la participació d'aquests.
- Potenciarem l'*Escola d'Administració Pública* com a element clau en la selecció i formació del personal de l'administració autonòmica i local, i com a centre impulsor de l'estudi i aplicació de les tècniques modernes de gestió pública.

Política pressupostària

El pressupost de la Generalitat ha assolit els darrers anys un volum de recursos molt elevat. El govern de la Generalitat administra cada any entorn de 100.000 ptes. per habitant. Aquest pressupost és un instrument poderós que ha de permetre que els socialistes puguem assolir els objectius que ens proposem en diferents direccions.

Però un pressupost d'aquest volum ha de ser administrat respectant uns principis que considerem indispensables: neutralitat de l'administració i dels funcionaris respecte a les diferents opcions polítiques; objectivitat en els criteris aplicats en les decisions; transparència de les actuacions pressupostàries i financeres; agilitat administrativa.

Massa sovint el govern de Convergència i Unió no ha respectat aquests principis. Moltes vegades ha semblat que es reproduïen mimèticament els pitjors vicis de clientelisme i patrimonialisme de l'antiga administració centralista. S'ha malaguanyat, doncs, una conjuntura històrica per desplegar una administració sense moltes de les hipoteques que comporta haver de reformar una situació «de facto».

Els socialistes ens proposem recuperar el terreny perdut. Per fer-ho durem a terme les mesures següents:

- *Aplicació de la normativa de comptabilitat pública*, en línia amb les propostes més innovadores i agilitadores que actualment s'estan impulsant en altres llocs.
- *Establiment de mecanismes* —comissions amb criteris de participació ciutadana; reducció dels marges de discrecionalitat— *que garanteixin la neutralitat i objectivitat en la concessió de les ajudes i subvencions a tercers*.
- Realització d'un *llibre blanc sobre l'actual gestió pressupostària i financera* de la Generalitat, amb la finalitat de poder elaborar una proposta que permeti posar fi al malbaratament i a la utilització inadequada de mitjans.

Gestió administrativa i pressupostària

Els socialistes ens proposem en aquest terreny l'aplicació de mesures com aquestes:

- Implantació d'un nou concepte organitzatiu, la «*Direcció per Objectius*», que implica la identificació dels objectius a aconseguir, donar iniciativa a l'elecció dels mitjans a utilitzar i control dels resultats. L'aplicació de l'administració pública d'aquest nou tipus de funcionament pot acabar amb la desmotivació del personal, la ineficàcia, la ineficència, i la descoordinació i pèrdua d'esforços.
- Es tracta de crear centres gestors (equips gerencials), amb uns objectius clars, autosuficiència de recursos (pressupost per programes i per objectius) i autonomia de gestió; i tot això coordinat amb la creació de gerències centrals fortes, compostes per uns serveis d'organització, «management» i informàtica, sota una direcció única, per tal de fer possible l'assignació de recursos, el control de resultats i les auditories «a posteriori». Prèviament i alhora que s'implanti aquest sistema organitzatiu, caldrà realitzar una tasca ingent de racionalització a fons de la maquinària administrativa, analitzant els circuits, anul·lant controls formals innecessaris, informatitzant, etc.
- *Adequació de la legislació* existent i elaboració de la que sigui imprescindible per tal de facilitar tot el que s'ha dit fins ara, i especialment el procediment administratiu, la contractació i la gestió pressupostària.
- Posada en pràctica d'un nou concepte d'*atenció al ciutadà*, introduint una sèrie de correctius que facin satisfactòria i fluida una relació administrat-administració:

- a) Elaboració d'una *Guia de l'administració de la Generalitat*, d'amplíssima difusió, destinada a explicar, de manera clara i pedagògica, les funcions i serveis de tots els òrgans de la Generalitat, i els passos processals que qualsevol ciutadà o entitat cal que segueixi per formular demandes, reclamacions o suggeriments.
- b) Implantació del principi d'*Oficina única d'atenció al públic*, que eviti el pelegrinatge i la pèrdua de temps dels ciutadans de despatx en despatx.
- c) Creació a cada centre de *gerències encarregades de vetllar per la relació amb el públic*.
- d) Instauració de mesures efectives de *defensa dels ciutadans* enfront de les cada dia més poderoses maquinàries administratives.
- e) *Responsabilitat econòmica efectiva de l'administració* pels perjudicis causats als ciutadans com a conseqüència del mal funcionament dels serveis públics, inclosa la lentitud dels tràmits.
- f) Extensió raonable del principi de *silenci administratiu positiu*.

Administració territorial i govern local

La nova organització territorial de Catalunya, ajornada durant tant de temps i considerada des de sempre com un dels eixos bàsics del nostre autogovern, ha estat, lamentablement, una gran oportunitat perduda. El govern de Convergència i Unió ha dissenyat un model feixuc, anacrònic i partidista, i l'ha imposat unilateralment contra el parer de totes les altres forces polítiques.

No és estrany, doncs, que els socialistes ens proposem com a objectiu prioritari de govern formular una proposta d'organització territorial de Catalunya que respongui plenament al contingut de l'article cinquè de l'Estatut d'Autonomia, que sigui acordat amb les forces polítiques parlamentàries i que reflecteixi la realitat territorial diversa del país. Un model d'organització que agiliti i aproximi l'administració al ciutadà, tot evitant duplicitats administratives i burocràtiques i pressions fiscals innecessàries.

Deixarem, doncs, sense efecte les Lleis d'Organització Territorial aprovades unipartidàriament i constituïrem, sota criteris de consens, una comissió específica amb els millors experts en la matèria, els quals, en base a una rigorosa consulta municipal i del coneixement que es diposa de les relacions interterritorials, socio-econòmiques i administratives, formularan una proposta que constituirà l'esborrany del projecte definitiu que, amb el consens més ampli possible, aprovarà el Parlament de Catalunya.

Finalment, i des del nostre punt de vista, el nou model territorial ha de basar-se en una voluntat expressa de cooperació institucional, imprescindible per poder dur a terme els grans projectes d'interès general.

Els socialistes considerem com a principis inspiradors del model territorial els següents:

1. *El municipi*

El municipi és l'ens fonamental de l'administració local i la unitat bàsica de convivència dels ciutadans. La funció principal dels ajuntaments és la representació política dels interessos del poble i la gestió dels serveis i de les activitats que les competències pròpies i obligatòries els atorguen,

però també la intervenció directa en tots aquells problemes que afecten els ciutadans.

La funció primordial dels ajuntaments és assegurar que tots els ciutadans, indistintament del municipi on viuen, rebin els serveis mínims necessaris a què tenen dret. Una funció certament difícil que molts municipis a Catalunya, per raó de la seva capacitat econòmica o demogràfica, no poden complir o només poden fer-ho parcialment.

En aquest sentit, és urgent l'elaboració definitiva d'un *Mapa Municipal de Catalunya*, on es reculli la realitat present dels nostres pobles i ciutats, s'analitzi la seva capacitat de prestar els serveis obligatoris, s'articuli la resolució de nombrosos problemes existents en matèria de límits i d'enclavaments, s'incentivi la fusió voluntària dels municipis per tal de contribuir a la superació progressiva del minifundisme actual i s'assenyalin les vies possibles d'agrupació municipal per a la prestació de serveis comuns (mancomunitats, consorcis, etc.).

Per altra banda, els socialistes

- promourem l'exercici per part dels ajuntaments de competències delegades per altres administracions. Més concretament, es traspasarà als municipis la gestió dels serveis d'atenció personal i els recursos necessaris perquè puguin ser prestats adequadament;
- potenciarem les viles i ciutats mitjanes, siguin o no cap de comarca, perquè exerceixin de forma efectiva el necessari paper dinamitzador del seu entorn més immediat;
- i farem possible que els municipis més poblats i amb característiques singulars puguin dotar-se, si així ho desitgen, d'una Carta Municipal pròpia per a la seva organització territorial.

2. La comarca

La comarca ha de configurar-se com un ens d'administració local, supramunicipal, útil i adequat a la societat, al servei dels municipis que la sustenten i amb un àmbit territorial que possibiliti polítiques de reequilibri tendents a reduir les diferències existents avui a Catalunya. Els municipis decidiran lliurement a quina comarca volen pertànyer.

Com a garantia de la voluntat reequilibradora, les comarques s'estructuraran entorn de les ciutats o viles mitjanes, úniques amb capacitat real de dinamitzar-les. Seran funcions principals de les comarques planificar i desplegar accions i activitats de caràcter supramunicipal, així com gestionar per delegació serveis que voluntàriament cedeixin tots els municipis o provinguin de la Generalitat i de les diputacions.

La diversitat territorial fa impensable una homogeneïtat funcional: per això cada comarca disposarà d'una Carta Comarcal específica que, amb l'aprovació del Parlament, fixarà el marc competencial i el finançament corresponent. Els òrgans de direcció política, els Consells Comarcals, seran representatius de la voluntat democràtica que els ciutadans expressin en les eleccions municipals.

3. Les entitats metropolitanes

Els socialistes som partidaris de crear agrupacions de municipis basats en fets metropolitans, propis de societats industrials on es concentra un elevat percentatge de la població del país. Les entitats metropolitanes faciliten l'ordenació urbanística d'àrees intensament poblades, permeten racionalitzar la prestació de serveis bàsics i possibiliten la formulació de propostes d'actuació i ordenació econòmica.

En aquest sentit, els socialistes considerem imprescindible l'existència d'un organisme que expressi políticament la realitat metropolitana de Barcelona, doni resposta a les seves necessitats globals i eviti la fragmentació actual. Aquest organisme disposarà d'una Carta on es fixi el seu marc competencial i els seus recursos i garantirà la representació política de tots els municipis que l'integrin. El seu àmbit territorial serà definit prèvia consulta a tots els municipis adscrits a l'àmbit de l'antiga Regió I.

4. Les regions

La nova organització territorial aprovada recentment no ha donat resposta, incomprendiblement, a la necessitat de configurar els òrgans en què ha d'estructurar-se territorialment l'administració de la Generalitat, avui completament centralitzada. Caldrà abordar, doncs, aquest procés sota els principis de descentralització, de desconcentració i d'eficàcia administrativa. En aquest sentit és imprescindible que les regions coincideixin territorialment amb altres realitats territorials ja configurades, o que aquestes s'adaptin en el futur a les regions, a fi d'evitar l'aparició de nous nivells administratius.

5. Les diputacions

En l'actual marc constitucional i estatutari, les diputacions tenen assignada una funció de suport i assessorament als municipis —especialment als que disposen de menys mitjans— i de garantia de l'equilibri necessari en les prestacions que els ciutadans han de rebre en el conjunt del territori. Aquesta funció entronca amb la que realitzen en la majoria dels països del

nostre àmbit geogràfic els anomenats ens intermedis, que molt sovint actuen també per delegació dels governs regionals i en gestionen algunes competències.

Cal, doncs, que l'àmbit d'actuació de les diputacions es redueixi a aquest nucli essencial d'activitat i que continuï i es completi l'actual procés en marxa de transferència d'aquelles activitats que són competència de la Generalitat, garantint en tot moment el principi de descentralització a favor de municipis i comarques i assegurant que la nova distribució de recursos no signifiqui una pèrdua d'ingressos per al conjunt de l'administració local. Finalment, i pel que fa als seus límits territorials, caldrà plantejar-se la conveniència d'ajustar-los en el futur a la nova estructura regional catalana que s'haurà d'establir en el procés de la necessària desconcentració territorial de la Generalitat de Catalunya.

El finançament dels ens locals

La insuficiència financera és un mal crònic de la nostra administració local, i en particular dels ajuntaments. Per això els socialistes ens comprometem a anar dotant els municipis dels recursos suficients per al desenvolupament de les funcions que realitzin, tant per a les que els són pròpies com per a aquelles que gestionin per delegació d'altres administracions.

La Generalitat farà costat als ajuntaments en la petició d'increment del Fons Nacional de Cooperació Municipal i dotarà de manera suficient el Fons de Cooperació Local de Catalunya.

Des del govern de la Generalitat, els socialistes lluitarem per tal d'aconseguir una distribució dels recursos públics de l'ordre del 25% per a les administracions locals, del 25% per a les Comunitats Autònomes i del 50% restant per a l'administració de l'Estat.

Política econòmica

L'economia de Catalunya està rebent d'una manera especial els beneficis de la millora de la situació econòmica. Però el govern actual de la Generalitat, que tantes vegades s'ha escudat en la manca de competències per inhibir-se d'actuar, ha estat fonamentalment absent d'aquest procés.

L'any 1987 ha significat la consolidació de la recuperació de l'economia iniciat durant la segona meitat de 1985. Aquest canvi en la situació de crisi econòmica, a la qual hem estat sotmesos des de fa deu anys, és en part el resultat de l'esforç col·lectiu realitzat i d'una política d'ajust econòmic centrada en els objectius de reduir el diferencial d'inflació que ens separava dels països competidors, la reducció del dèficit públic i la reconversió de l'aparell industrial. Tot això amb la finalitat de crear les condicions necessàries per generar el relleu de l'activitat econòmica i la creació de nova ocupació. És a dir, la recerca d'un sistema econòmic i de convivència social que estableixi les bases objectives i segures del benestar social equitativament distribuït.

La incorporació a les Comunitats Europees a partir de l'1 de gener de 1986 feia més necessària l'adopció d'aquest tipus de polítiques tendents a preservar i millorar la competitivitat dels sectors econòmics. Les polítiques monetàries, salarials, fiscals, etc. que s'han aplicat al llarg d'aquests anys han estat conseqüència de les orientacions polítiques bàsiques adoptades.

Aquest ha estat un període que ha comportat i comportarà transformacions sòcio-culturals molt importants i una ràpida modificació de les necessitats i els costums dels habitants de Catalunya, i en general de tots els països industrialitzats. En aquest sentit el govern de Catalunya ha de liderar aquest procés de transició econòmica i transformació social, controlar-lo i conduir-lo i, en definitiva, facilitar l'adaptació a les noves condicions econòmiques. I això garantint que els sacrificis actualment esmerçats seran rendibilitzats col·lectivament amb l'assoliment d'unes noves bases econòmiques que facin possible una situació de millora econòmica i social.

Aquesta política ha comportat dificultats i sacrificis, però ha assolit els seus fruits i ha permès una incorporació al nou marc competitiu de la

CEE sense excessius traumes i ens ha conduït a l'endegament d'un procés de recuperació econòmica.

Així, l'any 1987 s'ha tancat amb un increment del Producte Interior Brut del 4,8%, el més alt en els últims dotze anys, un increment de l'índex dels preus al consum del 4,6% i una reducció del dèficit públic (administració central), fins a situar-lo en un 3,6% del PIB.

Malgrat aquest comportament favorable, *l'atur es manté com el problema pendent de la crisi econòmica*. La creació de llocs de treball no ha estat suficient per reduir l'atur degut a l'increment de la població activa, que intenta accedir al mercat de treball, en bona part a causa de la millor conjuntura econòmica.

És per això que cal corregir alguns desequilibris que, resultat dels llargs anys de crisi i ajust econòmic, queden pendents de resolució.

I la Generalitat pot desenvolupar una tasca molt positiva en la modernització del país. Té competències en els camps clau que permeten dur a terme, típicament, polítiques de tipus estructural: política industrial, política d'infraestructures, política d'ordenació territorial i política universitària i de recerca. Els grans processos d'adaptació i modernització han passat, en altres països, per l'acció en aquests camps.

Criteris fonamentals

En aquest marc, els criteris fonamentals que inspiraran la política econòmica del govern socialista de la Generalitat són els següents:

1. La necessitat de garantir en tot moment nivells operatius i d'eficàcia en les actuacions econòmiques.

2. L'assoliment d'una actuació eficaç implica la necessitat d'una visió global respecte a l'impuls, reordenació i equilibri territorial de l'economia catalana, que es materialitzarà en un projecte també global. L'existència d'un projecte global implica també la necessitat de grans esforços de coordinació entre la Generalitat i les altres administracions públiques. La Generalitat haurà d'adoptar, en aquest sentit, una iniciativa política encaminada a garantir sistemes efectius de coordinació.

3. La concreció d'aquesta necessitat de referir les actuacions econòmiques a un projecte global porta a la necessitat de la programació econòmica i de la coordinació institucional. La programació econòmica permetrà la realització d'actuacions seqüencials que presentin una coherència, que s'orientin vers l'assoliment d'objectius econòmics prioritaris i que es refereixin a horitzons temporals definits.

El desenvolupament d'una política de programació —i fins i tot la simple anàlisi de molts problemes— exigeix disposar d'un conjunt d'informacions estadístiques, de què fins ara no es disposa, la qual cosa implicarà la confecció d'un Pla d'Informació Estadística i la realització d'una política de col·laboració amb l'«Instituto Nacional de Estadística», que depèn del govern de l'Estat.

L'elaboració de plans i programes implica la disposició d'informació rellevant, la detecció de les necessitats i dels problemes, la formulació d'alternatives i prioritats, i la presa de decisions, així com el seu control i seguiment.

Pel que fa a la coordinació institucional, és a dir, a la coordinació entre els diferents Departaments i també entre aquests i els òrgans inferiors, aquesta esdevé indispensable en matèria d'actuacions econòmiques —tot i que òbviament la coordinació ha de presidir totes les actuacions de l'Administració—; i això perquè mesures econòmiques de diferent índole tenen sentit i resulten eficients quan persegueixen un mateix objectiu, i perquè hi ha una acusada interdependència entre ells.

4. Els socialistes estem fermament convençuts dels efectes positius de la participació activa dels sectors socials afectats en la formulació de polítiques alternatives. I això perquè és la forma, en primer lloc, d'avançar en la democràcia econòmica, però també perquè en aquest moment crucial per a l'economia de Catalunya el compromís de tots els sectors resulta imprescindible. Cal establir mecanismes de concertació a través dels quals pugui transcórrer un diàleg fluid amb els diferents sectors socials, i una participació d'aquests en el disseny de les grans línies de política econòmica.

Aquesta política de concertació en cap cas menystindrà les funcions i la responsabilitat del Govern i del Parlament.

Les possibilitats d'actuació de la Generalitat apareixen fortament condicionades per les seves disponibilitats financeres. Per aquest motiu constitueix un objectiu fonamental millorar l'actual sistema de finançament de la Generalitat, tant pel que fa al volum de recursos com a la capacitat real de decisió sobre els que es tenen.

La política socialista per impulsar el progrés econòmic i social estarà inspirada en els criteris d'eficàcia, planificació i participació i compaginarà l'objectiu d'aconseguir la reducció de les desigualtats socials i territorials amb el d'introduir les necessàries reformes i innovacions per a la modernització de l'aparell productiu. Situarà en el primer lloc d'aquesta política la lluita contra l'atur.

Finançament de la Generalitat

L'acord de revisió del sistema de finançament de les Comunitats Autònomes per al període 1987-1991 de novembre de 1986 va suposar una millora substancial del finançament de la Generalitat en diferents aspectes: volum de recursos, autonomia de la despesa, automatisme de l'actualització, entre altres. Avui ningú no pot deixar de reconèixer el paper decisiu que, tant des de la vessant de la negociació política com des de la de les formulacions tècniques, vam desenvolupar els socialistes catalans.

És precisament el paper central desplegat pels socialistes catalans en aquesta qüestió, i el reconeixement objectiu dels avanços assolits el novembre de 1986, el que ens dóna l'autoritat necessària per assenyalar les mancances que encara presenta l'actual sistema i la línia que han de seguir les millores que s'hi hauran d'introduir en el futur.

Actualment, el sistema de finançament ha de millorar fonamentalment en dues direccions.

En primer lloc, existeix una gran desproporció entre les despeses i els serveis que presta el govern de la Generalitat i els ingressos tributaris pagats directament pels ciutadans de Catalunya al govern de la Generalitat. Els ingressos de la Generalitat es materialitzen en una part molt significativa, propera al 80%, en forma de subvencions procedents de l'Estat. El trencament de la correspondència territorial entre els ingressos i les despeses té conseqüències negatives de diferent tipus. D'una banda, perquè la falta d'autonomia financera limita en gran forma l'autèntic exercici de l'autonomia política. I de l'altra, perquè afebleix un dels mecanismes de control bàsic de la democràcia com és la responsabilització fiscal dels governs davant dels ciutadans i contribuents. No permet que existeixi amb la claredat i transparència desitjable l'estímul per millorar la gestió pressupostària que hi ha quan s'han de retre comptes dels impostos recaptats.

En segon lloc, si bé l'acord de finançament de 1986 va significar una millora notable en aquest sentit, encara persisteixen diferències molt acusades entre els ingressos disponibles per diferents Comunitats Autònomes per prestar uns nivells de serveis similars. Aquest fet és apreciable entre

les Comunitats Autònomes de l'article 143 de la Constitució, entre les del 151 i, sobretot, entre aquestes últimes i les de règim foral. Amb independència, doncs, que el mètode escollit pugui ser diferent —i el sistema de concerts ho és del que s'aplica a les altres Comunitats Autònomes—, seria desitjable que els resultats obtinguts no presentessin unes diferències tan acusades com les actuals.

Els socialistes catalans mantenim el mateix esperit d'exigència i rigor que ens va guiar en les negociacions per a la revisió del sistema, culminades el novembre de 1986. I tenim el propòsit que la nostra política permeti millorar substancialment, superant els dos aspectes abans assenyalats, l'actual sistema. Aquesta política s'aplicarà amb dos horitzons de referència clarament definits: fins a 1991, a partir de les potencialitats que permet l'actual acord; i en el període 1992-1996, a partir de les negociacions per al nou acord.

Durant els anys 1988-1991 resultarà aplicable, en efecte, l'actual acord de finançament. Aquest acord conté clàusules i previsions, encara no aplicades, que ens han de permetre completar significativament els avanços realitzats. En aquest sentit, els socialistes catalans ens proposem:

1. Incorporar les subvencions d'ensenyament en el finançament incondicionat a partir de 1989, tal com contempla el mateix Acord.

2. Portar a terme les mesures tendents a completar amb la màxima amplitud possible el quadre de tributs cedits a les Comunitats Autònomes.

3. Desenvolupar el sistema de subvencions en garantia de serveis mínims previst a l'article 15 de la LOFCA, com un sistema de subvencions condicionades singulars per als diferents serveis, distribuïdes d'acord amb paràmetres objectius indicatius del nivell de servei.

4. Millorar i agilitar la gestió operativa de les subvencions i transferències de diferent tipus rebudes per la Generalitat.

5. Establir un sistema més transparent i objectiu per al càlcul de la despesa equivalent, magnitud essencial per la seva funció en l'actualització de la quantia de les subvencions rebudes per les Comunitats Autònomes.

Aquestes mesures permetran millorar apreciablement el sistema de finançament per als anys de vigència de l'actual acord. Tanmateix, cal tenir present que l'actual legislatura s'estendrà també a l'any 1992, en què estarà vigent un acord nou. I, sobretot, aquest acord nou haurà d'ésser discutit i aprovat al llarg de la propera legislatura. És, doncs, essencial de precisar que abordarem aquesta negociació amb l'objectiu que el sistema de finançament sigui revisat en cinc aspectes bàsics:

1. Atribuir a les Comunitats Autònomes una part (entorn del 20% per a les CCAA del 151) dels rendiments de l'IRPF en el territori.

2. Convertir el Fons de Cooperació Interterritorial en un instrument eficaç i específic de desenvolupament regional, renunciant definitivament a la seva funció de finançament de la inversió nova.

3. Replantejar la fórmula de distribució de les subvencions via percentatge en la línia d'homologar-la a un sistema de subvencions d'anivellament.

4. Avançar significativament en la creació de fórmules de participació de les Comunitats Autònomes en l'administració tributària de l'Estat.

5. Integrar progressivament el sistema de finançament de la sanitat al sistema general de finançament de les Comunitats Autònomes.

Aquestes cinc línies de millora, que són factibles a partir de l'actual marc normatiu bàsic, hauran de permetre, en la perspectiva de vuit anys en què se situa el final del període 1992-1996, assolir un sistema de finançament que hagi superat de forma irreversible els interrogants que encara avui es poden plantejar.

Política financera

Per als socialistes la política financera de la Generalitat té els següents eixos bàsics:

- L'element central del sistema financer autòcton de Catalunya són les Caixes d'Estalvi, que gaudeixen d'un gran arrelament popular i d'una implantació molt estesa. En aquest sentit farem efectiu el seu paper com a entitats de caràcter social i per això caldrà que els seus òrgans de govern tinguin un pes decisiu de persones designades fonamentalment per les corporacions locals representatives dels llocs on les Caixes tenen una implantació més gran.
- Fomentarem que les Caixes d'Estalvi siguin les entitats financeres que col·laborin més directament amb la Generalitat, especialment en la promoció i el finançament dels grans projectes de futur i de present de Catalunya. En aquest sentit es tracta d'aconseguir la canalització dels recursos necessaris per al finançament dels projectes esmentats, sense perjudicar l'equilibri financer i patrimonial de les institucions.
- L'Institut Català de Finances ha de donar lloc al desenvolupament ampli i a l'aplicació pràctica de les seves funcions, especialment pel que fa a l'actuació coordinada amb les entitats bancàries i amb les Caixes d'Estalvis.
- La coordinació de l'obra social de les Caixes d'Estalvis constitueix un aspecte en què cal avançar, per aprofitar el volum important de recursos generals. En aquest sentit intensificarem al màxim la col·laboració amb les actuacions al sector públic per tal d'eliminar les iniciatives estrictament publicitàries.
- Potenciarem la vitalitat i l'activitat de les entitats financeres de tipus cooperatiu, amb actuacions associades amb les altres entitats financeres, públiques o privades, per tal d'aconseguir satisfer les necessitats dels sectors específics que desenvolupen aquestes cooperatives.

Concertació social i relacions laborals

Els socialistes aspirem a fer present la societat catalana a la Generalitat i a potenciar els canals que facin possible aquesta presència. Catalunya necessita unes institucions públiques fortes i arrelades. Aquest enfortiment resulta enriquidor i positiu si s'assenta sobre una societat viva, organitzada, capaç d'expressar-se amb veus diverses i plurals. *Per a nosaltres les veus dels treballadors tenen una especial importància.* Per això ens proposem de mantenir un diàleg permanent amb els sindicats, impulsar una política que contribueixi a la seva major implantació i capacitat de representació i fer-los presents institucionalment en una Generalitat oberta a tota la societat. Impulsarem una política de *concertació social* entre els interlocutors socials representatius —els sindicats de treballadors i les organitzacions empresarials— en tots aquells aspectes vinculats als respectius interessos i a l'interès general de Catalunya.

Desenvolupament de la participació institucional

Els socialistes ens proposem reordenar i potenciar la presència de les centrals sindicals i organitzacions patronals en els diferents organismes dependents de la Generalitat.

1. *Consell de Treball*

El Consell de Treball ha de transformar-se en un òrgan que, ampliant i elevat les seves competències, es configuri con el *Consell Econòmic i Social de Catalunya* i actuï tant per pròpia iniciativa com a petició de qualsevol instància que afecti o actuï a l'entorn sòcio-econòmic. Haurà de ser consultat amb anterioritat a l'adopció de qualsevol acció del Consell Executiu o de les Conselleries.

La representació serà tripartida entre l'administració autonòmica i els interlocutors socials més representatius, i se'l dotarà de tota la infraestructura necessària per al compliment de les seves funcions mitjançant una partida específica en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

2. *Juntes de Seguretat i Higiene*

La necessitat d'abordar des de l'òptica preventiva la sinistralitat laboral comporta, ineludiblement, l'ampliació de les competències dels interlocutors socials en aquests organismes. Entre d'altres aspectes és necessari:

- La participació sindical en les inspeccions de treball en matèria de seguretat i higiene.
- El desenvolupament institucional de la figura del Delegat Territorial.
- La promoció de la investigació de camp.
- Les comissions sectorials, especialment en implantació de noves tecnologies.

3. *Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM) i Laboratori General d'Assaigs i Investigacions (LAGAIN)*

Si es vol abordar el disseny d'una política industrial d'acord amb les necessitats de la nostra comunitat, cal potenciar aquests organismes i aprofundir en el procés de descentralització. Això comporta l'elevació de les competències dels interlocutors en el seu si, així com la participació de les centrals sindicals majoritàries.

4. *Institut Català de la Salut (ICS) i Institut Català de Serveis Socials (ICASS)*

La problemàtica de la salut i dels serveis socials exigeix l'articulació de mesures que ampliïn no tan sols la participació sindical, sinó que, portant l'elevació de competències, dotin de capacitat vinculant les centrals sindicals més representatives en temes com, per exemple, en el cas de la sanitat, la creació de comitès d'humanització hospitalària, les oficines de control amb participació sindical, la capacitat vinculant en nomenaments, etc.

Cal abordar el procés de descentralització territorial concertadament i, en el terreny dels serveis socials, remodelar la participació en el Consell General de Serveis Socials.

5. *Institut Català del Temps Lliure i Turisme Social*

El patrimoni del temps lliure ha de ser gestionat per les centrals sindicals més representatives, fomentant el concepte de turisme social. Per això es proposa la creació de l'esmentat Institut, com a rector màxim d'aquesta problemàtica.

6. *Institut del Medi Ambient*

La necessitat d'abordar el tema de la qualitat de vida i l'entorn exigeix l'establiment de mecanismes de discussió i anàlisi d'actuacions i propostes. La defensa del sistema ecològic, greument amenaçat per un desenrotllisme irracional, ha de ser objecte d'estudi per part del conjunt de la societat i, primordialment, pels interlocutors socials. És per això que proposem la constitució de l'esmentat Institut.

7. *Institut Català de Formació Professional*

Les greus disfuncions que pateix el sistema formatiu condueixen tant a la generació de mesures descompensades com a la manca de programes coherents amb les necessitats formatives actuals i, com a culminació, a la manca de coordinació en el binomi formació-treball. L'Institut Català de Formació Professional actuaria en la via de l'estudi de les necessitats formatives i com a ens concertador entre administració i interlocutors socials.

8. *Consell Interdepartamental per a la planificació d'accions comunitàries*

La utilització dels diferents instruments econòmics i financers de la Comunitat Europea a Catalunya no han ofert un balanç positiu. La manca de participació en la concepció de programes i objectius per part dels interlocutors socials ha portat a una dicotomia entre programes i necessitats. La creació de l'esmentat consell ens portaria a la realització d'informes previs vinculants per part dels interlocutors socials, fomentant el disseny de programes integrats.

9. *CIDOC*

Aquest organisme ha d'ampliar les seves funcions i competències, i conformar-se com a *Institut Català d'Estadística*, amb representació tripartida (administració, patronal i sindicats), i amb una articulació i connexió directa amb el Consell de Preus de Catalunya. Es dotarà de tota la infraestructura necessària per al compliment de les seves funcions mitjançant una partida específica en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

Relacions laborals

Els socialistes considerem que l'execució de les competències en matèria laboral exercides per un govern progressista a la Generalitat pot contribuir, de manera important, a la lluita contra les desigualtats i facilitar la

defensa i promoció dels interessos dels treballadors. L'efectivitat dels drets econòmics i socials aconseguida de manera democràtica i participativa són l'única garantia de la llibertat i la dignitat dels treballadors.

En aquest sentit, ens proposem de dedicar una atenció especial a la *racionalització i millora de l'administració laboral*. A tal efecte serà objectiu prioritari la unificació a nivell polític i administratiu dels diversos organismes i serveis que corresponen a l'administració laboral, així com l'atenció al compliment de les lleis laborals per tal d'impedir que els drets laborals i sindicals dels treballadors, particularment dels sectors més dèbils, siguin vulnerats.

El govern de la Generalitat proposarà a l'administració de l'Estat la coordinació en l'àmbit català dels organismes laborals pertanyents a ambdues administracions, autonòmica i perifèrica de l'Estat, per tal d'evitar duplicitat d'actuacions i incrementar-ne l'eficàcia.

El govern socialista portarà endavant una ferma acció de fiscalització de la normativa laboral. En particular aquesta política haurà de centrar-se en el següent:

- Respecte i defensa dels drets sindicals a l'empresa.
- Control del compliment de la legislació laboral sobre discriminació laboral per raons de sexe, llengua, estat civil o afiliació sindical.
- Control sobre jornada.
- Control sobre relacions especials de treball.
- Cotitzacions a la Seguretat Social i bonificacions.
- Control estricte en matèria d'aprovació, tramitació i aplicació d'expedients de regulació d'ocupació i de modificació i extinció de contractes de treball per tal d'impedir que per aquesta via es cometin fraus.
- Persecució de la pluriocupació encoberta.
- Control estricte de la contractació de treballadors menors d'edat.
- Control rigorós d'hores extres.
- Control rigorós de les normes de contractació: treball a temps parcial, autònoms, en pràctiques i d'altres.

El govern de la Generalitat establirà una relació amb les organitzacions representatives d'empresaris i treballadors que vagi més enllà de l'àmbit de l'exercici de les competències laborals i, a tal fi, els donarà suport i potenciarà perquè desenvolupin la responsabilitat que els correspongui.

Es realitzaran i difondran totes les estadístiques i estudis necessaris per facilitar un millor desenvolupament de la negociació col·lectiva.

Impulsarem acords que facilitin els procediments i la canalització de

les reclamacions laborals i queixes a l'empresa, així com l'establiment de sistemes no jurisdiccionals de solucions de conflictes laborals en base a la conciliació i l'arbitratge voluntari.

Aprofundirem en la participació sindical en les empreses públiques catalanes mitjançant la presència dels representants sindicals en els Consells d'Administració d'aquestes.

Els socialistes impulsarem una política de potenciació i millora de la salut dels treballadors i d'humanització de les condicions de treball dins del marc general d'una política de salut pública. Així mateix coordinarem i programarem degudament tots els mitjans i organismes susceptibles d'incidir en la salut laboral de la població treballadora, com ho són els centres de salut laboral municipals i els centres de seguretat i higiene en el treball.

Ocupació

L'etapa de prosperitat pot beneficiar només uns sectors minoritaris de la societat o bé pot estendre's al conjunt de la societat. Hem d'evitar la consolidació d'un ampli sector de la societat marginat dels avantatges del creixement econòmic. En aquest sentit, *els socialistes no podem renunciar a situar l'objectiu d'un lloc de treball per a cada persona activa en el centre mateix de la nostra acció política*. Certament, la política econòmica del govern socialista s'ha mostrat especialment beneficiosa per a Catalunya. Mentre que fa dos, tres, quatre anys, el percentatge d'aturats era més elevat a Catalunya que a la resta d'Espanya, actualment la situació s'ha invertit. Però un 18% continua essent un percentatge dramàticament elevat, davant del qual cap govern no pot restar impassible. En aquesta qüestió no pot utilitzar-se la falta de competències com a excusa per a la inhibició.

L'atur és un gran problema per als ciutadans de Catalunya, per a les famílies i la societat catalana i, per tant, ha d'ésser una qüestió prioritària per a les administracions públiques. Així ho han entès els ajuntaments, que sense tenir competències formals estrictes, han fet un gran esforç financer en el terreny dels plans d'ocupació. L'acció del govern de Convergència i Unió, en canvi, ha destacat per la seva insuficiència, més preocupat com ha estat de plantejar problemes competencials que no per demostrar imaginació, audàcia i ambició política en un terreny en què hauria pogut posar-se al capdavant d'una gran proposta per a l'ocupació a Catalunya, que impliqués tots els nivells de govern. Nosaltres ens comprometem a fer-ho.

Ocupació juvenil

És conegut que l'atur afecta dramàticament els joves, que la taxa d'atur dels joves entre els 16 i 19 anys ultrapassa el 50%, i que en la franja d'edat dels 20 als 24 supera el 30%. En ambdós casos estem per sobre de la mitjana global de l'Estat i, així mateix, la taxa d'activitat dels joves cata-

lans està deu punts per sota de la taxa d'activitat mitjana dels joves dels països de l'OCDE. Igualment els efectes de l'atur juvenil són ostensibles en la societat catalana i l'exclusió del mercat de treball de sectors juvenils genera a la vegada processos de marginació creixents i preocupants.

El nostre govern farà de la necessària creació d'ocupació juvenil el primer objectiu nacional, des de la convicció que Catalunya no es pot permetre el terrible desaprofitament d'energies que l'atur suposa per a la generació més lliure, menys manipulable, més realista i alhora més culta i formada que hem tingut en la nostra història. Concretament ens proposem en aquesta línia les mesures següents:

1. El Consell Executiu de la Generalitat elaborarà *un pla general de política econòmica* que tindrà com a objectiu prioritari la lluita contra l'atur i en especial contra l'atur juvenil, que serà sotmès a la necessària concertació social amb empresaris i sindicats, procés en el qual també serà consultat el Consell Nacional de Joventut de Catalunya. El primer punt d'aquest pla general de política econòmica es proposarà com a primer objectiu aconseguir la contractació al llarg dels propers quatre anys d'entre 30.000 i 40.000 joves, un 10% dels quals serien contractats per la mateixa empresa pública catalana, conscient de la necessitat que el sector públic de l'economia jugui un paper protagonista en aquest procés.

2. Es crearà *el contracte d'inserció professional dels joves* que substituirà l'actual contracte d'aprenentatge. Comportarà majors facilitats de tipus administratiu, superant les traves burocràtiques de l'actual contracte d'aprenentatge. Vetllarà amb major rigor pel compliment de les hores dedicades a la formació i finalment comportarà ajudes substancials a la conversió d'aquest tipus de contractació en una contractació indefinida.

3. Mentre no s'hagi traspassat la gestió de l'INEM —que considerem imprescindible—, el Consell Executiu garantirà la *màxima coordinació entre les diverses institucions* afectades en la lluita contra l'atur, que faci possible la més gran eficàcia i rendibilitat dels recursos, accions i programes encaminats a crear ocupació. Es farà una política d'obtenció del màxim de recursos de les administracions públiques en base a la necessària coordinació i clarificació d'allò que aporta cada nivell (Estat, Comunitat Autònoma, Municipi). Això permetrà d'incentivar polítiques coordinades fins i tot a nivell de la CEE.

4. *Es dotaran les partides* adreçades a crear ocupació juvenil, fins ara infradotades, amb un mínim de 20.000.000.000 de pessetes al llarg dels quatre anys de la legislatura.

5. El Consell Executiu iniciarà *una campanya de promoció i difusió*

de totes les formes de contractació juvenil, ajudes i programes que afavoreixin l'ocupació. En particular el Consell Executiu elaborarà un pla que faciliti l'aplicació del *contracte de relleu* a Catalunya.

6. Es prioritzarà *la inserció socio-professional i laboral dels joves immersos en els segments menys afavorits* de la població, residents en zones urbanes o en barris de gran densitat demogràfica, amb pocs equipaments socials, generadors de gran conflictivitat social o bé condicionats a causa de minusvàlues; i òbviament també els joves aturats de les comarques més deprimides de Catalunya.

7. Es crearà el *Consell Nacional de la Formació Professional* que tindrà com a objectius: l'elaboració d'un programa nacional de formació professional (tant reglada com ocupacional), l'elaboració de programes d'orientació professional, la coordinació de les diferents ofertes públiques i privades de formació professional, l'elaboració de plans de formació tecnològica del professorat, la introducció de l'ensenyament de noves tecnologies, l'estudi de noves professions, etc.

8. El Consell Executiu promourà la cobertura de *diversos fons destinats a les corporacions locals* dirigits a investigar les possibilitats d'ocupació en l'àmbit local mitjançant l'explotació de recursos endògens.

9. Prestarem especial atenció a la *promoció de les escoles taller*, per aconseguir la formació d'especialistes en oficis artesanals, en especial aquells que tinguin una utilitat pública relacionada amb la restauració i conservació del nostre patrimoni.

10. Es posaran en marxa programes destinats a aconseguir *ocupacions estables* vinculades a la recuperació de pobles abandonats i del conjunt del patrimoni natural, i específicament als serveis que se'n puguin desprendre (animadors ambientals, guies turístics d'espais naturals...)

11. Es crearà un programa específic destinat a l'*especialització de tècnics catalans* a l'estranger en àrees específiques de desenvolupament tecnològic industrial.

12. La *promoció de l'ocupació autònoma* és cada vegada més important. Promoure i ajudar a finançar els projectes dels joves que desitgen crear la seva pròpia ocupació i dels joves que tenen voluntat empresarial és imprescindible. Ajudar a finançar les inversions necessàries, o contribuir a finançar l'inici de l'activitat empresarial, serà possible amb partides pressupostàries que seran creades pel Consell Executiu de la Generalitat, i per a les quals demanarem la col·laboració de les entitats financeres.

13. La creació *d'ocupació per a les dones joves* ha d'ésser discriminada positivament, amb majors facilitats i ajudes. En aquest camp prioritza-

rem la contractació de dones joves en professions o ocupacions en què les dones estiguin subrepresentades, amb ajudes econòmiques especialment importants per a la concessió de les quals s'exigirà una contractació indefinida i que suposi un augment net de la plantilla laboral.

Política industrial

Catalunya té una privilegiada situació geogràfica dins del context europeu, que permet de preveure que serà una de les àrees d'expansió industrial i empresarial en el marc del Mercat Únic Europeu. En el nou període que ara comença, els socialistes estem convençuts que només amb la concertació i la suma dels esforços de tots els agents econòmics i socials implicats, tant privats com públics, i l'afavoriment i potenciació d'aquests, es podrà avançar en el necessari desenvolupament empresarial i fer front al repte del 92, no tan sols amb possibilitats de mantenir posicions sinó, ben al contrari, de contemplar-lo amb l'optimisme d'un mercat europeu que, amb tots els seus avantatges, s'obre a les nostres empreses.

Cal, per tant, fugir d'hegemonies i partidismes i endegar polítiques àmplies i coordinades. Tota iniciativa local, comarcal, estatal, privada, etc., haurà de trobar en el govern de la Generalitat tot el suport ja que, dissortadament, per més que se'n generin, mai no seran suficients davant l'immediat futur que se'ns presenta.

Indústria i tecnologia

La crisi d'aquests darrers anys, que ha estat essencialment industrial i tecnològica i que s'ha notat intensament a Catalunya, ha entrat ja en una fase de superació.

I és un fet que les polítiques endegades des de l'Estat han influït notablement a fer possible aquesta superació: la reconversió primer, els plans de reindustrialització després (PEIN, PEN, PAUTA, etc.), les endegades des d'institucions annexes a l'administració (CDTI, CAICYT, IMPI, BCI, SCR, CSIC, IDAE, etc.), les dirigides a àmbits territorials (ZUR, SODIS), les promogudes des d'empreses públiques o mixtes (TELEFÓNICA, RENFE, etc.), i també la bona imatge generada a l'exterior tant per la reduïda conflictivitat laboral com pels plantejaments d'una política econòmica que ha propiciat la davallada de la inflació a cotes inferiors al

5%, imatge que ha contribuït a la creació i/o ampliació d'un important nombre d'empreses amb capital forani i un fort contingut tecnològic.

També hi ha influït notablement tenir les nostres activitats industrials i terciàries fonamentades en la petita i mitjana empresa, que ha tingut una agilitat molt més gran per adaptar-se tant a la crisi com a l'impacte de l'entrada al Mercat Comú. Per altra banda, la capacitat de readaptació dels treballadors i empresaris a aquestes noves circumstàncies, afectades per un procés de transformació permanent que les noves tecnologies imposen, ha estat molt important.

Aquests darrers dos anys, i com a producte de l'entrada a la CEE, també ens hem pogut gaudir de programes específics (EUREKA, BRITE, ESPRITE, COMET, etc.) i altres de genèrics o regionals (FEDER, FSE, FEOGA, FECA, etc.), programes que estan encetant una nova dinàmica encara no suficientment explotada, però que adquirirà una gran importància.

És un fet lamentable, en canvi, que l'actual govern de Convergència i Unió no hagi definit un programa de desenvolupament industrial integrat, concertat amb les forces socials i coordinat amb totes les administracions, al qual aplicar els recursos pressupostaris. Ben al contrari, s'ha optat per l'ajut puntual i indiscriminat que ha caigut en el clientelisme i la mala administració d'uns recursos que, per altra banda, han estat dels més baixos entre totes les Comunitats Autònomes.

criteris fonamentals

Així, doncs, cal superar l'absència de política industrial del govern de CiU en aquests darrers anys i aprofitar el nou període que se'ns obre. És amb aquesta voluntat que els socialistes proposem una política industrial orientada a l'exportació, a l'acceptació que el mercat natural de la indústria catalana és el mercat europeu, a l'increment de competitivitat i al desenvolupament industrial de Catalunya articulat en un pla basat en els punts següents:

- Col·laboració i concertació d'esforços entre totes les administracions, central, autonòmica i local, i els agents econòmics i socials.
- Creació de l'Institut Català de Promoció Industrial (ICPI) que impulsi i desenrotlli programes de promoció industrial, i que gestioni i/o representi ens o societats participades per ell promogudes, especialment en els sectors on la iniciativa privada no ho hagi desenvolupat.

- Impulsar el CIDEM com a òrgan d'assessorament, formació i serveis a la indústria i potencials emprenedors.
- Fer una política de promoció de sòl industrial que tingui en compte prioritats sectorials i locatives, que respecti l'ecologia de l'entorn i que tingui les infraestructures adients per als serveis que ha de complir.
- Fonamentar nous centres d'investigació de BTC (Business Technological Center) i de centres de venda, de dades, de contractació i d'informació de tecnologies i la seva normalització.
- Impulsar l'establiment de concerts amb empreses i organismes estatals que comportin activitats d'investigació i desenvolupament.
- Promoure la normalització de productes i la seva homologació.
- Promoure campanyes de qualitat industrial i promocionar el disseny i la marca.
- Coordinar i promoure amb l'Institut Català de Finances programes de finançament industrial d'innovació tecnològica, fonamentats en criteris sectorials objectius i en l'articulació de mecanismes de control social dels recursos aportats a les iniciatives empresarials a les quals es doni suport.
- Coordinació interdepartamental que optimitzi les polítiques promogudes, extensiva a una àmplia informació de la política estatal i dels projectes de la CEE, així com un coneixement aprofundit del mercat exterior.
- Coordinar les noves polítiques promogudes (a nivell europeu, estatal, autonòmic i fins i tot regional) amb els programes dels centres de FP i FO, procurant que estiguin al dia en les necessitats del mercat de treball.

Energia

La distribució de competències entre el govern de l'Estat i la Generalitat exigeix l'actuació coordinada dels dos governs en la implantació de tota política energètica que vulgui ser eficaç. En aquest sentit, el govern de la Generalitat haurà d'influir en les decisions de planificació energètica pròpies del govern central i haurà d'ordenar les seves actuacions als criteris aprovats en el Pla Energètic Nacional (PEN).

Per fer possible aquestes actuacions caldrà desenvolupar a nivell de Catalunya la planificació energètica que, des del nostre punt de vista, haurà de tenir l'objectiu d'avançar cada cop més en la línia d'anar substituint l'energia nuclear per fonts d'energia més segures i d'incentivar la política d'estalvi energètic.

Tot i el bon nivell de preu actual del petroli cal, doncs, continuar amb les accions d'estalvi i de diversificació energètica. Amb aquesta finalitat s'ajudarà les empreses catalanes —i de manera especial les petites i mitjanes— a millorar el seu consum energètic. I es faran estudis per determinar accions d'estalvi i ús racional d'energia a tots els organismes públics de Catalunya, assegurant-ne l'aplicació.

S'afavorirà i impulsarà l'expansió del consum de gas natural a Catalunya, en especial en el sector domèstic, i en tots aquells casos que ajudi a disminuir la contaminació ambiental. Igualment l'extracció de carbó serà afavorida per mantenir el nivell d'ocupació, tenint en compte tant les limitacions econòmiques com les exigències de conservació de l'entorn. Atesa la importància econòmica que la mineria de carbó té per al Berguedà, promourem un Pla Especial de reactivació econòmica per a aquesta comarca.

La distribució d'energia és una competència exclusiva de la Generalitat i, per tant, el seu govern hi ha d'actuar de manera decidida. La defensa dels interessos dels consumidors enfront de les empreses de serveis es concretarà en la doble actuació d'assegurar l'estricta compliment de les obligacions d'aquestes empreses i d'informar adequadament els consumidors. Entre altres aspectes s'assegurarà:

- Que els consumidors disposin dels subministraments d'aigua, gas i electricitat amb la qualitat i continuïtat adequades, evitant-ne les interrupcions.
- Que s'apliquin les tarifes adients.
- Que s'apliquin les condicions tècnico-econòmiques de contractació.

Les grans concentracions d'energia —de forma general i en especial les que es produeixen en els centres de producció i transformació— són elements de risc, que cal assegurar que es mantinguin dins dels nivells acceptables. Amb aquesta finalitat es faran complir les exigències que la Comunitat Econòmica Europea imposa a aquestes instal·lacions. Caldrà fer estudis exhaustius per determinar quins són els riscos existents i les possibles mesures correctores a adoptar, assegurar l'existència de plans d'emergència i disposar de la informació necessària per a un eficaç funcionament dels organismes encarregats de la Protecció Civil.

Mereixen especial atenció les condicions de seguretat de les centrals nuclears, de les quals es farà un seguiment sobre la base de les competències que el Consell de Seguretat Nuclear hagi delegat o pugui delegar.

Petita i mitjana empresa

La petita i la mitjana empresa constitueixen la major part del teixit empresarial a Catalunya. Les seves característiques, tant per l'agilitat en determinats aspectes com per la feblesa en altres, fan que un govern progressista a la Generalitat hi presti una especial atenció per tal d'assegurar el reforçament del nostre aparell productiu i facilitar-ne el creixement.

La complexitat i dispersió de la problemàtica que afecta les PIMES fa que, malgrat la predisposició a afavorir-les, no és fàcil trobar la forma d'endegar un pla d'acció eficaç. És per això que creiem necessari la creació d'un òrgan específic dins l'estructura del govern, d'acció pròpia i directa i d'inducció i assessorament als altres departaments, l'activitat dels quals afecta les PIMES. Aquest òrgan ha de representar tots els departaments implicats, de tal forma que, en endegar cada un d'ells la pròpia política sectorial, tingui en compte la problemàtica empresarial que es genera.

La política a portar a terme per aquest organisme hauria de centrar-se en:

a) *Ser un element bàsic d'informació*, tant de la realitat que ens envolta com per facilitar a les nostres empreses el màxim de dades en els aspectes que necessitin.

Cal tenir ben present l'àmbit europeu en què ens movem cada cop més, no tan sols en el que es refereix al mercat sinó com a àmbit natural econòmic d'interrelacions de tota mena. Promoguts per la C.E. s'estan posant en marxa, per vies informàtiques, uns programes de col·laboració entre empreses petites i mitjanes que abasten tots els aspectes de l'activitat empresarial.

b) *Conscienciar i col·laborar en programes de formació* que ajudin a pal·liar les greus mancances amb què ens trobem, sobretot en el terreny de la formació professional i la preparació dels joves en noves tecnologies, així com en la disposició de les tecnologies de gestió i direcció.

c) *Potenciar i ajudar totes les organitzacions sectorials i intersectorials* que representin el teixit empresarial perquè assumeixin, concertadament, serveis que les empreses per la seva dimensió no puguin tenir. La inducció d'acords interempresarials és un camí que es vol propugnar com a sistema d'enfortiment sectorial o com a procediment de potenciació de les empreses.

d) *Ordenar el marc idoni per facilitar la creació de noves empreses i l'expansió de les existents*, basat en la simplificació de tràmits i oferir-

ments de mitjans (sòl, infraestructures, programes concertats financers i tecnològics, contractació pública, manifestacions firals, etc.).

A la vegada impulsar el potencial de creativitat del país donant estímul i suport als joves emprenedors o als treballadors autònoms que disposin de projectes viables que puguin incidir en la creació de noves empreses.

Igualment afavorir la incorporació de noves tecnologies tant en els sistemes de gestió com en els de producció i àdhuc en la capacitat d'innovació, per tal que les PIME puguin esdevenir plenament competitives en el marc d'un mercat més ampli, no sols a nivell econòmic sinó per la creativitat en els tipus d'oferta, la presentació, la diversificació de productes i serveis, la innovació en el disseny, etc.

e) Defensar els legítims interessos de les PIME tant en aspectes fiscals i legislatius com en la lluita contra l'economia submergida, que tant perjudica l'empresa que compleix amb les seves obligacions i a la vegada provoca una explotació de l'esforç humà i del potencial d'intel·ligència, cosa totalment inacceptable des d'una posició de justícia i de progrés.

Economia social

Els socialistes potenciarem totes les formes d'economia social, perquè l'autogestió empresarial per part dels mateixos treballadors significa una democratització efectiva del dret a la iniciativa emprenedora, en plena lògica amb l'esperit de la modernitat, i perquè estem convençuts que l'avenç en la consolidació, en termes de sector econòmic, de l'economia social, és apostar decididament en un projecte de transformació social i en un projecte de futur que crea riquesa i treball en benefici dels ciutadans de Catalunya.

Cooperativisme i societats anònimes laborals

Tant les cooperatives com les societats anònimes laborals, són avui una arrelada experiència que el govern de la Generalitat ha de promoure. El pes específic d'aquestes empreses en el teixit econòmic català no pot ésser trivialitzat com fins ara. És per això que la nostra política de govern passarà pels eixos següents:

a) Concertació amb les federacions representatives del cooperativisme i les SS.AA.LL., per tal de vehicular a través d'elles moltes de les ajudes que busquin l'aflorament i consolidació de noves fonts de creació de

riquesa. Aquesta concertació ha de racionalitzar el fluid de recursos, garantir la pervivència de l'acció d'ajuda i multiplicar-ne els efectes.

b) Dotar de rigor la necessària divulgació del fet cooperatiu i articular programes d'informació sobre la cultura cooperativa. És precís introduir adequadament la cultura cooperativa en tots els nivells de l'ensenyament, amb la finalitat de fomentar la incorporació dels seus valors en la consciència de les noves generacions. Així mateix, des del govern de la Generalitat és necessari participar institucionalment en una correcta divulgació de la imatge del cooperativisme vers el conjunt de l'opinió pública.

c) Finançar l'estudi i la creació d'instruments col·lectius per a les cooperatives i les SS.AA.LL. en els camps de l'activitat financera, tecnològica i comercial. Potenciar un sistema propi d'assistència financera i de crèdit. Fomentar institucionalment acords amb les Caixes d'estalvis perquè reinverteixin recursos financers amb càrrec als coeficients d'inversió obligatòria.

d) Promoure i fomentar les iniciatives d'intercooperació, ajudant decididament la creació de cooperatives de segon grau que busquin l'enfortiment empresarial dels seus associats.

e) Ajudar financerament i institucionalment les iniciatives en el camp de la gestió empresarial i la consolidació social de les cooperatives i SS.AA.LL., mitjançant la formació.

f) Facilitar decididament la incorporació de les federacions representatives en els estadis de decisió i consulta de la Generalitat que tinguin relació amb llur activitat.

g) Potenciar la tasca del Consell Superior de la Cooperació i l'Institut de Formació i Promoció Cooperativa per tal que puguin esdevenir eines veritablement útils al moviment cooperatiu.

h) Potenciar i promoure la presència activa de les organitzacions de l'economia social de Catalunya en les estructures de l'Estat espanyol i d'Europa.

Oficis artesans

La importància del factor personal i de les aptituds manuals i artístiques permeten enquadrar l'artesania dintre del conjunt d'activitats que es coneixen com a Economia Social.

La promoció d'aquestes activitats permet salvaguardar l'existència de certs oficis que formen part del patrimoni cultural i possibiliten la creació d'ocupació, especialment d'ocupació per a joves.

Cal remoure els factors que dificulten el desenvolupament del sector de l'artesanía i que afecten fins i tot la seva supervivència, entre els quals factors podem destacar: la manca de capacitat financera de la majoria dels tallers artesans, l'encariment progressiu de les matèries primeres, la manca de canals adequats de comercialització, l'escassa promoció de la imatge de l'artesanía i dels seus productes i les mancances d'assessorament en matèria de gestió empresarial.

En el marc de les competències de la Generalitat, cal actuar en el sentit expressat per l'acord del Consell de Ministres del Consell d'Europa, d'1 de juliol de 1981, que recomana una especial atenció a la recuperació de certs oficis amenaçats de desaparició que presenten una alta qualificació tècnica i professional, la preservació del patrimoni artístic, pel seu lligam a les tradicions populars i a les necessitats de la vida rural i per a la preservació d'una certa qualitat de vida.

El socialistes desenvoluparem accions tendents a:

- la potenciació de l'associacionisme dels artesans i el suport a iniciatives estables que incideixin en l'abastament de matèries primeres, el finançament i la comercialització dels productes;
- la promoció institucional dels oficis artesans establint ajuts per millorar els recursos productius, facilitant l'assistència tècnica a la gestió empresarial, establint normes de qualitat, etc.;
- l'adequació de l'ensenyament de les tècniques artesanals i el suport al perfeccionament professional, així com l'ordenació i homologació d'aquests estudis;
- la creació del Centre d'Artesanía, una tasca del qual serà de documentació, consulta i assessorament, amb la prioritat de la realització del Cens d'Artesans que ofereixi informació sobre la situació real del sector: oficis artesans encara vius, nombre de persones que els coneixen, possibilitats de supervivència i oficis que participen en la creació o conservació del patrimoni.

Recerca universitària

Els socialistes possibilitarem que la nostra universitat sigui capaç de respondre als grans reptes culturals i tecnològics que la societat d'avui té plantejats.

L'educació superior no pot restar aliena a les demandes pròpies d'una societat en profunda transformació; ha d'orientar els seus ensenyaments

cap una major interpenetració amb el món del treball, la indústria i la tecnologia.

Impulsarem l'elaboració d'un pla de prioritats en relació amb les necessitats i objectius industrials i tecnològics a Catalunya, per tal d'impulsar una veritable política de recerca capaç d'influir i coordinar-se amb els plans europeus i el Pla Estatal de Recerca, així com amb els grups i centres de recerca a Catalunya.

Impulsarem, també, l'establiment de concerts amb empreses i amb organismes estatals, concerts que permetran dur a terme activitats conjuntes de recerca i desenvolupament. Amb aquesta finalitat es farà un seguiment de les iniciatives de l'administració de l'Estat i dels ens i empreses susceptibles de generar noves tecnologies, per tal de negociar —quan així convingui— la implantació de nous centres a Catalunya.

Facilitarem així mateix la coordinació de les universitats de Catalunya amb altres universitats de l'Estat i de l'estranger, al mateix temps que es procurarà constituir places de recerca pròpies de les nostres universitats en aquells camps que encara no estiguin atesos.

Totes aquestes mesures exigeixen la coordinació interdepartamental com a condició de la seva eficàcia.

Política territorial i infraestructures

L'increment de l'activitat econòmica a Catalunya fa del tot necessària una política territorial i d'infraestructures que assoleixi un fort dinamisme. Una política que ha d'actuar de forma prioritària en relació amb l'eix transversal, els cinturons de l'entorn de Barcelona, el desenvolupament efectiu de l'eix del Pirineu, la rendibilització de la coordinació de les diferents institucions amb competències en matèria de transports, la potenciació dels aeroports de Catalunya, la potenciació, reutilització de línies tradicionals i connexió europea de les vies ferroviàries i una política d'aigües presidida pel principi de la solidaritat territorial.

Al mateix temps els socialistes plantejem la necessitat de canviar el model territorial existent, que comporta la divisió del territori en zones d'acumulació de tot tipus d'activitats i serveis i zones d'abandó de recursos i despoblament, amb baixos nivells de qualitat de vida i mínimes oportunitats socials i econòmiques per als qui volen quedar-s'hi a viure.

Una política dinàmica d'infraestructures

Per moltes raons, Catalunya ha de modernitzar a breu termini la seva xarxa d'infraestructures. Els socialistes ho farem de forma planificada, aprofitant, a més, el programa d'infraestructures de transport de la CEE per millorar les comunicacions transpirenaiques. Dissortadament, l'actual administració catalana ha esmerçat grans quantitats de recursos sense cap tipus de planificació ni de jerarquització en la seva inversió. I el cert és que les obres de certa importància han estat programades per altres administracions o bé realitzades per la iniciativa privada.

Per als socialistes, les prioritats del govern en infraestructures bàsiques seran les següents:

a) *Desplegar el Pla de carreteres de Catalunya.* Contemplarà com a prioritàries les actuacions següents:

- Iniciar ràpidament les obres de l'eix transversal de Catalunya, que comunicarà el litoral gironí amb els límits d'Aragó i connectarà el Nord i

el Sud de Catalunya en interseccionar-se amb els eixos longitudinals, que hauran de rebre la màxima atenció. Així, accelerarem l'actual procés de construcció de l'eix Vilanova a Igualada i l'eix de l'Ebre.

- Col·laborar amb la demarcació de carreteres de l'Estat per millorar els trams catalans de les carreteres que en depenen, especialment amb les obres previstes a la Nacional II per a l'execució de les autovies Lleida-Cervera, Martorell-Igualada, Martorell-Barcelona i Mataró-Malgrat; variants que evitaran la circulació dins els nuclis urbans de la N-340; i enllestir l'Eix del Pirineu, de vital importància per al desplegament de les nostres àrees de muntanya.
- Cercar els acords necessaris amb l'administració de la Generalitat i la de l'Estat per a la construcció dels cinturons de Barcelona, en especial el segon cinturó.
- Invertir la tendència afavorida pel govern de CiU de privatitzar la xarxa d'autopistes de nova construcció amb la construcció d'autovies públiques de dos carrils per sentit de circulació.
- Fer realitat la col·laboració i cooperació de totes les administracions que tenen responsabilitats en aquesta matèria (Estat, Generalitat, diputacions) per millorar l'estat de la resta de carreteres de la nostra xarxa, especialment en les cruïlles, passos a nivell i eliminació dels punts negres.

b) *Regular un pla de transport de viatgers intercomarcal.* Conjuntament amb el sector de transports de viatgers i de mercaderies de Catalunya, revisarem, per modificar-la, la Llei de Transports de Viatgers per carretera perquè reguli sense conflictes innecessaris les relacions del transport amb la resta de l'Estat i amb l'internacional i la política de concessions de línies principals i secundàries dins del territori català.

Regular un pla de transport intercomarcal de viatgers, avui en pèssimes condicions, com a instrument per al desplegament socio-econòmic de les àrees interiors de Catalunya.

Establirem amb les entitats financeres públiques i privades acords que permetin l'obertura d'una línia de crèdit assequible a les empreses de transports per facilitar l'actualització i modernització del seu parc mòbil.

c) *Millorar la infraestructura ferroviària catalana.* Caldrà impulsar polítiques de transport per ferrocarril tendents a treure el major rendiment de la coordinació de les diferents empreses i institucions actuant dins d'aquesta modalitat de transport (RENFE, FGC., Generalitat, Estat, ajuntaments, ens metropolità, etc.) amb la pretensió de millorar la infraestructura ferroviària catalana, potenciar-ne l'ús i connectar-la amb les xarxes exteriors dins i fora de l'Estat.

En el cas de les vies ferroviàries ens proposem treballar a partir dels objectius següents: potenciació de les rodalies de Barcelona; unificació de l'amplada de les vies de la xarxa de ferrocarrils dependents de la Generalitat amb el ferrocarril metropolità, les quals a més a més estaran en condicions de connectar-se amb la resta de la xarxa de ferrocarrils que circulen per Catalunya; rendibilització de la línia ferroviària que enllaça Barcelona amb Puigcerdà; impuls decidit al projecte d'introducció de la via d'amplada europea (amplada UIC) a Espanya; i connexió de Catalunya amb l'esquema europeu de Trens de Gran Velocitat (TGV).

d) *Adequar les instal·lacions i millorar la gestió de ports i aeroports.* En matèria de ports marítims, proposem la constitució del Front Portuari català amb els ports dependents de la Generalitat i els autònoms de Barcelona i Tarragona.

El Front Portuari tindrà el suport de l'administració de la Generalitat, especialment l'econòmic, per tal que els nostres ports millorin les seves instal·lacions al nivell adequat a la demanda d'uns serveis cada dia més qualificats i especialitzats, d'acord amb la renovació tecnològica a què està sotmès el tràfic de mercaderies per via marítima.

Modificarem la Llei que regula el funcionament de la Comissió de Ports de Catalunya, dependents de la Generalitat, per dotar-los d'autonomia administrativa i gerencial per tal de millorar la seva eficàcia, especialment la d'aquells d'activitat polivalent com és el cas dels ports de Palamós, Sant Feliu de Guíxols, Vilanova i la Geltrú i Sant Carles de la Ràpita.

Catalunya, Barcelona es mereix tenir l'aeroport que correspon a la seva importància i el volum de viatgers que acull. Barcelona ha de donar resposta a la demanda mundial que reclama que pugui connectar-se amb les ciutats més importants del planeta.

e) *Electrificació i telefonia al món rural.* Elaborarem un Pla d'Electrificació Rural que intenti resoldre, en un termini màxim de quatre anys, l'electrificació total de Catalunya. De la mateixa manera reforçarem econòmicament el Pla de Telefonia Rural per tal que conjuntament amb l'empresa concessionària del servei es faci possible que cap racó de Catalunya resti sense aquest servei imprescindible.

Una política d'aigües solidària

La concepció d'un bé escàs de domini públic, com es defineix l'aigua a la nova llei d'Aigües, el traspàs de la competència d'aquesta matèria a la

Generalitat i l'autonomia de gestió de les confederacions hidrogràfiques de conca dels recursos hidràulics amb important presència de les Comunitats Autònomes en els seus òrgans rectors, possibiliten realitzar una nova política d'infraestructures hidràuliques. Una política que, basada en el principi de la solidaritat interterritorial, permeti resoldre definitivament el problema d'abastament d'aigua potable i industrial a tots els municipis de Catalunya i construir nous canals per reconvertir milers d'hectàrees de secà en regadiu.

Així, doncs, els socialistes ens proposem de dur a terme en aquesta matèria les mesures següents:

- Assegurar l'acabament de les obres ja adjudicades després d'un llarg període de gestació (minitransvasament, col·lector de salmorres), i la realització immediata de les obres objecte de conveni amb el MOPU —que és qui les financia, i que haurien d'iniciar-se abans d'acabar 1989 (embassaments de la Llosa del Cavall i de Rialb, canalització del Llobregat, etc.)—, que resoldria bona part dels problemes hidrològics més greus.
- Comprometre la proposta immediata (en sis mesos) i la discussió pública del *Pla Hidrològic del Pirineu Oriental* (competència exclusiva de la Generalitat i que porta elaborant-se des de 1980), que emmarqui les actuacions fins ara discrecionals de l'administració autonòmica i que es concreti en programes anuals elaborats en funció de criteris i prioritats públics i consensuats amb els usuaris i les altres administracions.
- Participar activament, amb un esperit de màxima entesa i col·laboració amb la resta de les Comunitats Autònomes implicades, en la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, i proposar al *Plan Hidrológico Nacional* una reserva de cabals de possible transvasament a mitjà termini cap a la regió metropolitana, en funció dels resultats dels dos Plans Hidrològics de conca implicats.
- Reformar l'administració hidràulica de la Generalitat, i especialment les Juntes d'Aigües i de Sanejament, en el sentit d'una major autonomia de gestió de les subconques i d'una més gran representació i participació dels usuaris i de l'administració local en els seus òrgans.
- En el camp de l'obra pública per afavorir nous regadius, col·laborar en les obres d'arranjament dels canals de l'Ebre i del Segre, i en la redacció definitiva dels projectes dels canals Segarra-Garrigues i dels regadius previstos a les comarques de les terres de l'Ebre.
- Donar prioritats a les mesures orientades a proporcionar seguretat enfront de les avingudes, mitjançant la posta en marxa immediata del programa preventiu SAIH (Sistema Automatitzat d'Informació Hidro-

lògica), d'una detecció dels punts negres (de risc més alt i amb major gravetat potencial) i l'execució d'un pla d'obres de connexió hidrològica i de defensa, incloent preses de laminació d'avingudes.

- Assegurar el subministrament a un centenar de municipis amb especials o totals dificultats.
- Finalment, en el camp del sanejament actuar urgentment en l'entorn metropolità (potenciament de l'entitat metropolitana específica recentment creada) i litoral, i portar una política més decidida enfront de la contaminació industrial, mitjançant uns programes de subvenció, però també amb un control i unes mesures disciplinàries més estrictes.

Una ordenació del territori que millori la utilització de l'espai i dels recursos naturals

En ordre a establir un programa de prioritats en política d'ordenació del territori, enllestirem la redacció del *Pla Territorial de Catalunya*, que pateix un retard de més de tres anys, i actuarem immediatament tant per la via de la legislació com de la gestió en els aspectes següents.

Conjuntament amb els municipis, agilitarem els plans d'ordenació urbana municipal possibilitant que aquells de població superior als 20.000 habitants puguin redactar i aprovar tota mena de plans parcials.

Presentarem un Pla d'Ordenació del Litoral, que desplegui, d'acord amb les nostres competències exclusives, el Pla de Costes. Amb aquesta actuació aturarem la degradació urbanística del nostre litoral, tan malmesa per l'especulació desenfrenada que ha patit en els darrers trenta anys.

Catalunya disposa de molts parcs naturals, nacionals, i espais naturals protegits per la llei, però són ignorats sistemàticament per l'administració de la Generalitat de CiU quan es troben a mans de corporacions locals. Nosaltres ens proposem col·laborar obertament amb totes les administracions, incrementar les superfícies objectes de protecció i dignificar aquests territoris protegits, mitjançant la dotació pressupostària adient, amb plans de gestió rigorosos oberts a la ciutadania i amb la doble intenció que aquesta en gaudeixi i que conegui la necessitat de preservar uns ecosistemes tan valuosos com útils per al futur del país.

Medi ambient

Els socialistes volem afrontar els problemes medioambientals des d'una perspectiva fortament humanística. Hem de considerar els fenòmens de destrucció del paisatge i del patrimoni cultural com a agressions a l'entorn degradadores de les fórmules de relació entre les persones. Per això proclamem la necessitat de conciliar el creixement econòmic amb el respecte al medi ambient.

Per començar, els socialistes impulsarem una legislació més concreta i exigent. A Catalunya, malauradament, un primer objectiu és encara el d'aconseguir l'aplicació de la normativa europea i atènyer els estàndars medioambientals europeus.

L'adequació de la indústria, l'agricultura i els serveis del país a la normativa medioambiental de la C.E.E. serà potenciada per la Generalitat amb molt més vigor. La passivitat actual en aquest camp és contraproductent no tan sols per a l'entorn i la salut dels ciutadans sinó també per al manteniment de l'activitat econòmica i l'ocupació.

Catalunya compta avui amb algunes lleis medioambientals que no han estat desplegadas en tota la seva amplitud. El desplegament legislatiu de les lleis territorials i medioambientals i l'aplicació de plans territorials sectorials és imprescindible.

Per altra banda, la manca de diàleg, d'esperit democràtic participatiu amb els ciutadans afectats i amb altres administracions ha estat una constant en l'intent d'ubicar infraestructures que afecten el territori. La invasió de competències municipals en temes com el sanejament d'aigües residuals i la instal·lació d'abocadors ha estat una font de conflictes institucionals i ciutadans.

Sense un plantejament participatiu i democràtic, sense una política integradora i potenciadora de la tasca de les administracions locals, no és possible realitzar una política territorial medioambiental correcta.

L'acció del govern socialista anirà dirigida, en definitiva, cap als objectius següents:

- Establir un sistema d'actuació integrada, potenciant l'actuació de les ad-

ministracions locals i impulsant la transformació cultural de respecte per la natura que ja existeix a nivell de grups minoritaris.

- La creació d'un organisme responsable de la política medioambiental catalana, l'Agència del Medi Ambient de Catalunya, per tal de superar l'actual situació de descoordinació de la multiplicitat d'instàncies que hi tenen competències.

Eixos d'actuació

a) *Integració de les polítiques urbanístiques i ambientals.* Catalunya i Espanya han entrat en un nou període de creixement econòmic. Avui es pot obrir altra vegada un procés d'ocupació incontrolada del territori (ja fortament degradat), si es cedeix fàcilment als interessos especulatius i no s'executa una política urbanística i medioambiental seriosa.

Les propostes de modificació dels plans generals, les lleis supressores de competències urbanístiques metropolitanes, l'atomització de les comissions provincials d'urbanisme a favor dels consells comarcals, els intents d'ocupació de zones verges de la costa (aiguamolls), el progressiu deteriorament de la segona línia de la costa a rera país, la nova i fàcil accessibilitat a determinades zones de muntanya i els processos constructors desencadenats, són algunes mostres d'un procés que, descontrolat, pot suposar la destrucció d'un territori.

La política territorial i urbanística catalana ha de basar-se en l'aprovació del Pla Territorial i el seguiment escrupolós del planejament aprovat i en l'accentuació de la disciplina urbanística.

La integració entre les polítiques urbanístiques i ambientals es garantirà per una nova *Llei sobre els estudis d'impacte ambiental* que estableixi l'obligació d'integrar aquest instrument de valoració a tots els nivells de planejament i gestió urbanística, des dels grans Plans Territorials fins als estudis de detall i els projectes per a les llicències d'activitat.

b) *Un Pla Director d'eliminació dels residus sòlids urbans.* Evitarem que la manca de decisió política per resoldre la problemàtica d'eliminació dels residus sòlids urbans converteixi Catalunya en un gran abocador, realitzant i potenciant l'execució del Pla Director d'eliminació dels residus sòlids urbans de Catalunya. Un pla que potenciï la gestió agrupada dels ens locals, ajudant a solucionar els problemes de la localització i de la inversió.

c) *Els residus industrials són ara emmagatzemats i eliminats d'una forma totalment incontrolada.* Els plàstics, els metalls pesats o els produc-

tes farmacèutics i els abocaments líquids es troben escampats pel territori en espera que funcioni la Junta de Residus i es construeixin els sistemes tan sovint anunciats però mai no realitzats. Així, el desgovern per manca de decisió (casos com el Papiol, Castellolí, Alt Penedès) fa cada vegada més difícil les solucions. Els socialistes proposem enviar en els primers cent dies de govern una proposta de llei amb diverses alternatives per a la localització d'abocadors especialitzats, una planta incineradora, una planta físico-química i quatre estacions de recollida i transvasament per a l'eliminació dels residus tòxic i impulsar el debat parlamentari, amb tràmit d'urgència, necessari per establir el consens imprescindible per a aquesta decisió.

d) *Combatre la contaminació de les aigües superficials.* L'aprovació de les Lleis de Sanejament i d'Aigües i la posada en marxa de la Junta de Sanejament i l'increment de la taxa de sanejament dels rebuts de l'aigua són bons instruments per combatre la contaminació de les aigües superficials. Cal, però, retornar a l'increment de la taxa i a la Junta de Sanejament el seu veritable sentit d'ajut als municipis per a l'execució d'una competència que els pertoca. La Junta ha de ser simplement el planejador i, fonamentalment, potenciador de les iniciatives locals.

El cicle de l'aigua és un procés llarg i infraccionable. No es pot deslligar el que passa avui a les aigües superficials del que pot passar a les aigües subterrànies demà. El subministrament d'aigua és un dels factors limitatius més importants del creixement equilibrat, i Catalunya n'és un exemple palès. La utilització indiscriminada de productes que, en major o menor quantitat, perjudiquen la qualitat de les aigües, com els adobs i pesticides, agreugen el dèficit d'aigua i els perills per a la salut de les persones.

Cal, doncs, definir una política d'utilització i redistribució d'aquest recurs en el conjunt del territori de Catalunya. S'han de definir d'una manera clara les necessitats, com satisfer-les i les inversions necessàries en el si del «Pla Hidrològic del Pirineu Oriental» que presentarem en els primers sis mesos de govern, amb uns estàndars de qualitat de les aigües segons usos planificats i que potenciïn la reutilització de les aigües depurades.

e) *Mesures de seguretat respecte a l'impacte dels nous productes.* La tecnologia industrial moderna genera d'una manera extraordinàriament veloç l'aparició de nous productes sovint estranys a la condició natural del medi.

Farem aplicar la legislació internacional condicionant la producció de materials a la realització d'un estudi previ d'impacte des de la fabricació

fins al seu ús i posterior eliminació. S'incentivaran les indústries per tal que utilitzin tecnologies netes i de baix impacte. S'ha d'exigir que tot producte de nova fabricació tingui una forma d'assimilació o destrucció o emmagatzematge compatible amb la qualitat ambiental.

Quant al risc d'explosions i fugues tòxiques, proposem el ràpid desenvolupament reglamentari de la «*Llei de seguretat de les instal·lacions industrials*», amb una especial cura de la valoració de les instal·lacions ja existents.

Potenciarem els processos de control del medi ambient: la creació de laboratoris homologats que controlin i certifiquin la validesa dels autocontrols en serà un primer pas imprescindible. L'acció de la política administrativa haurà d'incrementar-se fins a desanimar els infractors. Les accions judicials seran el complement decisiu d'una acció encaminada a assegurar el compliment de la normativa ambiental amb estàndars europeus.

En aquest sentit farem que es desenvolupin les reglamentacions necessàries per a caracteritzar i objectivar el concepte de «delicte ambiental» previst al Codi Penal.

L'aplicació del principi «qui contamina, paga» ha de ser el principal instrument econòmic de correcció i prevenció de la contaminació. La seva aplicació es concretarà en l'establiment de càrregues sobre el contaminador que serveixin de factor d'autocorrecció i també de mecanisme de finançament d'infraestructures i serveis públics de correcció i control. Aquests fons, en certs casos, s'utilitzaran com a incentiu de la instal·lació de mesures correctores per part dels agents contaminants.

f) *Lluita pel manteniment de la massa forestal.* Els espectaculars incendis forestals dels darrers anys han ajudat a conscienciar la població sobre la importància de la massa forestal. Per defensar els boscos el govern socialista potenciarà, no tan sols els mitjans d'extinció i vigilància sinó també, fonamentalment, la capacitat municipal per a la vigilància i la prevenció.

La lluita contra l'erosió, la desertització i el manteniment de la massa forestal són objectius prioritaris d'una societat preocupada pel seu futur. Realitzarem amb més amplitud una política de repoblació amb criteris científics o racionals que es basin en el respecte a les espècies autòctones, potenciant l'acció dels municipis i propietaris rurals.

g) *Foment de l'educació medioambiental.* El foment d'hàbits de consum de productes menys degradadors de matèria i energia i la formació de la demanda seran prioritats destacades dels responsables medioambientals del govern de la Generalitat.

L'educació medioambiental haurà de ser introduïda en els plans d'estudi dels diferents nivells educatius. Fomentarem campanyes educatives en els diferents mitjans de comunicació.

h) La dependència energètica de Catalunya per manca de recursos carbonífers o petrolífers ha afavorit la política d'implantació de centrals nuclears. *Catalunya ha d'accentuar la producció d'energia amb fonts pròpies* a través d'un pla energètic coordinat amb el de l'Estat que estimuli la investigació i utilització d'energies alternatives i que redueixi progressivament fins a la seva desaparició l'energia obtinguda en centrals nuclears de fissió.

i) En el camp de l'agricultura, i a fi de disminuir la contaminació dels aqüífers i l'empobriment del sòl i de protegir la salut de tots, *potenciarem l'ús racional dels adobs, la utilització de compost orgànic i la restricció de l'ús de pesticides*, introduint des de l'Administració mecanismes d'assessorament i formació dels usuaris. Es portarà paral·lelament un control estricte sobre la producció i comercialització de pesticides no autoritzats.

j) En el marc de la protecció de la natura *serà potenciada la xarxa dels espais que siguin objecte de protecció especial*, com a centres d'irradiació d'una política global de protecció de la natura i del paisatge, integrant les figures de protecció més estricta en el si dels grans parcs, amb funcions d'oci i de manteniment d'activitats tradicionals. Preveurem el pressupost necessari per complir aquests objectius i per crear nous espais protegits (Gavarres, Montsant, ...).

k) És una necessitat ineludible poder gaudir d'una qualitat atmosfèrica en la qual no es plantegin situacions agudes de contaminació, amb atenció especial a les àrees de major contaminació urbana i industrial. Treballarem, doncs, per *la disminució progressiva dels nivells d'emissió dels contaminants atmosfèrics* i la potenciació de la utilització de sistemes de descontaminació dels fums causats pels vehicles automòbils.

Política d'habitatge

L'espectacular i desigual creixement del sector immobiliari dels dos darrers anys ha accentuat els desajustos anteriorment existents entre oferta i demanda. La situació actual es caracteritza per una manca quasi absoluta d'oferta residencial assequible als sectors socials de rendes baixes, i per un mercat en règim de lloguer reduït a habitatges vells i de segona mà. En el marc d'aquesta realitat, i recuperada l'activitat inversora del sector de la construcció, els socialistes desenvoluparem una política racionalitzadora que tindrà els objectius següents:

1. Es subministrarà la informació necessària del mercat per tal que la inversió privada s'orienti a satisfer l'ampli ventall de necessitats existents i evitar que l'activitat constructora es concentri quasi exclusivament a les zones turístiques i als barris més centrals de les ciutats.

2. La promoció pública es basarà necessàriament en una planificació general i en la col·laboració de les corporacions locals, i tindrà com a finalitat prioritària assegurar la construcció d'habitatges econòmics en règim de lloguer i de compra a totes les àrees territorials, sense discriminació.

3. En matèria de política d'habitatges de Protecció Oficial, tant pel que fa a la construcció com a la rehabilitació, es dissenyaran les actuacions en sintonia amb els programes anuals de l'administració central, de forma que les qualificacions concedides puguin acollir-se immediatament a les subvencions previstes. Es reforçarà la funció inspectora per tal de garantir que els habitatges protegits siguin utilitzats com a residència principal exclusivament i que sols hi puguin accedir els adquirents i usuaris amb les rendes màximes que marca la llei. S'agilitaran els tràmits administratius i s'aplicaran criteris que facilitin les construccions residencials protegides de promoció cooperativa.

4. Atesa l'existència d'un gran nombre d'habitatges vells i de segona mà ocupats per sectors econòmicament dèbils, els socialistes ens comprometem a realitzar un gran esforç inversor per tal d'impulsar coordinadament amb els municipis una ambiciosa política de rehabilitació que permetrà a àmplies capes populars de la ciutat i de pagès millorar la qualitat

i dignitat del seu habitatge. La rehabilitació del patrimoni públic de la Generalitat i de les corporacions locals serà objecte d'interès preferent i es dotarà els municipis afectats dels recursos necessaris per dur a terme les obres d'infraestructura pendents als polígons traspassats.

5. S'activaran les actuacions socials d'ajuts als sectors més desprotegits i, a tal efecte, es coordinaran esforços amb els ajuntaments afectats en ordre a l'eradicació del barraquisme, s'incrementaran les dotacions pressupostàries per ajudar els llogaters amenaçats de desnonament, i s'arbitraran els mitjans necessaris per tal de facilitar a les persones amb disminució física l'accés a un habitatge sense barreres arquitectòniques.

Comerç

La importància d'una ordenació adequada del comerç interior està vinculada a la seva incidència sobre el benestar dels ciutadans. Afecta la qualitat de vida dels consumidors i també un col·lectiu sectorial important, constituït moltes vegades per petites empreses o emprenedors autònoms individuals que necessiten assistència dels organismes públics i la creació d'un marc adequat per desenvolupar amb eficàcia la funció econòmica que els correspon. Afecta també un ampli col·lectiu de treballadors amb condicions laborals degradades per l'abús de contractacions marginals o parcials, així com per la proliferació de centres de treball amb plantilles exigües, dispersió que sovint dificulta el control de les condicions de treball.

La política que desenvoluparem els socialistes es concretarà en:

a) *Revisió de la Llei d'Equipaments Comercials*, ja que l'actual és ambigua i centralitzadora, i treu dels ajuntaments competències importants per a una regulació eficient del comerç. L'adequarem, doncs, a un esquema més dinàmic i respectuós de l'autonomia d'actuació. Aquesta llei haurà de millorar-se també per facilitar l'especialització i la professionalització, la normativa sobre grans superfícies, el desenvolupament de l'ordenació comercial i la revisió progressista de les Comissions Territorials d'Equipaments Comercials, avui sense presència sindical.

b) *Creació de l'Institut de Promoció i Orientació Comercial*. Aquest organisme es crearà per tal d'impulsar, donar suport i orientar les noves iniciatives en el sector del comerç, tant en la creació d'estructures comercials com en la reordenació del comerç existent, a fi de dotar-lo de racionalitat de gestió i de millora en rendibilitat econòmica i social. L'IPOC tindrà una relació permanent i una col·laboració màxima amb els Consells Municipals de Comerç i Consum.

c) *Reforçament de l'acció de defensa del consumidor*, especialment en les actuacions realitzades en el marc de la Comissió de Preus de Catalunya i en la lluita contra el frau i l'engany en la qualitat dels productes.

d) *Reforçament de l'actuació municipal en el comerç:*

1. La primària de l'ordenació del comerç estarà reservada als ajuntaments com a administració més propera als ciutadans i preocupada per la doble vessant del sector econòmic comercial i de la protecció dels consumidors.

2. Cada municipi ha de disposar d'un Pla d'Orientació i Ordenació Comercial que pugui complir la funció d'orientació dels comerciants sobre la rendibilitat i nivells de competitivitat de cada sector comercial i que sigui un instrument eficaç d'abastament de la població:

3. Atesa la tradició dels mercats municipals a Catalunya i la forma de servei al ciutadà que han manifestat i manifesten, es potenciarà i es procedirà a un remodelatge d'aquests instruments d'abastament com a eixos bàsics de comercialització de productes de consum no duradors.

Per altra banda, a partir del POOC es farà una política d'informació i orientació del comerciant per tal d'induir-lo cap a processos d'especialització i de concentració, d'acord amb les necessitats i demandes de la població, barrant el pas a situacions monopolistes i estimulant una oferta que pugui abastar les necessitats dels ciutadans.

4. Es farà una política de reconversió sectorial basada en la qualitat, l'adequació del servei i la rendibilitat per sectors, per tal que el comerç tingui la dinàmica que convingui a les poblacions o zones ciutadanes. Així mateix s'estimularà una estreta col·laboració entre l'administració municipal i les associacions de comerciants, les quals hauran d'estar representades en els Consells Municipals de Comerç i Consum.

5. Els ajuntaments hauran de participar en la Comissió Comarcal d'Equipaments i Planificació Comercial, com a elements coordinadors i racionalitzadors de la implantació comercial en una comarca determinada.

6. Es potenciarà que s'avanci en la constitució dels Consells Municipals de Comerç i Consum en aquells municipis on encara no s'hagin constituït i la seva dinàmica comercial ho reclami, donant des del govern de la Generalitat el suport que calgui.

e) *Actuacions de suport per facilitar l'ordenació comercial:*

1. S'habilitaran línies d'assessorament, finançament i col·laboració a fi de facilitar als municipis la realització dels estudis comercials de la pròpia ciutat i poder endegar el Pla d'Ordenació i Orientació Comercial.

2. Realització de l'Atlas de la distribució i l'ordenació comercial de Catalunya i el cens comercial, permanentment actualitzat.

3. Estudis de perspectives de demanda i d'hàbits de consum per tal de facilitar elements d'orientació comercial general i sectorial als municipis i als comerciants.

f) *Normalització de sectors i activitats i de promoció de l'associacionisme:*

1. Portar a terme la tasca normativa ordenadora de sectors i activitats comercials.

2. Endegar una política de formació, directa o per mitjà d'ajuts, a fi de poder estimular la millora de les tècniques de gestió empresarial. Si fos possible, publicar uns manuals assequibles en què s'exposin els aspectes més importants de la gestió.

3. Obrir línies d'ajut i finançament per a la millora de les estructures comercials, modernització de l'oferta i adequació als plans d'orientació i ordenació municipal.

g) *Accions per l'estabilització dels preus de productes alimentaris:*

Dins les competències actuals caldrà promoure un acord marc amb el govern de l'Estat per aconseguir un comportament menys erràtic. Millorar la xarxa de comercialització dels productes d'origen (agrícoles i ramaders). Fomentar el cooperativisme agrari. Potenciar l'establiment de mercats reguladors. Impulsar la implantació de centrals de compres. Vigilar i regular les activitats dels intermediaris agrícoles i ramaders. Establir societats públiques reguladores del mercat. Evitar situacions de monopoli o càrtel d'oferta final o intermèdia.

Promoció de l'oferta comercial en els mercats exteriors

En el marc de les limitacions de les competències en aquesta matèria, el govern socialista farà actuacions per millorar les estructures tècnico-comercials de les empreses catalanes i les seves associacions, en la perspectiva d'aconseguir el lloc que els correspon en els mercats exteriors per tal d'incrementar l'activitat exportadora.

a) *Una política d'infraestructures que afavoreixi la relació comercial amb l'exterior.* Ens proposem d'establir una relació positiva amb l'administració central perquè, a partir d'aquesta entesa, es puguin assolir uns plans de millora en infraestructures i mitjans per desenvolupar adequadament el comerç de Catalunya. Més concretament:

1. Procedir a l'adequació necessària perquè l'aeroport internacional de Barcelona pugui assolir la classificació de primera categoria.

2. Dotar els ports autonòmics de Barcelona i Tarragona dels mitjans necessaris tècnics que permetin una gestió ràpida, segura i eficient en el tràfic de mercaderies.

3. Planificar la xarxa viària i la resolució de les seves deficiències per

tal de permetre un més ràpid i eficient contacte amb els mercats vinculats a l'àrea econòmica de Barcelona.

4. És irrenunciable portar a terme la via d'ample europeu fins a Barcelona com a mínim, per tal d'aconseguir ràpides i eficients connexions amb les línies ferroviàries europees i que els ports de Catalunya esdevinguin centres de tràfic degudament connectats amb la xarxa ferroviària.

b) *Un millor aprofitament i coordinació dels certàmens firals.* El govern socialista proposarà una normativa que reguli els certàmens firals i que superi l'actual situació de lluita competitiva entre les diverses institucions firals existents, per obtenir un millor aprofitament dels mitjans esmerçats i una millor eficiència en les actuacions.

c) *Promoció de l'Institut de Foment del Comerç Exterior de Catalunya.* Previ conveni signat amb l'INFE i per tal d'actuar com un organisme col·laborador, els socialistes posarem en marxa l'Institut de Foment del Comerç Exterior de Catalunya, el qual tindrà com a objectius: una tasca d'animació prop de les empreses per conduir-les cap als mercats internacionals, canalització d'ajuts financers i suports tècnics i comercials, i una funció d'assessorament i assistència tècnica als exportadors per realitzar la promoció comercial.

d) *Estimulació de la formació d'experts.* El govern socialista estimularà i donarà suport a accions tendents a la formació de dirigents, personal executiu i col·laboradors en el comerç exterior, en el coneixement dels principals mercats i centres de contractació dels països i àrees comercials més importants.

Defensa del consumidor

La política de consum ha de ser de conjunt, fortament relacionada amb la política econòmica i social a fi de protegir amb eficàcia els drets dels usuaris i dels consumidors. I això en un context en què la immediata millora de la qualitat de vida, si aquesta s'entén com l'accés i l'ús i el gaudi de béns i serveis, més enllà de les necessitats immediates, pot produir efectes inconvenients a la societat en el seu conjunt i al ciutadà en particular.

Els socialistes, tenint com a objectiu central la defensa dels drets fonamentals del consumidor, reconeguts per la Comunitat Europea, entenem com a prioritàries les mesures següents:

- S'establirà la normativa necessària que desenvolupi íntegrament el conjunt de lleis que defensen els consumidors, en el marc de les directives comunitàries, especialment en aquelles matèries que exigeixin un desenvolupament sectorial: alimentació, turisme, habitatge i serveis.
- Les entitats locals rebran el suport que els permeti exercir les seves competències amb plena efectivitat en matèria de defensa del consumidor i l'usuari, coordinant la seva actuació —en el marc de la seva autonomia— amb el govern de la Generalitat, per tal d'aconseguir una més gran eficàcia i a benefici del ciutadà.
- Per assolir tots aquests objectius es racionalitzarà i desenvoluparà una xarxa de laboratoris adaptada a les funcions de defensa del consumidor en coordinació amb les diverses administracions.
- Es promouran programes d'informació i educació que contribueixin a fomentar el sentit crític i la capacitat de decisió dels consumidors i usuaris.
- S'establiran, conjuntament amb el departament d'Ensenyament, els programes bàsics de formació dels consumidors des de les primeres etapes escolars.
- Potenciarem decididament el moviment social de defensa dels drets dels consumidors i usuaris dotant-lo amb els pressupostos adients.
- Protegirem eficaçment els interessos econòmics dels consumidors controlant l'oferta, la promoció i la publicitat dels productes i serveis.
- Activarem convenientment el sistema de mediació, a fi que la resolució

dels problemes i conflictes entre subministradors i consumidors sigui un fet, a fi d'evitar al màxim la càrrega que suposaria per al consumidor haver de recórrer a una reclamació judicial.

- Potenciarem l'actuació eficaç des de les instàncies més properes al ciutadà en la resolució d'expedients i en la publicació i possibles sancions que se'n derivin.
- La política de defensa del consumidor s'exercirà de forma autonòma des de l'Institut Català del Consum.

Turisme

És un fet a Catalunya, principalment a les zones més desenvolupades de la franja costanera, la coexistència de dues concepcions empresarials contraposades. Una primera, i majoritària, que manté una correcta relació oferta aparent/serveis reals/preus, que reinverteix de forma raonable part dels excedents i que és la gran perjudicada, en termes de pèrdua de prestigi global, d'una segona concepció, minoritària però significativa, excessivament dominada per criteris especulatiu a curt termini, amb serveis progressivament degradats, amb preus a la baixa com a únic factor de competitivitat i amb poca confiança o interès per la solidesa del sector. Davant d'aquesta situació —que caracteritza de forma predominant el panorama del nostre turisme—, els socialistes ens proposem d'endegar des del govern de la Generalitat les polítiques següents:

- Acabament de la desinhibició en matèria de control de qualitat, tant des del punt de vista de compliment de previsions normatives i compromisos vinculants com en l'òptica de la defensa del consumidor.
- Estímul de la creació d'estructura d'oferta complementària, capaç de donar resposta als nous models de vacances que van sorgint a causa d'una demanda d'evolució molt dinàmica que exigeix activitat: aprenentatges diversos, pràctica esportiva, continguts culturals, etc.
- Represa de l'incipient i frustrat projecte de coordinació i homogeneïtzació de serveis en les oficines de turisme, en la via de consolidar una autèntica xarxa amb imatge pròpia.
- Ajut efectiu —sempre promès però fins ara inexistent— als municipis amb gran capacitat de recepció turística, per tal de garantir uns més alts nivells de qualitat en els seus serveis públics, factor important de competitivitat. Cooperació amb els esmentats ajuntaments per tal de fer emergir economia submergida, principalment en la branca dels apartaments turístics.
- Inserció de l'ensenyament turístic en el sistema educatiu del país i foment de les iniciatives sorgides de les universitats catalanes. Cal assumir d'una vegada les competències rebudes en aquesta matèria i regular tam-

bé l'ensenyament privat, en lloc de cedir a les pressions que han impedit fins ara la creació de l'Escola Oficial de Turisme de Catalunya.

- Establiment de models estadístics fiables que ens estalviïn les batalles de xifres i que no contemplin tan sols les dades d'entrades de turistes —útils només per capitalitzar políticament la relativament bona conjuntura del sector—, sinó que mesurin també la utilització real de l'estructura oferta.
- Modificació urgent de la irracional estructura teòrica de vertebració i participació del sector. El Consell de Turisme de la Generalitat és un òrgan volgudament congelat i el Consorci de Promoció Turística un simulacre d'òrgan representatiu i participatiu amb uns estatuts pensats tan sols per donar pas a l'arbitrarietat, a la parafernàlia i a la contractació no intervinguda de serveis.
- Definició dels productes o marques turístiques de Catalunya, amb criteris restrictius pel que fa al seu nombre. No és viable introduir en els mercats l'actual proliferació de productes fragmentaris o de falsos productes, per respecte a les més elementals lleis econòmiques. Cal estimular la creació d'organismes mixtos de l'àmbit territorial dels productes definits segons model d'alguns ja existents i consorciar-los veritablement amb el Departament, per tal de racionalitzar i professionalitzar les tasques de promoció i comercialització.
- Desenvolupament del turisme urbà en base als centres d'interès (històric, urbanístic, museístic, esportiu, econòmic, congressual) de què disposen les nostres ciutats, i Barcelona d'una manera molt especial.

Un desenvolupament progressista del turisme com a factor de benestar social

És gairebé un tòpic dir que les grans i vertiginoses mutacions que estem vivint ens porten, no tan sols però també, a una societat de l'oci, del temps lliure. Ningú no dubtarà que en aquest concepte el turisme hi té un paper important.

Aquest és un gran repte de futur que té dues respostes, una que consisteix a ignorar-lo i deixar que actuïn plenament les lleis del mercat o del consumisme, i una altra que propugna l'adopció de mesures intervencionistes, paternalistes o assistencials. Cal fugir tant d'aquests models com de posar al mercat productes convencionals subvencionats o preus més baixos.

La resposta progressista consisteix a afavorir el desenvolupament d'una cultura de l'oci. Així, doncs, proposem aquestes línies d'actuació:

- Crear un servei operatiu d'assessorament, ajut i intercomunicació per als nuclis del moviment associatiu existent que vulguin autoprogamar-se vacances amb un contingut d'activitat, sense perjudici de l'ús dels circuits comercials per a determinats serveis.
- Estimular l'aparició d'un model associatiu amb aquesta finalitat a partir dels comitès d'empresa, que comencen a tenir oportunitat d'incloure aquest concepte en les seves negociacions com a nova línia d'acció sindical.
- Establir ajuts econòmics i tècnics per a l'accés d'aquestes associacions a la propietat de patrimoni i instal·lacions especialitzades en determinades activitats de lleure, afavorint els intercanvis entre elles.
- Coordinar la ja notable oferta pública de programes juvenils i per a la tercera edat existent amb la xarxa descrita, facilitant l'autoprogramació de totes les possibilitats imaginables per cada grup social.

Cal, en definitiva, fer una política que contempli amb rigor objectius i estratègies a llarg termini, amb un bon nivell de coordinació multidisciplinària o interdepartamental. No pot ser d'altra forma si tenim present que el turisme suposa, segons totes les dades disponibles, entre un 12 i un 14% del P.I.B. de Catalunya. I pel que fa a determinats aspectes de la política de turisme —fonamentalment la promoció exterior, algunes reglamentacions i models i fonts estadístiques—, convé establir una coordinació no jerarquitzada amb el govern central i la resta de CC.AA., desitjable al marge del marc competencial estricta.

Agricultura, ramaderia i pesca

Els socialistes catalans considerem necessària la consolidació de l'agricultura catalana en el marc de les transformacions i canvis econòmics i socials que la caracteritzen. Aquesta convicció dóna lloc a una política basada en els objectius següents:

I. Treballar per aconseguir en el món pagès una qualitat de vida i un nivell de rendes satisfactoris.

II. Treballar per la consolidació de l'agricultura catalana, fomentant la implantació activa de les explotacions al temps que s'atorga un nivell de suport raonable des dels poders públics.

III. Mantenir un món rural actiu, consolidant i desenvolupant l'extensió territorial de tots els serveis bàsics, i procurant, també, la seva adaptació per tal d'evitar la incorporació de costos excessius.

IV. Desenvolupar una decidida actuació per la defensa de l'espai i el patrimoni rural, garantint l'adequada utilització dels recursos productius compatible amb la seva conservació i recuperació quan estiguin malmesos per problemes de contaminació o impacte ambiental.

V. Aconseguir un nivell d'administració eficaç, tot acceptant la capacitat d'iniciativa dels ajuntaments i administracions que viuen més a prop dels problemes.

VI. Fer participar els pagesos en les decisions de govern, i fer-ho a partir de la consideració global dels problemes del món rural.

VII. Prioritzar totes les actuacions adreçades als joves i en especial aquelles que són tendents a permetre la seva instal·lació i desenvolupament, així com aquelles que van orientades a la seva formació.

Estratègia a seguir

La consecució d'aquests objectius s'aconseguirà mitjançant l'articulació de les estratègies següents:

1. *Desenvolupament d'una agricultura productiva amb l'horitzó temporal de 1992*, que determina l'aplicació de l'Acta Única. El PSC entén

que cal desenvolupar una agricultura capaç de respondre a les necessitats alimentàries de la societat catalana i de ser competitiva en els mercats comunitaris, alhora que pretén adoptar polítiques concretes per mantenir una agricultura que incorpori treball, diversifiqui productes i activitats i disminueixi la despesa en energia i consums intermedis.

En tot cas, una política agrària nacional i de progrés ha de començar a cercar adaptacions a la diversitat de les seves comarques i tenir en compte la potencialitat de cada localitat i cada categoria d'exploracions.

I en aquesta direcció proposem:

- Utilitzar millor a nivell de cada poble i explotació totes les potencialitats productives existents i tots els mitjans de producció.
- Reduir les desigualtats en l'accés als mitjans de producció bàsics, com la terra o l'aigua, millorant la utilització dels recursos naturals.
- Reduir les situacions de risc i inestabilitat, provocades per raons sanitàries o calamitats agrícoles, i millorar les condicions personals i col·lectives de vida i de treball.
- Fomentar les inversions col·lectives i, sobretot, les polítiques de finançament d'estructures, de desenvolupament i prestació de serveis tècnics, de la formació dels pagesos i d'informació, reorientant-les i adaptant-les a les necessitats reals dels pagesos.
- Reordenar la producció en funció del mercat, atenent a les potencialitats destacades de cada zona i al sistema de producció.
- Potenciar la creació de nuclis d'alta productivitat i forta terciarització, capaços d'actuar com a centres d'atracció per a la instal·lació de serveis i com a motors del desenvolupament del sector.
- Resoldre les limitacions comercials per la via d'una decidida promoció de les fórmules associatives de comercialització i de la participació dels productors en la cadena de distribució i transformació.

2. *Consolidar una agricultura amb dificultats que, malgrat això, continua complint la seva funció social i estratègica.* I en aquest sentit proposem:

- Mantenir els actius i els valors estratègics del territori, donant suport directament al manteniment de les rendes.
- Cercar nous elements per configurar una xarxa de pluriactivitats que diversifiqui i consolidi les rendes rurals.
- Terciaritzar l'activitat productiva, potenciant les activitats turístiques i artesanals, entre d'altres.
- Assegurar el manteniment del medi natural com a garantia de la funció social d'aquestes explotacions.

3. *Consolidar l'organització democràtica, sindical i cooperativa del camp.* Els socialistes catalans creiem que cal consolidar l'organització democràtica, sindical i cooperativa de la pagesia catalana, reconeixent sempre el seu pluralisme i independència, perquè entenem que només amb el diàleg permanent amb els agricultors és possible articular una política progressista en una societat democràtica.

En aquest sentit considerem prioritari:

- Promoure l'economia contractual i la negociació col·lectiva del sector agrari amb la indústria de conservació, transformació i comercialització de productes alimentaris.
- Regular amb claredat les fórmules d'integració vertical, per tal d'evitar la seva imposició unilateral per una de les parts.
- Afavorir la transparència i estabilitat dels mercats i l'organització cooperativa del comerç i la indústria agroalimentària, permetent que sigui la mateixa estructura professional i econòmica del camp la que permeti ordenar les produccions i els mercats.

Mesures de govern

El ventall de mesures que, en conseqüència, adoptarem els socialistes catalans per al progrés del medi rural català és el següent:

1. *Una política del benestar rural.* Que doti d'equipaments bàsics tot el territori mitjançant una decidida coordinació de les actuacions inversores rurals. Orientada a mantenir viu el teixit social del món rural, tot desenvolupant una xarxa de serveis adaptada a les seves necessitats específiques, millorant les polítiques d'habitatge i equipaments rurals, i millorant les comunicacions i els transports per tal d'afavorir la renovació de la vida associativa, cultural i esportiva.

2. *Una política decidida de desenvolupament rural* que contempli:

- a) *Un programa d'estructures agràries* actiu, tendent a establir un pla d'inversions que incorpori una disciplina territorial i uns criteris d'eficiència, i on es desenvoluparan iniciatives com les següents:
 - *Un pla d'inversions estructurants*, que permeti la recuperació de sòls, la lluita contra l'erosió i l'equipament de les terres agrícoles; que fomenti les mesures d'extensió i consolidació del regadiu com a element que fixa les potencialitats productives al territori; i que privilegiï les inversions en ensenyament i formació permanent dels agricultors, investigació i desenvolupament col·lectiu.

- Mesures per *controlar l'ús de la terra i els recursos naturals*. En aquest sentit, els socialistes catalans ens plantegem en primer terme resoldre els problemes de la terra a Catalunya mitjançant la racionalització de l'ús de la terra i els recursos naturals, afavorint el desenvolupament d'un planejament territorial i una estratègia de conservació; evitant la concentració de la propietat de les terres mitjançant actuacions en el mercat de la terra que, alhora, cerquin garantir la seva utilització per professionals pagesos, i especialment per joves pagesos; i adaptant el dret civil català per tal d'afavorir una major estabilitat en les terres dels conreadors que no són propietaris.
- Recuperar la iniciativa en el disseny i la consolidació de *programes de millora de la comercialització i transformació*, com a únic mitjà per consolidar un sector agroalimentari adequat a les noves exigències del mercat europeu. En el mateix terreny, els socialistes hem de fomentar el desenvolupament de les petites i mitjanes empreses del sector d'alimentació i crear a tal efecte centres tècnics que desenvolupin activitats d'innovació i serveis.
- *La coordinació dels programes inversors supra-catalans* per dotar l'agricultura del nivell d'equipaments i infraestructura necessari.
- L'aprovació per part de la Generalitat d'un *Pla Complementari d'indemnització compensatòria de muntanya*, per incrementar les dotacions actuals a càrrec de la CEE, en concepte de manteniment del medi natural, condicions de vida especials, etc. Aquest Pla afectarà unes 60.000 famílies.

b) *Una política forestal* orientada al manteniment i increment de la superfície forestal, així com a la revalorització dels seus aprofitaments. Això s'ha de fer compatible amb la potenciació dels valors estratègics de les masses forestals a partir d'un programa de participació activa dels ciutadans.

c) *Un programa de foment de pluriactivitat*, amb la consideració de diferents models de desenvolupament rural integrat, per fer una política efectiva de promoció de les zones rurals a partir de la recuperació de les antigues estructures de producció i transformació que permeten mantenir o reconstruir un nou teixit industrial o artesanal. Els socialistes catalans promourem especialment un Programa d'Agricultura Periurbana orientat a l'urgent consolidació d'aquest territori necessitat d'un tractament diferenciatiu.

d) *Un programa d'informació* indispensable per consolidar un sec-

tor d'agricultura immersa en un mercat progressivament més integrat en l'àmbit europeu.

e) *Una política de formació* adequada a les noves exigències productives i a la nova realitat social que, de cara al futur, passa per la redefinició d'un programa de formació en base a models flexibles i continuats que permetin la seva adaptació a les situacions reals i diversificades de les diferents explotacions i localitats. Així mateix, cal contemplar realitats tan vives com la participació de la dona pagesa en la gestió de les explotacions.

f) Promoure *una política específica sobre joves pagesos*. Els socialistes orientarem tota la política agrària al servei d'un objectiu tan important com és la instal·lació dels joves pagesos. Més concretament, farem un programa especial per a la millora de les condicions de vida i dels serveis d'aquelles explotacions que s'estructuren entorn de joves pagesos en zones de muntanya i àrees desfavorides.

3. *Una política efectiva de foment de l'agricultura* mitjançant la utilització dels instruments que ofereix la coordinació d'actuacions urbanístiques, de mercat, de coordinació d'administracions i la integració efectiva a la CEE. I on tenen una especial significació les actuacions tendents a reduir la inseguretat en les persones i produccions. Igualment cal establir una actuació més ambiciosa per a la salut i la seguretat en el treball pagès, dotant-la dels mitjans necessaris.

4. *Una política d'agricultura associativa* articulada a partir d'una Llei que permeti establir el punt de referència per a la necessària transformació de l'organització econòmica i social de l'agricultura catalana.

Cal posar especial èmfasi en la urgent necessitat de normalització de la situació sindical del sector agrari, desenvolupant un model associatiu lliure i representatiu. Per això proposem, ben concretament, *el traspàs ràpid i urgent de les cambres agràries a l'administració de la Generalitat de Catalunya*; l'obtenció d'un acord nacional a Catalunya per a *l'adaptació del model de representació pública* en base a organitzacions professionals lliurement constituïdes; *la derogació de la Llei de Cambres Agràries* elaborada pel govern de la Generalitat i el desenvolupament de la legislació estatal sobre Cambres Agràries, així com *la celebració d'eleccions* amb igualtat d'oportunitats per a tothom.

5. *Una política de finançament agrari*. Un dels projectes que els socialistes assumirem amb tota claredat és la definició d'una estructura de finançament adaptada a la pagesia de Catalunya. En aquest sentit, s'anirà les Caixes rurals i altres entitats financeres a estendre i consolidar les seves activitats en el conjunt del territori català o a treballar en la consecució

ció d'un fons de garantia mútua per a aquestes societats i per a les seccions de crèdit cooperatiu, per tal que, amb l'ajuda dels poders públics, contribueixin a assegurar als agricultors fonts de finançament apropiades per a la seva activitat.

Un objectiu del sector agrari català ha de ser la modernització. Un estímul per a l'activitat pagesa ha de ser el creixement econòmic, però la veritable finalitat de la política agrària socialista ha d'ésser el desenvolupament del medi rural català, compatible amb la conservació dels nostres recursos i la consolidació econòmica i social de cadascun dels nostres pagesos.

Per això és necessària una política agrària catalana solidària amb el conjunt de l'Estat. Tenint en compte que la política agrària ja no és nacional ni estatal sinó europea, cal participar en la presa de decisions a nivell estatal, assegurant a les instàncies centrals el compliment lleial de la normativa comunitària, sense que això significui admetre intervencions en els nostres nivells competencials.

Pesca

Actualment el sistema pesquer mundial es troba en una cruïlla en què ha d'afrontar un profund procés de transformació degut a l'evolució dels últims anys: l'extensió a 200 milles de les Zones Econòmiques Exclusives (ZEE) i l'aparició dels nous estats costaners, la creixent internacionalització i la importància dels aspectes de mercats i la creació d'un autèntic complex industrial internacional al voltant de l'activitat pesquera han produït un nou ordre pesquer mundial.

En aquest context, qualsevol decisió o actuació pública o privada es veu condicionada per d'altres d'àmbits geogràfics diferenciats. Cal tenir en compte aquest procés quan parlem de les actuals possibilitats del nostre sector pesquer; així, en aquests moments, Espanya es configura com una potència amb possibilitats de mantenir un creixement econòmic sostingut del sector, d'adaptar-se a la revolució tecnològica pesquera i de millorar el seu paper en la nova situació. Però si això és així globalment, des de l'òptica de Catalunya existeixen encara grans desequilibris interns que dificulten notablement la incorporació del sector pesquer català al procés descrit.

Així, ens trobem amb una flota obsoleta en gran part i inadequada en molts casos a les zones de pesca, uns recursos pesquers en retrocés i una

absència de diversificació en les modalitats de pesca i transformació i el seu lligam amb els mercats pesquers. En aquest sentit, l'actuació del govern de CiU en aquesta matèria s'ha caracteritzat només per posar pedaços a la situació actual, sense introduir-hi un programa d'actuació a mitjà termini que permetés la reorientació del sector i la seva incorporació amb garanties d'èxit als processos descrits. D'altra banda, la precarietat i descoordinació de la seva infraestructura administrativa, reflecteixen un alt grau de desinterès per la problemàtica pesquera.

La proposta socialista

La nostra actuació en la pesca per als anys vinents tendeix a dotar el sector del dinamisme necessari per modernitzar les nostres estructures productives pesqueres i gestionar correctament des de l'òptica bio-econòmica els recursos pesquers per al seu desenvolupament posterior. D'altra banda, l'actuació en l'àmbit internacional és fonamental i possible des de Catalunya; aquesta actuació s'ha de realitzar a través de l'impuls polític i administratiu necessari per a l'obertura de nous mercats, així com la demanda a l'administració central de la consolidació de la presència de la flota en aigües de tercers països o en l'establiment per aquesta mateixa via d'acords sectorials amb França i Itàlia.

Igualment, hem de portar a terme una actuació molt més decidida en el camp de la investigació pesquera, procedint a establir la interrelació imprescindible entre la investigació i la seva projecció en el sistema productiu.

Mesures d'actuació

1. *Política de recursos.* Hem de diferenciar els recursos interns (calador espanyol) dels recursos externs (caladors internacionals).

En allò que es refereix als recursos interns, que és la nostra àrea bàsica d'actuació, s'ha de completar l'ordenació i la regulació del calador, dins les competències de la Generalitat; i dins d'aquesta tasca, diferenciar en el calador de Catalunya les diferents zones de pesca (o subcaladors) donant a cadascuna d'elles un tractament diferenciat i d'acord amb les seves necessitats. De la mateixa manera, els aspectes que també incideixen en la regulació de les pesqueries com les arts, vedes o malles, seran tractades en relació amb les característiques de cada zona.

Per altra banda, la Generalitat ha de tenir un paper important en la definició de la política mediterrània de pesca de la CEE i, a nivell estatal,

aquesta actuació ha d'influir en la darrera definició de l'ordenació de la pesca d'arrossegament en el nostre litoral. Tot això assegurant la gestió, conservació i darrer desenvolupament dels recursos. En l'àmbit internacional i en la línia exposada a la proposta socialista, s'insistirà en el reconeixement dels interessos de la flota amb base a Catalunya en tots els acords internacionals de la CEE.

2. *Política d'estructures.* Aquesta política ha de procurar la modernització i reconversió de la flota adequant-la als recursos existents, l'impuls de la construcció d'embarcacions polivalents, la potenciació de l'aqüicultura com a complement de l'activitat extractiva i, en definitiva, l'adaptació del sector a les noves tecnologies i transformacions pesqueres.

D'altra banda, hem de tenir en compte que, per raó de les deficiències de previsió i de les descoordinacions administratives, en aquests dos últims anys Catalunya ha deixat d'obtenir importants ajudes financeres de la CEE a través dels fons del FEOAGA. En aquest camp s'ha de traçar un pla d'actuació a mitjà termini, que permeti d'obtenir de la CEE els fons financers necessaris per al correcte desenvolupament pesquer.

3. *Política de mercats.* L'acció de la Generalitat en aquest terreny ha de complementar l'acció estatal pel que fa al desenvolupament del règim de preus de la CEE i el seu perfeccionament. D'altra banda, dins el marc del comerç internacional hem de realitzar una política d'intercanvis que possibiliti la nostra incidència en els fluxos comercials internacionals.

En aquesta línia, el repte que suposa per a l'economia pesquera l'any 1992 i la instauració del mercat únic europeu, s'ha d'afrontar en les millors condicions de competitivitat possibles que puguem obtenir. Així, temes com la denominació d'origen per als productes pesquers o la diversificació quant al tractament final que s'ha de donar al peix, han de permetre obrir i consolidar nous mercats, tant en el conjunt de l'Estat com a Europa.

D'altra banda, l'impuls i consolidació de les Organitzacions de Productors (OOPP) com a agents centrals dels mecanismes d'ajust entre l'oferta i la demanda és determinant per al funcionament correcte del sistema.

4. *Política social.* Procurar el manteniment i augment de la renda dels productors —també en aquest aspecte influeix la consolidació de les OOPP— és un clar objectiu dels socialistes. Igualment procurar la participació activa en les qüestions que els afecten i la possibilitat d'organitzar fórmules de cogestió en l'administració dels interessos econòmics pesquers. Dins d'aquest àmbit hauran d'enfocar-se qüestions com la Seguretat Social per als pescadors o la medicina preventiva en el mar.

5. *Investigació.* La investigació marítime-pesquera ha de ser potenciada en un sentit renovat. Hem de reforçar la nostra capacitat investigadora basada en l'estudi pluridisciplinar de tots els aspectes que incideixen en l'activitat pesquera, siguin biològics, econòmics, jurídics o socials. Per això és imprescindible el canvi dels plantejaments que continuen aferrats a una investigació desconnectada de l'entorn socio-econòmic en el qual hauria d'incidir i projectar-se.

Educació

Fa vuit anys, la Generalitat assumia la competència en matèria d'ensenyament i rebia, en conseqüència, la gestió directa del sector públic —en cara amb moltes mancances— i l'administració de la subvenció del sector privat —molt fort a Catalunya.

Però la Generalitat rebia també la competència de governar i ordenar el conjunt de la realitat escolar i educativa del país. En aquesta realitat, Catalunya es caracteritza per tenir en actiu un bon conjunt d'institucions i serveis realitzats tant per l'administració local com també per una iniciativa privada de caràcter social, com per exemple les escoles privades amb voluntat d'esdevenir públiques (CEPEPC).

El govern de Convergència i Unió s'ha limitat durant aquests vuit anys a administrar el sector públic traspasat sense cap criteri innovador, a administrar laxament la subvenció a l'escola privada, a regular a la baixa els mecanismes de participació, a integrar amb retard i malament el sector d'escoles que desitjava convertir-se en escola pública. Sobretot a considerar amb recel i desconfiança el paper d'una administració local disposada a cooperar amb lleialtat en un esforç institucional de millora del servei públic d'educació. I no ha volgut comptar tampoc amb les iniciatives sectorials de formació de mestres i qualitat pedagògica que han realitzat els Moviments de Renovació Pedagògica.

Hem perdut l'oportunitat, en aquest període, de fer un gran salt endavant per bastir un sistema escolar renovador, modern i adaptat als nous reptes socials.

Un govern de progrés serà capaç de donar el tomb a la situació, comptant amb l'entusiasme d'amplis sectors professionals, de ciutadans disposats amb il·lusió a construir uns serveis d'educació de qualitat, hereus de la nostra tradició de renovació pedagògica. Per això ens proposem:

1. *Aplanar el camí de la reforma.* La necessitat d'un sistema educatiu més dinàmic, de més qualitat, més adaptat a les actuals necessitats del país, dels seus infants i joves, de la seva cultura i el seu desenvolupament, és un clam. En els propers anys, ben segur, el debat sobre el projecte de

Reforma del MEC, sobre l'ordenació dels cicles educatius, sobre el nou cicle (12-16) del nivell de secundària gratuït i obligatori, sobre la imprescindible modernització de la formació professional, estarà en primera línia d'actualitat. Catalunya ha de prendre en aquesta reflexió el protagonisme que li correspon. Un protagonisme avalat, però, amb mesures ben concretes que es poden portar a terme immediatament:

- Regular efectivament el cicle educatiu 0-3 anys (Escoles Bressol), que passarà d'immediat a dependre del departament d'Educació. Potenciació de la xarxa d'escoles bressol municipals i convenis de col·laboració amb els ajuntaments, començant pels cinturons urbans i per les zones rurals econòmicament i culturalment més deprimides.
- Ampliar progressivament el parvulari des dels 3 anys en els centres públics, definint així un cicle propi 3/6 en contacte amb l'escola bressol i amb l'EGB.
- Dedicar un clar interès al camp de les escoles d'atenció especial, garantint la coordinació amb altres facetes de la intervenció pública (Serveis Socials) i incloent altres nivells educatius (educació permanent d'adults).
- Fomentar l'intercanvi d'experiències i de programes entre els mestres del cicle superior d'EGB i els professors de secundària, per tal de facilitar la implantació de la nova educació secundària obligatòria.
- Definir una política específica per a la formació professional, creant el *Consell Nacional de la Formació Professional*, tal com s'exposa més endavant.
- Incorporar de forma efectiva a la reflexió sobre la reforma els sectors més dinàmics de l'empresariat, el sector cooperatiu, els sindicats, els col·legis professionals i els Moviments de Renovació Pedagògica.
- Donar una nova dimensió a l'educació permanent d'adults (EPA), incrementant la relació de la xarxa d'escoles amb la política cultural i amb la política d'ocupació i dotant-la de material i programes de caràcter específic, més diferenciats de l'actual EGB.

2. Implicar tots els sectors abans esmentats en el disseny de l'educació tècnico-professional, estrictament coordinada amb la política d'ocupació juvenil. Per això crearem el *Consell Nacional de Formació Professional* integrat pels departaments de Treball i Educació, representants de les corporacions locals i dels esmentats agents. Consultant aquest Consell endegarem les tasques següents:

- Elaborar un programa nacional de Formació Professional (regulada i ocupacional).

- Elaborar programes d'orientació professional a tots els nivells educatius, garantint-ne l'aplicació.
- Coordinar les diferents ofertes públiques i privades de FP, és a dir, els recursos i mitjans de la FP ocupacional, de l'Educació Permanent d'Adults i els programes de reinserció laboral de l'INEM, amb la finalitat de resoldre el greu problema de l'atur permanent dels treballadors d'edat avançada.
- Promoure la investigació sobre el mercat de treball.
- Promoure estudis sobre les professions bàsiques a la llum de l'evolució tecnològica i definir-ne els perfils.
- Establir els mecanismes de control i avaluació de les pràctiques a la indústria.
- Establir plans de formació tecnològica del professorat.
- Potenciar la introducció de les noves tecnologies.
- Difondre les modalitats de contractació que facilitin la integració en l'empresa dels joves estudiants o postgraduats i els programes de formació ocupacional, així com el desenvolupament de plans de transició escola-treball en col·laboració amb la CEE.

Els socialistes vetllarem per un bon equilibri entre necessitats tecnològiques i necessitats formatives d'infants i joves. Cal una selecció encertada d'especialistes en el camp professional i una correcta distribució en el territori que garanteixi la igualtat d'oportunitats de tots els joves. Però cal també posar atenció als mitjans d'orientació escolar i professional, de manera que permetin disminuir els índexs de fracàs escolar i incrementin la satisfacció d'infants i joves respecte de la seva escola.

3. Endegar una política d'inversions basada en la planificació. Això vol dir:

a) Confecionar i fer públic de forma immediata el *Mapa Escolar de Catalunya*, com a instrument de planificació que permeti la participació dels ajuntaments i el control democràtic del Parlament. El Mapa Escolar de Catalunya haurà de preveure, entre d'altres variables, la incidència que la futura reforma de l'educació tindrà en la renovació i/o construcció de les escoles.

b) Dissenyar un pla de modernització dels centres educatius. Cal convertir molts dels actuals edificis en bones escoles, amb instal·lacions adequades, fent desaparèixer les barreres arquitectòniques. Una major autonomia de gestió dels centres i un increment de les assignacions econòmiques permetrà millorar la dotació de material didàctic. Les grans línies d'actuació d'aquest pla seran: programa de biblioteques escolars, pro-

grama d'instal·lació de laboratoris, instal·lacions d'educació física, programa d'expansió de la informàtica, programa d'introducció de l'educació musical.

c) Establir un *pla d'inversions escolars* molt acurat que permeti consolidar el procés de la reforma en tots els cicles educatius. Aquest pla haurà de posar una especial atenció en la construcció de centres d'ensenyament secundari i en les reformes dels edificis existents per instal·lar-hi adequadament els parvularis des dels 3 anys.

4. L'educació requereix bones instal·lacions i material suficient. Però requereix sobretot bons professors. La qüestió clau és la formació d'aquest professorat. Cal, doncs, desenvolupar *nous models de formació inicial i permanent del professorat* que responguin tant a les necessitats del sistema educatiu, com a l'interès dels mateixos docents. Un projecte ambiciós de formació dels mestres, indispensable per garantir la qualitat de l'educació, s'ha de desenvolupar per mitjà d'un doble acord:

- Pel que fa a la *formació inicial*, amb les universitats catalanes, amb l'objecte de millorar els continguts teòrics i pràctics dels futurs mestres i professors. En especial, cal establir mesures per assegurar la formació psico-pedagògica dels mestres i professors des de l'escola bressol a la universitat.
- Pel que fa a la *formació permanent*, amb totes les institucions i col·lectius interessats (Moviments de Renovació Pedagògica, universitats, ajuntaments, etc.) per donar impuls als anomenats «plans unitaris».
- Per a l'adequada realització d'aquests plans de formació permanent es posaran en marxa les mesures necessàries per fer-los efectius: previsió de substitucions, llicències d'estudi, beques, valoració per a la promoció professional, etc.

5. *Descentralitzar el departament d'Ensenyament* en Serveis Territorials Comarcals o supra-comarcals amb capacitat de gestió dels serveis assignats a la seva demarcació.

6. Fomentar la *cooperació* amb les corporacions locals tant per la via del conveni com, quan s'escaigui, mitjançant la *delegació* de l'exercici de determinades competències.

7. Organitzar la xarxa de centres, serveis i activitats educatives en *districtes escolars* per tal de garantir l'òptima escolarització de tota la població en cadascun d'aquests àmbits territorials.

8. Fomentar la *participació* és un dels objectius bàsics del nostre programa de govern. Una visió no burocràtica ni recelosa de la participació haurà de facilitar el contacte i l'entesa amb associacions de pares, d'es-

tudiants i de professionals. Les nostres actuacions aniran dirigides a:

a) Consolidar els *Consells Escolars de Centre*, amb una especial atenció a la bona col·laboració i entesa entre pares, mestres i alumnes. Això implica un reconeixement dels *drets i deures* de cada sector dins del funcionament general de l'escola.

b) Potenciar unes relacions estables entre l'administració educativa i les *diferents associacions de mestres, de pares, d'alumnes*, així com una atenció constant a la col·laboració amb les *organitzacions municipalistes*.

c) *Impulsar la posada en marxa dels Consells Municipals* com a òrgans de consulta i participació dels sectors afectats dins l'àmbit municipal.

d) Assegurar un major protagonisme del *Consell Escolar de Catalunya* com a organisme superior de consulta i de participació en la programació general de l'ensenyament no universitari dins l'àmbit de la Generalitat.

9. Garantir la gratuïtat de l'ensenyament obligatori —públic i concertat— i ampliar l'oferta pública en els nivells no obligatoris. El govern de la Generalitat *aplicarà correctament la LODE* corregint l'actual fórmula de concerts amb el sector privat. Catalunya és l'única Comunitat Autònoma on les escoles privades d'EGB concertades *no són gratuïtes*. Prendrem les mesures per assegurar aquesta gratuïtat, vetllant pels drets de les famílies que hi confien l'educació dels seus fills: *tots els ciutadans tindran garantit l'ensenyament gratuït*.

Universitat

La Universitat està en crisi. Tenim els equips humans per tirar-la endavant, però falta la voluntat política de fer-ho. La nostra Universitat ha de ser capaç de respondre als grans reptes culturals i tecnològics que la societat avui té plantejats. L'educació superior no pot restar al marge de les demandes pròpies d'una societat en profunda transformació. S'han d'adequar i diversificar els seus ensenyaments per tal que s'orientin cap a una major interpenetració en el món del treball, la indústria i la tecnologia, sense deixar de banda la formació humanística.

Considerem que la Universitat ha de ser *una de les prioritats del govern de Catalunya*, perquè una universitat moderna és un instrument bàsic per a la modernització del país. La universitat no en té prou amb declaracions, sinó que exigeix una política de fets. Per això la prioritat que donem als temes universitaris es traduirà en una major dotació de recursos econòmics i de mitjans de programació. Ens proposem, concretament, les mesures següents:

1. *Augmentarem la subvenció a les universitats de Catalunya* a fi de poder atendre els nous estudis autoritzats, i assumim el *compromís de doblar la capacitat d'inversió de les universitats*. També aportarem les quantitats per permetre que les universitats puguin iniciar la creació de fons de pensions.

2. *Convertirem el Consell Interuniversitari de Catalunya en un autèntic òrgan de programació i de coordinació* de les universitats catalanes. És inadmissible la pràctica duta a terme pel govern de CiU de congelar el Consell Interuniversitari quan s'han de prendre decisions importants com l'elaboració dels pressupostos o la confecció de la programació quadriennal. Això ha col·locat les universitats de Catalunya davant una política de fets consumats: una subvenció insuficient i el fet gravíssim que en el pressupost de 1988 no hi figura cap previsió econòmica per iniciar les inversions de la programació quadriennal universitària.

3. *Realitzarem amb tota urgència el Mapa Universitari de Catalu-*

nya com a base indispensable per a la programació. Realitzarem la programació quadriennal, que es revisarà anualment abans de realitzar el projecte de pressupostos, de forma que les seves previsions siguin recollides en els pressupostos de la Generalitat. *Farem un esforç decidit en la solució dels grans problemes que actualment tenen les nostres universitats i evitarem la política de la fuga endavant*, consistent en la creació d'objectius irrealitzables a curt termini i mal definits, davant la dificultat de resoldre els problemes reals. És en aquest context que hem d'enfocar la creació de nous centres i de noves universitats que, a més, haurà de tenir en compte el procés de reforma dels ensenyaments universitaris i l'aparició de nous estudis i titulacions. L'expansió de la Universitat exigirà la determinació prèvia de les necessitats a cobrir i la definició dels mitjans per al seu finançament.

Mentrestant ampliarem els estudis universitaris a Girona, Lleida i Tarragona i es coordinaran els centres que actualment depenen de diferents universitats en la perspectiva de dotar aquestes ciutats d'una universitat pròpia. Per altra banda, s'obriran nous centres universitaris a la zona metropolitana, aprofitant els terrenys existents al Baix Llobregat.

4. *Ens proposem com a objectiu reduir el deute que actualment ofega les universitats de Catalunya*: al deute acumulat en anys anteriors, als crèdits existents per inversions, s'hi afegiran el 1988 nous endeutaments per inversions, si les universitats volen començar enguany algunes de les inversions de la programació universitària. Aquesta situació resultaria insostenible per a les universitats catalanes.

5. El respecte a l'autonomia de les universitats no ha de servir d'excusa com fins ara per a la inhibició del govern de la Generalitat davant els problemes de les universitats. Al contrari, *definirem uns objectius i unes prioritats*, tal com han reclamat les universitats mateixes. Objectiu irrenunciable ha de ser adequar els estudis i titulacions universitàries a les demandes canviants de la societat. Aquesta és una qüestió fonamental, ja que bona part de l'atur estructural existent és degut a la rigidesa i obsolescència dels plans d'estudis de moltes carreres universitàries. *Entre les prioritats per incrementar les subvencions figuraran la creació de noves carreres, el foment de les carreres curtes*, tendint a invertir el predomini actual dels estudiants de carreres llargues, *l'adaptació dels plans d'estudi a la demanda social i el foment d'estudis de postgrau d'alt nivell*.

6. L'augment de recursos públics per a les universitats que proposem per als propers anys exigeix per part de la societat un seguiment i un control del rendiment de les universitats, tasca que en part es realitza a través dels Consells Socials. Per facilitar a la societat el coneixement de les

universitats es fomentará l'ús d'indicadors comuns a les universitats de Catalunya.

7. *La Generalitat promourà la comunicació entre les universitats i la societat, fomentará el treball en pràctiques dels estudiants a les empreses i farà un seguiment de les sortides professionals dels titulats*. Hem de possibilitar que la nostra universitat sigui capaç de respondre als grans reptes culturals i tecnològics que la societat d'avui té plantejats. Ha de diversificar els seus ensenyaments per tal que s'orientin cap a una major interpenetració amb el món del treball, la indústria i la tecnologia. Per altra banda, fomentarem el desenvolupament d'un programa d'intercanvi d'estudiants universitaris, especialment aprofitant les possibilitats europees de l'ERASMUS.

8. Quant a la recerca, posarem fi a l'actual indefinició i política de repartidora de la CIRIT, que no condueix enlloc. Ens comprometem, a partir d'un estudi de les necessitats i els objectius industrials i tecnològics, a *elaborar un pla de prioritats* en aquest camp. Només amb unes fites clares es podrà coordinar i impulsar una veritable política de recerca a Catalunya, que tendeixi a *influir sobre els plans europeus i el pla estatal de recerca*, informant i coordinant les iniciatives dels grups i centres de recerca a Catalunya. D'aquesta manera aconseguirem que la màxima quantitat de recursos siguin retornats a Catalunya i puguin ésser destinats per a projectes prioritaris. Caldrà també *constituir places de recerca pròpia en aquells camps que encara no estiguin atesos*. Finalment *caldrà fomentar a Catalunya la relació empresa-recerca* per mitjà de llocs permanents d'informació, plans específics de tot tipus i incentius i accions que la potenciïn al màxim.

9. Crearem un *gran centre universitari d'ensenyament a distància situat a Barcelona*. A Barcelona no existeix cap centre públic associat a la Universitat a Distància. Amb la voluntat de fomentar aquesta modalitat d'ensenyament i d'apropar-ne els continguts i els mètodes a la nostra realitat, proposem que la Generalitat signi un conveni amb la UNED. Crearem nous centres associats, concretament un gran centre públic d'ensenyament a distància situat a Barcelona. També proposem la creació d'un patronat on participin tots els centres associats de Catalunya i incentivarem els convenis i la col·laboració estreta amb les universitats de Catalunya.

Benestar social

És un fet àmpliament acceptat que Catalunya es troba segurament a les portes d'una etapa d'una certa prosperitat. Així ho indiquen multitud d'indicadors. El repte, doncs, consisteix a aconseguir que aquesta prosperitat faci arribar els seus efectes beneficiosos a tothom. I això depèn en una bona mesura del govern de Catalunya. De la seva acció o de la seva inhibició.

Per assegurar que aquesta prosperitat s'estengui a tothom cal un govern disposat a desenvolupar una política de benestar social que posi en primer terme la qualitat de vida dels ciutadans de Catalunya, els drets d'aquests ciutadans a accedir a uns bons serveis públics, la ferma voluntat de superar els grans dèficits en prestacions socials que encara avui pateix el país. No es tracta de fer retòrica amb una gran xarxa d'oficines de «benestar social» que únicament serveixen per a la propaganda, sinó de treballar amb eficàcia i justícia per resoldre problemes, per posar en marxa solucions.

El primer i principal problema, sens dubte, és l'atur, del qual ja s'ha ocupat aquest programa en diversos capítols i, molt especialment, en el capítol dedicat a l'ocupació. Però la lluita contra l'atur no garanteix per ella sola el benestar social que propugnem. Estendre la prosperitat a tothom vol dir assegurar l'existència de serveis de qualitat en sanitat, en educació, en serveis socials, en l'esport, en la cultura, en l'oci... Però vol dir en primer lloc fer l'impossible per resoldre les grans desigualtats socials que avui es manifesten al nostre país. Fer l'impossible per evitar que el nou desenvolupament econòmic produeixi o reproduïxi noves i velles pobreses. La dreta ens proposa compadir-nos dels pobres. Nosaltres ens proposem construir un país solidari on no hi hagi pobres ni privilegiats.

Destruir la maquinària de la pobresa i la misèria vol dir *reduir les causes estructurals que generen la desigualtat*:

- amb aquesta voluntat de lluitar contra l'atur i generar ocupació;
- amb el desenvolupament de programes específics de caràcter territorial que afectin la globalitat del problema. Creant les *Zones d'Actuació Prio-*

ritària per a l'Atenció Social (ZAPAS), amb la participació de totes les administracions públiques presents en el territori. Aquests programes inclouran mesures sobre el dèficit d'habitatges, l'atur prolongat especialment en gent gran, serveis culturals i educatius, atenció a col·lectius marginals, persecució del tràfic de drogues i mesures de rehabilitació i prevenció, etc.

Una política positiva per eliminar les causes de la pobresa i la marginació no pot oblidar, però, *la necessitat de mesures pal·liatives d'urgència*. A Catalunya, tot ciutadà, pel simple fet de ser-ho, ha de gaudir d'un *sistema de mínims socials garantits*. Això implicarà la garantia activa d'accés gratuït a l'educació i a la salut, la possibilitat de gaudir del lleure i la cultura, la promoció de l'habitatge social i, en el terreny de les pensions, el nostre compromís de complementar progressivament les anomenades pensions assistencials per acostar-se al salari mínim interprofessional.

Aquest combat contra la pobresa i la marginació comporta, sens dubte, un important esforç econòmic. Però sabem que una eficaç cooperació entre totes les administracions públiques catalanes que avui —per l'absurda actitud excloent del govern de CiU— treballen aïlladament en aquest camp, pot significar una notable racionalització de recursos. A més, promourem un acord entre totes les CC.AA. i el govern de l'Estat per a la creació de *plans federals compensatoris* que permetin l'assignació de subvencions a les ZAPAS amb l'objectiu comú de tendir a garantir aquells mínims socials necessaris per mantenir la dignitat humana.

En els capítols que segueixen es desenvolupa un ampli programa dedicat al Benestar Social, especialment en els àmbits que fan referència a l'educació, els serveis socials, la sanitat, l'esport, la joventut i la política d'igualtat.

Serveis Socials

Els socialistes defensem l'impuls i desenvolupament d'una política fonamentada en la igualtat de drets i oportunitats, la promoció de l'autonomia personal, la prevenció dels desequilibris socials i la integració en el teixit col·lectiu de persones o grups marginats per causes socials i econòmiques. La política de Benestar Social que defensem respon, doncs, a una concepció que activa els recursos i capacitats de la població a fi de substituir les accions protectores, bases de les polítiques conservadores, per la capacitat dels ciutadans subjectes del sistema de benestar.

Els Serveis Socials constitueixen un eix fonamental en el desenvolupament de la política de benestar. La seva filosofia se sustenta en el principi de responsabilitat pública, en la solidaritat nacional, en la participació, la universalitat i la prevenció, i es concreta en dos objectius bàsics, la contribució al desenvolupament integral de les persones i la racionalitat i cohesió política en el plantejament de les actuacions.

La societat catalana necessita una expansió i millora de la qualitat de vida i urgeix a la vegada que es doni una resposta activa a les velles i noves necessitats que els canvis tecnològics i econòmics produeixen. Dins d'aquest context, els serveis socials no han de ser entesos com una política menor, sinó que els seus objectius i estructuració han de contribuir a la superació dels desequilibris territorials i socials. Per aconseguir-ho, cal governar amb racionalitat i eficàcia i això implica bastir un sistema de serveis socials basat en la responsabilitat pública.

Organització de la gestió

La Llei 26/1985, aprovada pel Parlament de Catalunya, defineix, encara que amb buits importants, el model de serveis socials. La Llei és poc municipalista i deixa els ajuntaments amb una situació d'inconcreció respecte de les seves competències, contràriament al que estableix la Llei Mu-

nicipal. Alhora, els principis inspiradors de l'esmentada normativa han estat totalment oblidats i ens trobem que el model de serveis que s'ofereix a la societat funciona centralitzadament, tendeix a la privatització, pateix l'estancament que generen les actuacions parcials i no està dotat dels mecanismes administratius necessaris per plantejar una política de prevenció de les situacions de risc. Els socialistes defensem un altre model d'actuació. Ho estem demostrant en els ajuntaments on governem. Així, doncs, proposem concretament:

1. Agrupar en un únic òrgan de govern totes les competències actualment disperses i compartimentades, molt especialment la Direcció General de Serveis Socials i la Direcció General de Protecció i Tutela de Menors.

Al mateix temps, coordinar administrativament el conjunt d'actuacions dirigides a col·lectius determinats (vellesa, menors, disminuïts, minories ètniques, etc.), a fi que els programes tinguin un plantejament integral i global.

2. Superar l'actuació centralitzadora dels Serveis Socials. El municipi, com a primer nivell de l'acció de govern en el territori, serà el prestador dels serveis i tindrà reconeguda la competència pròpia en tot el ventall d'actuacions emmarcades en l'atenció primària. Això no obstant, la divisió comarcal ha de fer possible el desenvolupament dels serveis que els ajuntaments, per les seves característiques territorials o socio-econòmiques, no puguin portar a terme.

3. Revisar el Mapa de Serveis Socials per conèixer la situació de la demanda que hi ha al carrer i convertir el Pla d'Actuació Social en un instrument operatiu en què es doni resposta a les necessitats locals, coordinant els projectes municipals i comarcals en un plantejament global de tot el territori.

4. Prioritzar els objectius polítics cap a la superació de situacions de desequilibri social i territorial. Potenciar la cooperació i la solidaritat.

5. Eixamplar la xarxa bàsica de serveis d'atenció primària a tot el territori, per mitjà d'una política de convenis amb l'administració local que prevegin el finançament del 75% per part de la Generalitat. Establir circuits de funcionament amb altres serveis del mateix nivell (sanitat, educació).

6. Exigir i potenciar més control de qualitat dels serveis, tant en els propis com en els aliens.

7. Establir un pla de finançament i subvencions als centres i entitats.

Serveis bàsics d'atenció primària

Els socialistes ens proposem impulsar els programes i les actuacions de titularitat pública a fi que es garanteixi una resposta eficaç a les necessitats bàsiques que plantegin els ciutadans. Mitjançant aquests serveis, s'abordaran les atencions de caràcter primari i seran portades a terme pels equips d'atenció primària de titularitat municipal-comarcal, mitjançant una política de convenis entre el govern de la Generalitat i els municipis. Definim quatre nivells d'atenció:

a) *La informació i l'assessorament sobre els recursos socials.* A fi de posar les bases per a una política d'igualtat de drets i oportunitats, cal acostar la informació i l'assessorament a tots els nivells territorials, especialment en aquells en què hi ha mancança de recursos humans i socials. S'impulsarà l'establiment d'una xarxa d'informació mitjançant els diversos centres municipals.

b) *L'ajut a la llar i l'habitatge o residència.* Aquests són dos serveis que sorgeixen de possibles mancances i limitacions derivades de la unitat de convivència quotidiana. L'envelliment de la població, els problemes socials (atur, drogues, disminucions, famílies mono-parentals, etc.), obliguen a la promoció d'aquests recursos de forma normalitzada. Les atencions domiciliàries es portaran a terme mitjançant els serveis d'ajut a la llar i s'establiran projectes d'habitatge tutelar i residència, emmarcats en el sistema públic d'habitatge.

c) *La integració social.* Els grups socialment afectats per qüestions de marginació social i econòmica necessiten d'uns programes d'acció positiva des dels serveis de Benestar Social. Aquesta situació pot afectar especialment joves disminuïts, minories ètniques, etc., que es veuen apartats del mercat de treball i mancats de rendes i autonomia personal. Caldrien programes de suport a aquests col·lectius o sectors de població a fi que el procés d'integració es produeixi en un marc de normalitat, a la vegada que es potenciaran accions de mentalització social que permetin assumir el fet diferencial.

d) *Mesures per la cooperació social.* Establiment d'un clima socio-cultural favorable a la participació dels ciutadans mitjançant el voluntariat i l'associacionisme. Cal establir un nou marc de cooperació social que afavoreixi una nova forma de solidaritat orientada a l'autoajuda, mitjançant els acords de col·laboració per al desenvolupament de programes i l'auto-gestió de serveis amb entitats de caràcter social. Aquests serveis bàsics tindran com a finalitat, a part d'atendre la necessitat immediata, la potencia-

ció de la cooperació i la solidaritat. L'eina d'intervenció bàsica serà el treball comunitari.

Dins d'aquest marc de prestació pública de serveis, proposem una atenció més individualitzada per als sectors més desfavorits, mitjançant l'establiment d'uns mínims socials garantits que complementin les pensions assistencials amb transferències directes i prestacions de serveis, fins a uns nivells dignes.

Programes específics

La Llei de Serveis Socials estableix la seva actuació entorn d'un conjunt de programes adreçat a tota la població, a més de preveure actuacions determinades entorn de grups o col·lectius socials. Aquests programes no són exclusius dels serveis socials sinó que s'han de constituir mitjançant actuacions coordinades amb altres àrees de benestar social (salut, educació, habitatge, ocupació, etc.), a fi d'aconseguir per a cada grup de població o col·lectiu l'atenció global, la promoció social i la igualtat d'oportunitats. La unificació administrativa d'aquests programes contribuirà a una major eficàcia i racionalitat en l'atenció social.

Els programes més importants que proposem són els següents:

Velleja

Davant del progressiu augment de l'esperança de vida dels ciutadans, cal impulsar una xarxa de serveis d'utilització pública que doni resposta a les necessitats de la població gran i, especialment, a les situacions de malalties cròniques. Els serveis socials per a la gent gran s'han de coordinar amb altres departaments que incideixen en el benestar i que ajuden a retardar la pèrdua de les facultats físiques i psíquiques conservant l'autonomia personal. Aquests programes garantiran els aspectes de salut, d'habitatge, de promoció de l'oci i la cultura, de seguretat i suport als vells que visquin sols, etc.

Les mesures proposades són:

1. Informació i orientació de llocs d'assessorament i acollida existents al seu entorn.
2. Centres i espais de trobada, el més integrats possible a la comunitat, per estimular les activitats físiques i mentals que retardin la pèrdua de facultats. Oferir un conjunt de programes que, tot garantint la seva

participació, els ajudin a continuar essent actius i participants de la comunitat.

3. Garantir l'assistència mèdico-farmacèutica, dins el sistema mèdic normalitzat, a les persones que no estan incloses a la seguretat social.

4. Establiment d'un *mínim social garantit* que complementi les pensions assistencials i asseguri pensió a tota la gent gran.

5. Educació alimentària i sexual: promoció de les revisions mèdiques que prevenguin malalties característiques (anàlisi de colesterol, desnutrició, control de la pressió).

6. Serveis de suport al domicili, per evitar l'abandó prematur de la pròpia llar. Suport de treballadors familiars a domicili. Serveis de menjars, neteja, etc., així com establiment d'un programa d'adequació dels habitatges i de seguiment sòcio-sanitari.

7. Programa de «*Bon Veïnatge*», que fomenti la solidaritat dels veïns amb la gent gran. Dins d'aquest programa, informació sobre el telèfon a què poden trucar en casos d'urgència, instal·lació de telèfons i alarma en casos de malaltia, etc.

8. Promoció d'activitats de *voluntaris* per a suport a problemes de soledat, depressió, companyia per a demandes concretes.

9. Creació de centres de dia, casals o residències amb servei de menjador i rehabilitació que donin suport als vells i també ajudin les famílies a poder mantenir els avis a casa.

10. Planificació i creació de les places residencials necessàries a Catalunya. És un gran repte urgent que no pot esperar. El programa de residències contemplarà la varietat de respostes necessàries tenint en compte l'entorn dels avis i assegurant el respecte i la dignitat en el tracte, així com l'ambient convivencial i el màxim respecte a la seva individualitat. Pel que fa al sector privat, cal garantir la qualitat del servei per mitjà d'un procediment més rigorós d'acreditació i inspecció. Finalment, es durà a terme una política de concerts amb aquelles entitats que assegurin uns mínims bàsics de qualitat.

11. Elaboració d'un Reglament de Protecció i Tutela de les persones grans en situació de soledat, abandonament o pèrdua de facultats que dificultin la seva autonomia.

Infants, adolescents i joves

Els socialistes estem fermament convençuts de la importància que tenen els menors d'edat com a ciutadans subjectes a drets i deures en un projecte social de futur. Com que es troben en procés de desenvolupament, necessiten especialment el suport de les institucions públiques. El govern de la Generalitat unificarà, dins un sol departament, l'atenció a la infància i la joventut, evitant la dispersió actual dels serveis socials a Sanitat, Justícia i Presidència. Cal establir, també, el canal de comunicació i coordinació idoni que faci més eficaç la política educativa, sanitària, laboral i de serveis socials adreçada als infants i joves.

Els principals objectius d'aquest programa són:

- prioritat de les mesures preventives de la desintegració familiar, escolar i social dels infants, adolescents i joves;
- aproximació dels serveis socials per a menors d'edat a l'àmbit més proper als ciutadans, confiant-los a l'administració local sempre que sigui possible. La família, l'escola i el barri són elements bàsics del procés de socialització dels menors i han d'actuar com a dinamitzadors dels processos correctors de desigualtats;
- potenciació de l'associacionisme juvenil i comunitari per actuar més solidàriament en la tasca d'afavorir el desenvolupament integral i harmònic dels infants, adolescents i joves.

Les mesures concretes del nostre programa són:

1. *Prevenió*. Desenvolupament de programes d'actuació amb les famílies i els menors, que abordin aspectes preventius de dissociabilitats, que donin suport a la formació dels pares i que alhora possibilitin una detecció precoç de situacions deficitàries, de mals tractaments o d'explotació.

2. *Educació*. Coordinadament amb el departament d'Educació, potenciarem programes de seguiment de l'absentisme i l'abandonament escolar. Impulsarem iniciatives d'educació familiar, especialment per als períodes de desenvolupament més conflictius.

3. *Salut*. Conjuntament amb el departament de Sanitat, potenciarem els programes de salut escolar, la planificació familiar i el desenvolupament d'iniciatives que garanteixin els drets dels nens hospitalitzats. En el marc del Servei Català de la Salut, donarem prioritat als programes de salut preventiva, planificació familiar, prevenció de malalties de transmissió sexual i de salut mental als menors d'edat que ho necessitin.

4. *Serveis Socials*. En el marc, també, del Servei Català de la Salut,

el Programa de Benestar Materno-Infantil assegurarà les condicions adequades de l'embaràs i el naixement, així com del correcte desenvolupament, estimulació, nutrició i assumpció de les responsabilitats dels pares per a tots els nadons.

Els Serveis Socials d'atenció primària impulsaran activitats extraescolars per facilitar la integració social de menors en situació d'alt risc.

Potenciarem l'acolliment familiar i les adopcions com a millor sortida dels infants i adolescents objecte de maltractaments, abandonó o explotació. Agilitarem l'aplicació de la Llei d'Adopció.

Desenvoluparem una xarxa pública de centres d'acollida, residències infantils i habitatges tutelars de forma concertada amb els municipis.

5. *Laboral*. Potenciarem les iniciatives de desenvolupament econòmic i social per la integració laboral i el treball associat dels joves, utilitzant eficaçment els recursos del Fons Social Europeu.

Promourem plans de formació professional i ocupacional que permetin la incorporació al món laboral dels joves predelinquents.

Persones disminuïdes

Durant aquests darrers quatre anys, el govern de la Generalitat ha mantingut una actitud d'apatia i inhibició en aquesta matèria. Cal corregir la situació, desenvolupant una política d'increment de l'oferta de serveis, de racionalització dels existents i de reordenació del sector.

L'objectiu d'un govern socialista serà doble. D'una banda, prioritzar la prevenció, amb tractament als grups afectats i el desenvolupament de recursos normalitzats a fi d'anar superant les formes de segregació social i evitar la creació de xarxes paral·leles. D'altra banda, completar la normativa jurídica que permeti l'accés dels minusvàlids a nivells més reals d'integració.

Les principals mesures previstes són:

1. *Prevenió*. Desenvolupament de la Llei d'Integració donant suport als centres de prevenció de les minusvàlues i als serveis d'estimulació precoç.

2. *Educació*. Establiment dels mitjans de coordinació adequats amb la finalitat d'assegurar un bon diagnòstic. Potenciació dels equips d'assessorament psicopedagògic, amb especial atenció als equips de suport per a la integració de nens disminuïts, i reducció del nombre d'alumnes en grups amb disminuïts integrats.

3. *Treball.* La protecció dels minusvàlids en el lloc de treball es realitzarà per mitjà de programes «d'integració laboral». Aquesta integració haurà de ser, en la major part dels casos, dual. En el sistema normal de treball quan la capacitat del minusvàlid sigui virtualment equiparable a la capacitat mitjana d'un treballador de la seva categoria, o amb mecanismes de treball protegit quan aquesta equiparació no existeixi. Potenciarem el compliment de la reserva del 2% de reserva de places en l'empresa pública i privada. El pla de formació professional serà un objectiu prioritari a fi que els disminuïts puguin accedir a l'oferta de treball.

4. *Profunds.* Aquest sector serà, conjuntament amb la prevenció socio-sanitària, una de les prioritats urgents de l'acció de govern, atesa la seva situació actual de dèficits d'infraestructura. La política de profunds vindrà emmarcada per les pautes següents:

- Coneixement del nombre de no atesos.
- Anàlisi dels centres existents i la seva possible reforma.
- Definició d'un pla global d'atenció sectoritzada, a fi que a cada comarca hi hagi com a mínim un centre d'atenció.

5. *Residències.* La residència l'entendem a dos nivells: assistida per als molt afectats per causa de minusvàlua física o psíquica; i la llar residència que faci alhora funció d'entrenament o de pas per tal d'aconseguir un major grau d'autonomia. Potenciarem l'atenció domiciliària com a mesura de prevenció i també com a alternativa a l'asilament, i la sectorització, entesa com a mesura bàsica per desenvolupar a termini mitjà una xarxa de servei públic.

6. *Barreres arquitectòniques.* Desenvoluparem una campanya que afavoreixi l'eliminació de tot tipus de barreres arquitectòniques, creant una normativa que reguli aquests aspectes en tot allò que fa referència a edificis i serveis d'ús públic.

7. *Lleure.* També en aquest camp cal intervenir per facilitar la integració de les persones disminuïdes. Ajudant les associacions i entitats que hi treballen i promovent, des de la mateixa administració autonòmica, directament o en conveni amb els ajuntaments, activitats lúdiques amb caràcter estable.

Minories ètniques

Generalment, quan s'ha parlat de minories ètniques, s'ha fet referència al col·lectiu gitano, però sobretot s'ha fet referència al col·lectiu barra-

quista gitano. En l'actualitat això ja no és així. A Catalunya hem de considerar les noves emigracions d'africans, àrabs i petits nuclis de població que, per motius polítics o socials, s'han refugiat al nostre país.

Són conegudes les greus mancances en matèria d'habitatge, sanitat, alimentació, educació i treball del col·lectiu barraquista gitano. Hi ha molts municipis que han hagut de crear programes especials per atendre aquestes demandes, al costat de la lamentable inhibició del govern de CiU. La Perona i el Camp de la Bóta a Barcelona, la Mina a Sant Adrià de Besòs, el col·lectiu portuguès instal·lat a Ripollet i Cerdanyola, el barraquisme de Sabadell i d'altres indrets, etc., són clars exemples d'aquesta situació. Un govern progressista de la Generalitat no pot restar-ne al marge.

Els socialistes hem volgut tenir cura de la idiosincràsia d'aquests col·lectius, potenciant programes d'ocupació i formació ocupacional, d'habitatge, de sanitat, etc., considerant però, i sobretot, que la tasca de recuperació cultural, econòmica i social ha d'ésser protagonitzat per ells mateixos.

El col·lectiu nord-africà, magrebí i musulmà viu en unes condicions infrahumanes, en assentaments al Maresme, al Raval, en zones agrícoles de Lleida i turístiques de Girona. Cal posar en marxa programes que permetin recuperar la dignitat humana d'aquests col·lectius. Volem desenvolupar una tasca cultural que asseguri llur llibertat política i religiosa, alhora que els transmeti, mitjançant una apropiada formació, les característiques laborals i culturals del món occidental.

Cal remarcar que l'estat de descomposició social, política i econòmica en què viuen els col·lectius assenyalats, origina uns mecanismes d'autodefensa i agressivitat contra l'entorn social que dificulta la convivència i la seguretat ciutadana.

Sanitat

L'alternativa socialista en matèria de salut és presidida per l'objectiu d'aconseguir que l'actuació sanitària no sigui només una qüestió assistencial sinó que aportï totes les accions precises per tal que el conjunt del govern practiqui una política de salut i que en aquesta política participin totes les administracions públiques de Catalunya. Això farà que la Generalitat —el conjunt de Catalunya— disposi d'autèntiques estratègies de salut.

La salut a l'abast de tothom contribueix a la major qualitat de vida

Els objectius d'una política de salut són els de coordinar les tasques assistencials als ciutadans, aportar tots els mitjans per prevenir que els ciutadans emmalalteixin i contribuir a una major qualitat de les seves vides.

Aquesta activitat preventiva ha de ser resultat de l'acció coordinada d'un govern. Prevenir la malaltia, per exemple, és millorar les vies públiques i regular la circulació. És disposar d'unes indústries que apliquin adequades mesures de seguretat en el treball. És disposar de la capacitat explicativa i educativa del conjunt de la comunitat escolar, sobre temes de salut. És aconseguir un medi ambient no contaminat. Però una política de salut ha de vetllar no solament per la prevenció, sinó també per la reinserció del ciutadà un cop assistit de la seva malaltia. La reinserció existirà si hi ha una actitud de govern en la qual col·laborin els serveis socials, es promogui l'oferta de treballs adequats, s'evitin barreres arquitectòniques en l'accés als serveis públics, etc.

En les modernes societats de finals del segle XX, s'han incrementat les malalties degeneratives (càncer, arteriosclerosi, hipertensió, diabetis, etc.) i han aparegut noves malalties com la drogodependència i la SIDA. És evident que només una política coordinada de totes les administracions públiques pot col·laborar eficaçment amb els col·lectius de ciutadans afectats, per lluitar amb un mínim d'èxit contra aquestes noves malalties.

Finalment, un altre objectiu de la política de salut és que tots els seus serveis estiguin a l'abast de tots els ciutadans, el més a prop possible de casa seva.

El Servei Català de la Salut

L'instrument per realitzar aquests objectius no és altre que *la creació del Servei Català de la Salut*, tal com preveu la vigent Llei General de Sanitat, aprovada en la primera legislatura socialista. Aquest Servei Català de la Salut agruparà, coordinarà i integrarà tots els serveis i unitats assistencials de totes les administracions i entitats públiques de Catalunya i vetllarà per tal que l'assistència i la salut pública estiguin assegurades en tot el territori.

El servei de salut serà ordenat en diferents *àrees de salut* en les quals s'ha de dividir el territori de Catalunya. Cadascuna d'aquestes àrees ha de garantir els mateixos serveis bàsics per a tots els ciutadans. La política d'inversions assegurarà que *tota àrea de salut tingui el seu propi hospital*, la seva xarxa de centres de salut o d'atenció primària, així com uns serveis de salut pública suficients i eficients, coordinats amb els dels municipis.

La participació imprescindible de la població en la direcció i control de la gestió es farà a través dels Consells de Direcció i els Consells de Participació de l'àrea de Salut. Els Consells de Direcció es compondran en un 60% per representants del govern de la Generalitat i en un 40% per representants dels ajuntaments. En els Consells de participació de l'àrea hi seran presents els ajuntaments en un 50% i els representants dels usuaris i dels treballadors.

El Servei Català de la Salut, organitzat territorialment en àrees de salut, aplicarà fidelment el *Pla de Salut* que el govern de la Generalitat presentarà abans del seu primer any al Parlament de Catalunya i en la redacció del qual hauran participat representants de les administracions locals de Catalunya. En el tràmit parlamentari es consultarà el Pla de Salut de Catalunya amb el Consell Interterritorial de Salut, que és l'organisme de coordinació de tots els serveis autonòmics de salut i del Ministerio de Sanidad y Consumo.

Per als socialistes, el Servei Català de la Salut ha de ser el motor de la transformació i millora dels serveis sanitaris i de salut de Catalunya, i ha de garantir la igualtat en la prestació dels seus serveis a tots els ciutadans visquin on visquin. Avui, però, els serveis públics a Catalunya són insuficients i descoordinats. La descoordinació l'evitarà la constitució del Servei Català de la Salut, però la insuficiència l'abordarem amb uns convenis de vinculació i/o de concertació amb les institucions privades que ho desitgin. A aquells centres privats que vulguin aplicar i col·laborar en la política de salut de la Generalitat se'ls oferirà la vinculació al Servei Català

de la Salut, o la concertació d'alguns del seus serveis, amb acords clars i amb una contraprestació econòmica suficient.

Un bon nivell de salut per als ciutadans

L'actuació dels serveis de salut ha d'estar presidida per la pràctica dels principis d'eficàcia i eficiència. És a dir, garantir la qualitat assistencial i fer-ho amb un ús ajustat dels recursos humans i econòmics disponibles. Per altra banda, és imprescindible la humanització de tots els serveis de salut. S'ha d'informar amistosament i humanament els ciutadans dels serveis que tenen disponibles, com i on. Cal que l'estada als serveis de salut sigui únicament per atendre les necessitats i no per resoldre qüestions administratives o burocràtiques, i la relació entre ciutadans i professionals de la salut ha d'estar presidida per la correcció, el temps suficient, la tranquil·litat, la bona comprensió i la millor comunicació.

Els serveis de salut han d'adaptar-se psicològicament i culturalment al moment de la vida dels ciutadans que atenguin: el naixement, la mort, llargues malalties, malalties incurables, malalties mentals, ancianitat. S'ha de garantir el dret a una mort digna i no forçar la terapèutica per allargar la vida més enllà del que és raonable.

El govern de la Generalitat haurà de vetllar, fonamentalment, perquè els professionals de la salut se sentin integrats i protagonistes dels serveis de salut, a través d'una política retributiva, de promoció professional, de participació en la presa de decisions i de promoció de la recerca i investigació.

Mesures de govern

Tots aquests objectius s'han d'aconseguir en l'acció de govern que es concretarà de la manera següent:

1. Modernització de l'atenció primària de salut

La reforma de l'atenció primària de Catalunya ha avançat molt poc en els últims vuit anys. Per als socialistes és fonamental que el primer nivell de relació amb els ciutadans mereixi també l'esforç més gran d'inversió i de gestió. La creació del Servei Català de la Salut i de les seves àrees de salut donarà l'instrument que permetrà avançar molt més ràpidament en la modernització dels serveis d'atenció primària.

L'objectiu de l'atenció primària és assegurar que a totes les àrees bà-

siques de salut hi hagi un centre de salut que pugui assegurar l'atenció bàsica als ciutadans i que pugui canalitzar-los cap al centre primari d'especialistes, que estarà vinculat amb el corresponent hospital de l'àrea.

2. *Atenció hospitalària a totes les àrees de salut*

El Servei Català de la Salut resoldrà el complicat mosaic de titularitats patrimonials dels hospitals de Catalunya i evitarà l'absurda divisió dels hospitals públics, entre els de la Seguretat Social i els dels ajuntaments, les diputacions i hospitals comarcals, a través de la creació de la xarxa d'hospitals públics de Catalunya.

La constitució d'aquesta xarxa d'hospitals permetrà assegurar que cada àrea de salut tingui un hospital públic. En el cas d'àrees de salut que no tinguin cap hospital públic, s'establirà un conveni de vinculació entre el Servei Català de la Salut i l'hospital privat que ho desitgi, d'acord amb els criteris de planificació sanitària global de Catalunya.

Tots els hospitals públics de Catalunya tindran el caràcter d'hospital general, i disposaran dels serveis i especialitats bàsiques. Les especialitats d'alt nivell de complexitat es podran distribuir entre tots els hospitals de totes les àrees de salut, també en funció de criteris de planificació sanitària global de Catalunya.

Es posaran en marxa tots els hospitals actualment construïts. Es renovaran, totalment o parcialment, els hospitals comarcals vells i inadequats i es construiran nous hospitals a les àrees de salut que no tinguin cap hospital públic, ni vinculat.

Es regularà el sistema de concertació entre el Servei Català de la Salut i els hospitals privats que ho desitgin, en funció de les necessitats assistencials, en cada moment, de cadascuna de les àrees de salut.

El govern de la Generalitat ha de garantir un finançament adequat a tots els hospitals, ja siguin propis, vinculats o concertats. Tots els hospitals finançats per la Generalitat, d'altra banda, han d'aplicar criteris homologables de retribucions, de selecció de personal i de promoció professional.

3. *Promoció de la salut pública i el medi ambient*

Les tasques de salut pública milloraran d'una manera radical amb la constitució del Servei Català de la Salut i les seves àrees. Això permetrà disposar d'un instrument de recursos i personal a cadascuna de les àrees de salut que col·laborarà amb els ajuntaments, per tal de garantir que les accions de salut pública i de medi ambient siguin una realitat a tots els mil

municipis de Catalunya. En un altre indret d'aquest mateix programa exposarem un ampli paquet de mesures de caràcter medioambiental que beneficiaran directament la política de salut.

- *El control dels aliments* ha de constituir una preocupació fonamental en la política sanitària. Cal establir programes preventius que incloguin els centres productors, les indústries alimentàries, el transport i l'emmagatzematge i venda dels aliments. Per això s'han d'organitzar programes de vigilància sistemàtica, adreçats als nivells de major risc, tant en el que respecta al control de qualitat dels aliments com de les condicions higièniques i sanitàries de les fàbriques o punts de venda.
- S'han de regular *les condicions higiènic-sanitàries de l'habitatge* actualitzant aquestes exigències a models socials econòmicament possibles en la nostra comunitat. La tecnologia ha aconseguit superar, tant en quantitat com en qualitat, les deficiències ancestrals de l'habitatge. Ara es tracta de guanyar en qualitat.
- *Les condicions sanitàries dels llocs de treball* han de constituir-se en constant preocupació per tal d'eliminar al màxim els riscos corregibles i incorporar als hàbits de treball pautes que protegeixin els treballadors dels accidents, malalties i la mort laboral.

4. *Política de medicaments*

Considerant que els medicaments són béns de consum amb una certa particularitat, s'establiran mesures que garanteixin la seguretat i l'eficàcia a un cost raonable. És prioritari millorar l'ús que se'n fa, disminuint-ne el consum irracional, millorant les pautes de tractament i augmentant el compliment de la prescripció. En aquest sentit, serà fonamental augmentar la qualitat de la informació objectiva adreçada als professionals sanitaris i a la població en general. Així mateix, implantarem un sistema operatiu que detecti els efectes no desitjats dels medicaments i n'informi. Per altra banda, el Servei Català de la Salut potenciarà la creació dels departaments de farmàcia dins dels equipaments de salut (centres de primària, centres especialitzats i hospitals).

5. *Integració de la salut mental*

Els socialistes opinem que una adequada política de salut mental ha de ser dirigida pel Servei Català de Salut. Aquesta política ha d'aplicar els principis següents:

- Consideració del malalt mental com a un usuari més dels serveis sanitaris.
- Integració del conjunt dels equipaments psiquiàtrics en el Servei Català

de la Salut, sense perjudici de reconèixer els requisits assistencials propis de la salut mental.

- Coordinació del Servei Català de la Salut amb els altres departaments de l'administració, com són els serveis socials, els serveis educatius i els serveis jurídics. Així mateix, cal una col·laboració multidisciplinària en els serveis d'atenció a la salut mental (psiquiatres, psicòlegs, infermeria, assistents socials, etc...).
- Consideració que l'hospital psiquiàtric no és un instrument terapèutic suficient i que cal desenvolupar formes alternatives d'atenció.
- Els usuaris de salut mental disposaran de diferents programes, en funció d'edats i patologies. Exemple: infantil-juvenil, drogodependents, maltractaments, etc.

6. *Lluita contra les malalties cròniques*

El Servei Català de la Salut haurà de fer front, amb els instruments més adequats, tant a la incidència creixent de les malalties cròniques i degeneratives com a l'envelliment gradual de la població.

El Servei Català de la Salut haurà de col·laborar, en aquests casos, amb els serveis socials, tant del govern de la Generalitat com de les altres administracions de Catalunya. L'actuació dels serveis de salut evitarà la desvinculació amb el lloc de residència de l'usuari i facilitarà l'assistència domiciliària.

7. *Establiment d'un programa general contra la drogodependència*

El govern de la Generalitat elaborarà conjuntament amb l'administració local un programa públic de col·laboració, per tal de prevenir i tractar les malalties derivades de la drogodependència, així com l'actuació per a la reinserció dels drogodependents. Aquest programa es coordinarà amb els corresponents de les Comunitats Autònomes i del govern de l'Estat. L'atenció al drogodependent i al malalt alcohòlic es farà dins la xarxa d'atenció primària de salut, evitant la creació de serveis especials.

8. *Pla d'actuació contra la SIDA*

El govern de la Generalitat establirà un programa d'educació i de prevenció, per tal d'impedir el creixement de malalts de SIDA, així com per crear els serveis assistencials adequats per a aquells ciutadans que tinguin aquesta malaltia. A aquest programa es dedicaran les accions més adients per a la seva eficàcia, d'acord amb les recomanacions internacionals i als acords del Consejo Interterritorial de la Salud.

El malalt de SIDA serà tractat a la xarxa hospitalària pública i als centres d'atenció primària de salut com un malalt més, prenent les precaucions pertinents, com en qualsevol altra malaltia infectocontagiosa.

9. *Col·laboració en l'assistència sanitària dels Jocs Olímpics*

El Servei Català de la Salut col·laborarà amb l'ajuntament de Barcelona en l'establiment de la infraestructura sanitària per als futurs Jocs Olímpics. Així mateix s'aprofitarà el període de l'Olimpiada per tal d'establir una moderna i adequada assistència dels esportistes conjuntament amb les federacions esportives de Catalunya.

10. *Organització de la política educativa de recerca en les ciències i serveis de salut*

El Servei Català de la Salut col·laborarà amb les autoritats educatives i amb el Consell Interterritorial de Salut, per tal de disposar dels estudis de formació per als professionals necessaris per al Servei de Salut, així com per organitzar d'una manera federativa la recerca que permeti situar els professionals catalans en els millors nivells internacionals.

11. *Col·laboració amb els altres Serveis Autònoms de Salut i Administració Central*

El govern de la Generalitat posarà un especial interès a participar i col·laborar amb tots els altres Serveis Autònoms de Salut i amb el Ministerio de Sanidad y Consumo, en totes aquelles accions necessàries per tal d'assegurar a tots els espanyols els mateixos nivells de serveis bàsics de salut i compartir les responsabilitats de l'administració sanitària de l'Estat.

12. *Estructuració d'una moderna administració sanitària*

La creació del Servei Català de la Salut constituirà l'ocasió d'or per tal de modernitzar l'administració sanitària i adequar-la a les exigències d'aquest nou servei. El govern de la Generalitat vetllarà, en tot moment, per la incentivació professional i la millora de les retribucions i de les condicions de treball de tots els treballadors i professionals de la salut.

13. *Un pressupost únic i suficient dels serveis públics de salut a Catalunya*

El govern de la Generalitat, conjuntament amb l'administració local a Catalunya, intentarà un acord amb el govern de l'Estat per tal d'intentar resoldre el dèficit de la sanitat catalana, originat bàsicament durant els darrers vuit anys, així com aconseguir el finançament addicional que la posa-

da en marxa del Servei Català de la Salut exigeixi, tal com preveu la Llei General de la Salut.

La consecució d'un pressupost únic per als serveis de salut de la Generalitat és la clau de volta del Servei Català de Salut i de la col·laboració institucional del govern de la Generalitat amb els ajuntaments i diputacions de Catalunya.

Seguretat Social

El mal funcionament de la sanitat pública, en especial de l'atenció primària en els ambulatoris, la complexitat burocràtica de la *Seguretat Social* i les creixents necessitats socials no sempre satisfetes adequadament, han creat entre els ciutadans una *gran desconfiança* cap a aquest sistema de previsió.

Nosaltres som fermes partidaris del sistema públic de previsió que significa la Seguretat Social, com a instrument per a una política solidària de redistribució de renda per contribuir a fer una societat més justa i més igualitària. Però en un moment en què els recursos econòmics per al seu finançament són escassos en relació amb l'extraordinari augment de la demanda de cobertura, és imprescindible que també des de Catalunya es faci un esforç per millorar l'eficàcia, per millorar els mecanismes recaptatoris i assegurar la correcció de la despesa.

Volem fer aquest esforç des del govern de la Generalitat. Per això arribarem a un acord amb el govern de l'Estat per gestionar l'INSS (Instituto Nacional de la Seguridad Social), duent a terme una més eficaç important reforma administrativa que permeti la seva desconcentració en tot el territori i una més eficaç col·laboració amb la Conselleria corresponent.

Droga

Els programes contra les drogodependències pateixen de la mateixa malaltia que els seus usuaris. Són, a pesar dels esforços realitzats en els últims anys, extraordinàriament marginals tant respecte als programes de salut i benestar social, com en relació amb els recursos de la pròpia comunitat a què serveixen. Mantenen, així mateix, un profund allunyament dels programes d'educació, cultura, esports, seguretat ciutadana i justícia, amb bona mesura per l'èmfasi posat en l'assistència especialitzada, quan l'experiència dels últims anys demostra, sense cap dubte, la relativa importància de l'atenció directa si la deslliguem de les mesures de prevenció i reinserció.

En aquest mateix sentit, la persistència d'un pla de drogodependències paral·lel als programes de salut suposa el manteniment d'aquesta marginalitat. Entenem, doncs, que una proposta integradora i participativa hauria d'insistir en la prevenció i en la reinserció social juntament amb les mesures de repressió del tràfic de drogues.

Cal, doncs, un procés de normalització del problema de la droga, deslligant allò que és pròpiament una qüestió de salut pública de la lluita contra el narcotràfic. La droga forma part, com molts altres productes, d'una sèrie de substàncies que atempten contra la salut pública. És en aquest sentit que cal tractar-la com un problema de salut pública: amb una informació sanitària eficaç i l'ajuda pràctica al pacient, en aquest cas el toxicòman.

Normalitzar també vol dir integrar. Cal lluitar contra les polítiques que preconitzen l'aïllament del toxicòman. En el si del seu entorn social i familiar serà més fàcil la tasca de rehabilitació. Acceptant socialment el problema de la droga, normalitzant-lo, la lluita contra el narcotràfic serà més eficaç.

És també imperiosa la necessitat *d'homologar i coordinar els diversos recursos públics i privats que han sorgit com a resposta al problema de les drogodependències*.

Ens sembla del tot urgent l'elaboració d'un estudi epidemiològic fiable que, sense perdre la visió de conjunt, contempli la diversitat de les di-

ferents comarques de Catalunya i ens permeti una racional distribució dels recursos.

Cal abordar la problemàtica de les drogues a les presons en allò que són els dos aspectes més bàsics: lluitar per disminuir-ne l'ús i fer que el temps penitenciari serveixi per rehabilitar el màxim nombre de drogaadictes.

L'atenció als problemes derivats de l'ús de les drogues no institucionalitzades no ha de fer-nos oblidar que l'alcohol, el tabac i l'ús inadequat de psicofàrmacs són trastorns additius prevalents als quals s'ha de dedicar una atenció especial per causa de la marcada repercussió que tenen en la qualitat de vida de la població.

En el terreny de la formació, no tant sols els professionals de salut i serveis socials n'han d'ésser els protagonistes, sinó també col·lectius que com els mestres, els cossos de seguretat, els funcionaris de presons i els cossos jurídics assumeixen un paper decisiu en l'inici, els curs i el pronòstic d'una drogodependència.

Esport

El fenomen esportiu té en l'actualitat un important pes específic dins de la societat catalana. L'esport s'ha guanyat un espai quantitatiu i qualitatiu en la vida quotidiana dels ciutadans. Els socialistes, conscients de la necessitat que Catalunya tingui un model esportiu estructurat, ferm, plural, i que ofereixi resposta a la demanda de la població, plantejem un programa d'actuació des de la Generalitat que, coordinant les iniciatives dels diferents sectors que incideixen en l'esport, assegurui el principi constitucional i estatutari que estableix que «els poders públics garantirán la possibilitat d'accés a la pràctica físico-esportiva dels ciutadans».

1. *Que tothom qui ho desitgi trobi el seu espai per practicar l'esport*

S'ha de potenciar la riquesa associativa esportiva de Catalunya, que ha constituït una de les bases principals de l'esport al nostre país, garantint la diversificació de l'oferta i incloent activitats de lleure i recreació que permetin l'accés a la pràctica sense discriminacions per raons d'edat, sexe, condició social o lloc de residència.

Cal garantir des de la Generalitat que l'oferta d'activitats sigui àmplia, pluridisciplinària, accessible, de qualitat i flexible, per adaptar-se als canvis de la demanda. Per això, a més de la col·laboració directa amb el teixit associatiu, es coordinarà i fomentarà l'esforç de les diferents administracions públiques (ajuntaments, diputacions i consells comarcals) per promoure l'esport.

Vetllarem perquè l'associacionisme esportiu català sigui participatiu i democràtic, atès l'important paper que, com a element vertebrador de la societat, pot tenir l'esport.

La potenciació de les Federacions Catalanes com a element aglutinador de les entitats esportives, es fa del tot necessari i serà un element important de la política esportiva de la Generalitat. En aquesta direcció, els socialistes estem per la *consolidació de la Unió de Federacions Esportives Catalanes (UFEC)*, com a organisme consultiu de la política esportiva a Catalunya; i establim la col·laboració amb el finançament de les Federa-

cions Catalanes bé sigui amb ajuts directes, bé sigui ajudant a cercar finançament privat, o bé canalitzant la territorialització dels recursos públics de l'Estat destinats a les Federacions.

Si l'esport és un dret de tothom, cal assegurar que puguin practicar-lo aquells grups socials que, per les seves característiques, necessiten d'un tractament especial i diferenciat. Treballarem amb insistència per tal que aquests sectors disposin dels mitjans per dur a terme l'activitat física que s'adapti a les seves necessitats.

2. *L'existència d'una xarxa d'equipaments esportius de qualitat que pugui donar cabuda a la demanda de pràctica esportiva de la població*

Cal dotar Catalunya d'una xarxa d'equipaments esportius variada, funcional i suficient que respongui a la riquesa cultural de la població del nostre país, i en la qual es conjuminin els espais destinats a l'esport de rendiment i l'esport espectacle, amb la creació d'espais esportius que cobreixin les creixents necessitats de pràctica de la societat.

Per això és imprescindible la immediata elaboració d'un *Pla Director d'Instal·lacions Esportives* realitzat amb la col·laboració de tots els agents presents en el sistema esportiu català: ajuntaments, federacions, clubs, diputacions i consells comarcals, i que permeti l'optimització dels recursos públics i privats dedicats a la construcció i millora d'equipaments. Aquest Pla tindrà una durada de deu anys i serà flexible a la possible evolució de la demanda social.

3. *Que aquells esportistes que vulguin dedicar-se a l'esport d'alt rendiment trobin les estructures necessàries per assolir la seva fita*

Vetllar per tal que tothom pugui fer esport també vol dir vetllar perquè aquells que vulguin dedicar-se a l'alt rendiment puguin fer-ho amb condicions de qualitat suficients. La Generalitat endegarà plans especials destinats a l'alt rendiment amb la col·laboració de les Federacions Esportives Catalanes. Aquests plans gaudiran dels mitjans tècnics més avançats necessaris, i conjuntament amb el finançament públic se cercarà la col·laboració de les iniciatives privades.

Per altra part potenciarem la coordinació de les Federacions amb l'INEF de Catalunya com a centre d'investigació tècnico-esportiva, per tal de garantir la qualitat del procés de formació i desenvolupament dels nostres esportistes.

4. *Que l'educació física sigui una realitat dins del sistema educatiu, i que l'esport en edat escolar respecti les característiques evolutives dels seus practicants*

Perquè l'educació física deixi d'ésser una matèria discriminada dins del sistema educatiu, establim un pla especial d'actuació que contempli pressupostàriament la dotació de personal docent especialitzat a les escoles públiques, la creació de l'especialitat en Educació Física a les Escoles de Magisteri, la construcció d'equipaments esportius escolars de qualitat que puguin ser utilitzats més enllà de l'educació fora de l'horari escolar, i l'adequació i millora dels ja existents. Aquest pla tindrà com a data d'acabament l'any 1992.

El desenvolupament de l'esport en edat escolar ha conegut un gran impuls en els últims anys, per la participació i col·laboració d'APA (s), entitats, ajuntaments i federacions catalanes. Manca, però, crear el marc legislatiu que permeti l'estructuració de l'esport en edat escolar. Els socialistes proposem la creació del Consell Català de l'Esport Escolar com a organisme independent en el qual estiguin representats tots els agents que hi intervenen i que permeti unificar les competicions i coordinar els diferents Consells Territorials encarregats d'organitzar l'esport en edat escolar als seus àmbits respectius.

5. *Cal dotar al sistema esportiu dels tècnics capaços de respondre a les necessitats actuals i futures. L'esport com a creador de llocs de treball*

El ràpid creixement de la demanda esportiva amb unes necessitats canviants exigeix de les administracions públiques, i també de les federacions i entitats esportives, donar resposta al nivell de qualitat exigida pels practicants. Això implica una millor i més diversificada qualificació de tots els professionals que intervenen en el sistema esportiu: tècnics, entrenadors, animadors, gestors, etc., que permeti elevar el grau de professionalitat de l'oferta esportiva.

A tal fi els socialistes des de la Generalitat farem que l'Escola Catalana de l'Esport s'encarregui de formar els tècnics per a les federacions amb graus de qualitat ajustats a les exigències de l'esport; que es creï l'especialitat en esports dins de la Formació Professional; i que es creïn noves titulacions esportives de grau mitjà o superior a la universitat.

Aquestes mesures, necessàries per atendre quantitativament i qualitativa el creixement de la demanda de serveis esportius, han de convertir-se

en mitjà generador de nous llocs de treball, en especial per a un dels sectors més afectats per l'atur com és la joventut.

6. La Generalitat i els Jocs Olímpics del 92 a Barcelona

La gran esperança que per al conjunt de la societat catalana suposa la celebració dels Jocs Olímpics del 92 a Barcelona, ha de significar també en el camp esportiu un estímul i un repte per accelerar els ritmes de desenvolupament i consolidació del model esportiu català, aprofitant que en aquests propers anys hi haurà una especial sensibilització envers el fet esportiu.

La Generalitat farà costat sense reserves al projecte olímpic de Barcelona i vetllarà perquè la repercussió de la celebració dels Jocs Olímpics beneficiï d'una manera equilibrada el conjunt del sistema esportiu català. En aquest sentit, executarem un *Pla d'Inversions Olímpiques*, que haurà de permetre finançar les inversions necessàries, tant en instal·lacions esportives com en infraestructures, així com assegurar la coordinació entre les diverses administracions.

La celebració dels Jocs és un element inigualable per actuar com a dinamitzador i modernitzador de la societat catalana, i la Generalitat estarà atenta a aquestes possibilitats i en potenciarà els efectes. Els Jocs són, també, una ocasió immillorable per posar en pràctica la solidaritat entre les autonomies, solidaritat ja demostrada en l'etapa de candidatura i que sens dubte s'estendrà en el proper període.

Però els Jocs i l'ideal olímpic són també una escola de ciutadania i permeten la participació activa d'amples capes de la població. La imatge de Barcelona i de Catalunya arribarà a tres mil cinc-cents milions d'espectadors. La possibilitat de donar una imatge d'un país modern, solidari, generós i obert al món, simultàniament amb la d'explicar la riquesa d'allò que és Catalunya, és una ocasió de la qual la Generalitat serà protagonista i promotora.

Cultura

Els objectius últims dels socialistes en matèria de cultura són: la democratització de la vida cultural, fent possible l'accés de tothom al gaudi dels béns culturals; la consecució de les condicions que han de permetre el lliure desenvolupament de les capacitats creatives i expressives de tothom; la vertebració d'una ciutadania activa i crítica amb iniciativa cultural i amb voluntat de participació, deixant enrera els perills de massificació, insolidaritat i atonia.

En la perspectiva d'aquests objectius, la política cultural dels socialistes de Catalunya s'articula entorn de *deu criteris bàsics*:

I. «*Catalunya serà plural o no serà*». No a les polítiques que tenen com a objectiu la implantació de models preestablerts, de laboratori. L'únic marc possible de la creació i la producció cultural ha de ser la llibertat, la garantia permanent del dret a la diferència, la defensa enfront de tot intent d'uniformisme o de dirigisme.

II. *La llengua i la cultura d'un poble* són factors d'identitat col·lectiva sedimentats al llarg de la seva història; però no només això: constitueixen també el sistema expressiu i interpretatiu a través del qual les persones

de la col·lectivitat en qüestió són capaces d'entendre millor, de repensar i de recrear la realitat. Per això, enfront de l'uniformisme a què tendeix el mercat internacional de la cultura, la defensa i promoció de la llengua i la cultura de cada poble és una exigència d'identitat col·lectiva i sobretot una exigència de llibertat de les persones.

III. Enfront del dirigisme cultural de certes esquerres en el passat, hem impulsat una política cultural amb un mòbil bàsic i definitori: la garantia i la promoció de la pluralitat. Això, tanmateix, no pot deixar de banda la necessitat de *mòbils transformadors*, la funció de les polítiques culturals com a instrument de progrés. Els nostres mòbils han de ser també la promoció dels valors democràtics i participatius, el combat contra les pors que paral·litzen les persones, l'impuls de la capacitat individual d'autodeterminació i, en conseqüència, l'increment de la capacitat solidà-

ria i transformadora. En aquest sentit, és imprescindible que la política cultural pugui recolzar en una tasca de fons que només es pot fer a través d'un sistema escolar a l'altura.

IV. Pesa encara sobre la vida cultural de Catalunya una considerable confusió sobre les funcions de les diverses administracions catalanes, sobre què és responsabilitat de qui i sobre com s'interrelacionen les actuacions d'uns i altres. És vital la clarificació, l'entesa i la cooperació entre les administracions. Aquest era l'objectiu del «*Pacte Cultural*», avui paralitzat. Aquesta és la nostra voluntat. Només així serà possible posar sobre mínims les condicions de la cultura a Catalunya i superar alhora els actuals desequilibris territorials.

Pel que fa a la clarificació competencial, defensarem el principi de descentralització, és a dir, que no sigui responsabilitat d'un determinat nivell d'administració allò que podria resoldre's en un nivell inferior. D'altra banda, aquest principi, amb el qual s'aconsegueix l'apropament de l'administració de la cultura a la societat, només serà possible resolent un greu problema que ha gravitat sobre els municipis fins ara: el pes de responsabilitats assumides al llarg de la història i que haurien de trobar suport, del tot o en part, en altres nivells de l'administració. En qualsevol cas, és vital entendre que a Catalunya fa falta un esforç addicional de primera magnitud per superar els greus dèficits acumulats i per poder fer front als nous reptes.

V. Volem que el català assoleixi realment la seva plenitud com a *llengua pròpia* del país. Perquè això sigui possible, caldrà promoure l'establiment progressiu del català com a llengua vehicular de l'ensenyament, depenent dels ritmes de la realitat socio-lingüística de la població escolar de cada escola. També és imprescindible la territorialització de l'acció normalitzadora, mitjançant la concertació i la cooperació entre administració autonòmica i administració local i, al seu torn, entre aquesta darrera i la societat civil a cada localitat, fent així una acció arrapada a cada realitat, programada i efectiva. En un capítol específic d'aquest programa desenvolupem la nostra política de normalització.

VI. En un país a mig fer, com el nostre, és imprescindible la suma d'esforços i la consegüent multiplicació d'energies. Això és especialment veritat en el terreny de la creació i de la producció cultural. Cal establir *una entesa entre la Generalitat i cada sector de l'activitat cultural*, aplegant tots els seus agents (creadors, industrials, distribuïdors, etc.), propiciant la confluència de tots en objectius comuns, modernitzant les indústries de la cultura, impulsant la capacitat d'iniciativa dels creadors.

VII. Diem no al clientelisme de l'administració envers la societat i a les relacions de vassallatge que se'n desprenen. Per a nosaltres la societat civil no pot ser una simple coartada dialèctica, perquè el nostre model de transformació passa necessàriament per l'existència d'una societat civil activa, creativa, participativa. Això vol dir desenvolupar des de l'administració una política de diàleg en profunditat amb l'associacionisme, de concertació seriosa d'iniciatives, de *dinamització real del teixit social i cultural*.

VIII. Volem evitar la fàcil derivació cap a aquella política cultural que té com a únic mòbil les activitats esporàdiques, potser de gran rendibilitat immediata, però que no queden, que no modifiquen les condicions materials i qualitatives de la vida cultural; és allò que se n'ha dit «festivallització» de la política cultural. Enfront d'aquesta concepció, propiciarem *una política infraestructural*, que tingui com a pedres angulars la racionalització i la modernització de les infraestructures, la consolidació de circuits de difusió estables, la docència artística des de l'EGB fins a les escoles especialitzades i el suport seriós a la creació i a la producció. Això no exclou, naturalment, aquelles activitats puntuals previstes per esdevenir detonants fecundadors, que comporten desencadenament de processos nous.

IX. La cultura i el lleure tendeixen a esdevenir un dels sectors econòmics principals de futur, a causa de la revolució tecnològica i del consegüent increment del temps lliure. Caldrà avançar-se perquè aquest procés no suposi una derivació de l'oferta cultural cap al subproducte, sinó que impliqui realment una major democratització de la cultura. Amb aquesta cautela, contemplem també *la cultura com a factor de dinamització econòmica*. Propiciarem les indústries de la cultura, el turisme de qualitat, les noves professions d'organització de l'oferta per al temps lliure.

X. *El govern de l'Estat* ha de cooperar amb el govern de la Generalitat en aquelles institucions i activitats catalanes que tenen una importància i una projecció que transcendeix l'àmbit català. Rebutjar-ho des de Catalunya és un purisme ridícul i una irresponsabilitat greu. Treballarem perquè la política cultural del govern de l'Estat superi la inèrcia històrica de capitalitat única i avanci cap a una concepció de bicapitalitat: Barcelona-Madrid. Això, sense cap perjudici per a la «competència exclusiva» de la Generalitat en cultura, ha de permetre alimentar la vida cultural catalana també amb els pressupostos generals de l'Estat. D'altra banda, des d'una perspectiva general, impulsarem acords amb el Ministeri de Cultura pel que fa a l'intercanvi cultural en el seu doble sentit, a la superació de dèficits territorials dins de Catalunya, a la projecció internacional de la cultura

catalana, al finançament de les principals activitats i institucions culturals catalanes, i a la projecció de la llengua catalana.

Aquests deu criteris bàsics donen lloc a un ampli ventall de *mesures de govern i parlamentàries*, de caràcter general i de caràcter sectorial, de les quals subratllem les següents:

1. *Pla d'Equipaments Culturals*

A partir d'un inventari rigorós, caldrà procedir a la redacció d'un Pla d'Equipaments Culturals que, integrant els ja existents i modernitzant-los, racionalitzi la creació de nous equipaments, sobre la base de criteris territorials i de població mitjançant la concertació amb els diversos sectors públics i privats implicats. Aquesta acció planificada conjunta ha de ser decisiva per a l'estructuració social i cultural del país.

2. *Xarxa Cultural Pública*

L'esmentat Pla d'Equipaments serà un dels eixos de la Xarxa Cultural Pública de Catalunya, entesa com el conjunt d'institucions i equipaments, pertanyents a institucions públiques, semi-públiques o privades amb voluntat pública, i en els quals tinguin lloc activitats culturals adreçades a la població. L'adscripció a la Xarxa no ha de suposar cap qüestionament de la titularitat, i ha de permetre l'adopció d'una política adequada i coordinada d'inversions i de manteniment, de plans conjunts o complementaris relatius a investigació, educació, formació professional, difusió, etc., així com la rendibilitat del diner públic.

3. *Creació artística i intel·lectual*

La Generalitat potenciarà la creació artística i intel·lectual com a eix essencial per a la vertebració i la renovació de la cultura del país. En aquest sentit caldrà emprendre mesures com aquestes: una nova política de beques i ajuts a la creació mitjançant criteris objectius i rigorosos; la implicació dels creadors en una política de difusió cultural concertada amb l'administració local; un procés d'acostament de la creació a la nova realitat tecnològica i econòmica, implicant els creadors en els processos industrials; el replantejament de les actuals escoles d'Arts i Oficis, Conservatoris de Música, Belles Arts, etc.; el foment de la creació artística a les escoles. Caldrà una acció, coordinada amb les diverses Conselleries implicades, per a la realització d'un programa de modernització de les institucions acadèmiques i científiques de forma que esdevinguin instruments útils a la societat catalana d'avui.

4. *Acció socio-cultural*

Mitjançant la concertació amb els ajuntaments, la Generalitat impulsarà una política d'acció socio-cultural que incentivi la dinàmica cultural comunitària (barris, pobles, etc.) i que promogui les formes creatives i expressives sorgides de la base de la societat.

5. *Patrimoni*

Ordenació i protecció del Patrimoni històric i artístic mitjançant l'elaboració d'una Llei del Patrimoni Cultural (amb la subsegüent retirada de l'actual projecte de llei de Museus) i la racionalització i coordinació d'esforços entre tots els departaments i totes les institucions afectades. Pel que fa als *museus*, caldrà basar la figura dels Museus Nacionals en la cooperació entre totes les institucions implicades, elaborar el mapa de Museus de Catalunya i constituir la Junta de Museus de Catalunya per racionalitzar i planificar les necessitats museístiques del país, de comú acord entre la Generalitat, les corporacions locals i les restants institucions compromeses amb el patrimoni museístic. Pel que fa al *Patrimoni arquitectònic i arqueològic*, s'establiran projectes de planificació de la investigació arqueològica, d'acord amb les necessitats socials i científiques i amb criteris de rigor i professionalitat; s'incrementaran els mitjans per a la seva recuperació i protecció, i s'elaborarà un pla de racionalització de la política de protecció i restauració del patrimoni arquitectònic que estableixi prioritats i contempli la rendibilitat social i cultural dels nous espais recuperats. Revisarem la normativa vigent. Racionalitzarem l'actuació de l'administració en la matèria, amb la unificació de les competències que ara es dispersen entre Cultura, Obres Públiques i Presidència i amb la reestructuració de les Comissions Nacionals i Territorials. Redactarem un Llibre Blanc del patrimoni arquitectònic que contempli la situació real del patrimoni, les mesures immediates preventives, una redefinició a mitjà termini pel que fa a funcions, responsabilitats i recursos dels diversos agents, i mesures de foment de cara als particulars.

6. *Biblioteques*

Ampliació i reconversió de la Biblioteca de Catalunya en una autèntica i moderna biblioteca nacional, com un dels eixos del sistema bibliotecari. Establiment d'un pla nacional de biblioteques que fomenti la cooperació i coordinació de les diferents xarxes del país (Generalitat, Diputació, Ajuntaments, Caixes,...) i que es tradueixi en una peça clau del sistema bi-

bliotecari, coherent i territorialment equilibrada. Desenvolupament de la Llei de Biblioteques (aprovada pel Parlament de Catalunya l'any 1981) amb les corresponents normes i reglaments. Evolució de les biblioteques públiques cap a un model de «centre d'informació» tant impresa com magnètica, tant visual com sonora, tant universal com local. Informatització de tot el sistema bibliotecari, possibilitant així la constitució d'un banc de dades i l'accés immediat a qualsevol informació des de qualsevol punt.

7. *Arxius*

Desenvolupament reglamentari de la Llei d'Arxius. Propiciarem, amb caràcter urgent, la creació d'una autèntica xarxa d'arxius locals i comarcals. Informatització, amb la creació d'un banc de dades comú, dels arxius històrics i documentals. Dotació de la xarxa amb personal degudament titulat. Elecció definitiva de la seu i desenvolupament del projecte de creació de l'Arxiu Nacional de Catalunya. Normalització, amb criteris comuns, dels arxius administratius de cada Conselleria de la Generalitat, creant els que no existeixin i configurant, en definitiva, l'Arxiu Administratiu de la Generalitat.

8. *Cultural tradicional i popular*

Redefinició, ampliació i transformació del fins ara inoperant «Centre de Documentació i Recerca de la Cultura Tradicional i Popular», i de les funcions i objectius del Servei de Cultura Tradicional, per cobrir tres objectius bàsics: a) El recull i catalogació rigorós de totes les formes vives, folklore, costums i tradicions, incloent les noves aportacions sorgides de les formes de vida urbana i les procedents de les cultures d'origen de la població nouvinguda. b) L'assessorament i suport a les entitats comarcals o municipals promotores d'activitats i manifestacions populars, i la promoció especial de les formes de comunicació col·lectiva que millor interpreten la tradició, amb un sentit de qualitat, modernitat i futur. c) Llançar iniciatives, evitant la dispersió dels esforços d'altres departaments que, com Turisme, Ensenyament, Indústria-Ocupació (pel que fa als oficis), o fins i tot Cultura (pel que fa a patrimoni i museus), tracten sovint de manera aïllada qüestions relacionades amb la cultura tradicional i popular.

9. *Teatre i arts escèniques*

Ordenació i estímul de l'activitat teatral mitjançant una Llei de Teatre que atengui les necessitats del sector, suprimeixi anacronismes administratius i normatives obsoletes, estableixi les bases per a una protecció afectiva

dels professionals i contempli l'acció teatral en el marc de les realitats creades per l'ampliació de les ofertes culturals, per les indústries de l'oci i per l'impacte dels mitjans de comunicació.

Promoció de les arts escèniques, en general, així com dels gèneres específics més desatesos (music-hall, titelles, mim, teatre de pista, etc.) i de la investigació de nous llenguatges dramàtics, a partir, entre d'altres mesures, d'una política de subvencions basada en la racionalitat i en uns criteris objectius que facin inviable la pràctica del clientelisme, tantes vegades denunciada. Integració d'aquesta nova política de subvencions a un programa general de gestió, innovador i professionalitzat. Disseny dels mecanismes que afavoreixin les coproduccions basades en criteris de rigor administratiu i de bon servei cultural i en les quals conflueixin, en cada cas, els interessos de l'equip artístic i tècnic i els del sector públic, sense que aquest pugui interferir o condicionar en cap moment el principi fonamental de la llibertat de creació.

Impuls del sector de la dansa amb creació d'un Ballet Nacional de Catalunya que contempli la dansa catalana, la dansa clàssica i la dansa moderna. Especial atenció al fenomen de la «dansa contemporània» en el qual Catalunya és punta de llança: concertació amb les companyies més estables, suport a la producció i ajuts específics per a una òptima circulació dels espectacles.

Promoció de l'Institut del Teatre de Barcelona, com a Institut del Teatre de Catalunya, planificant una xarxa de descentralització i especialització d'estudis i la creació de Centres Dramàtics als principals nuclis d'irradiació cultural en la línia de les experiències de Terrassa i Vic. Foment de les activitats artístiques per compte de nuclis joves sorgits de les escoles de teatre, centres cívics, associacions, etc. que presentin característiques de recerca, risc, professionalitat, coherència i responsabilitat. Ampliació de les possibilitats creatives, mitjançant la creació d'espais alternatius i la modernització dels locals més convencionals. Consolidació de les instàncies locals de programació estable i planificació concertada de circuits de difusió de les arts escèniques. Promoció de la protecció fiscal dels locals destinats a l'espectacle en viu. Promoció internacional del teatre català, mitjançant la presentació de produccions d'autors i de col·lectius catalans a festivals i manifestacions culturals més acreditades de l'estranger. Adopció de mesures concretes i immediates per a l'edició de textos teatrals catalans traduïts a les principals llengües europees. Promoció del model autònom de «teatre públic», propugnat pel Teatre Lliure. Reorientació del projecte de Teatre Nacional de Catalunya que haurà de basar-se inelu-

diblement en el consens i integrar-se en el quadre general de les infraestructures culturals bàsiques, amb la liquidació consegüent de l'esquema caciquista i patrimonialista, impropï d'una gestió pública moderna i mínimament fiable, que s'ha aplicat a l'hora d'endegar aquest equipament.

10. Música

Renovació pedagògica de l'ensenyament musical amb la progressiva incorporació efectiva de la música a l'escola primària i amb la reconversió de l'ensenyament musical mitjà i superior. Consolidació de les instàncies locals de programació musical estable, i planificació concertada de circuits de difusió musical. Acció en favor de l'existència d'una orquestra simfònica catalana de nivell internacional, a partir de l'actual OCB, que tingui una temporada regular en una seu estable, que faci gires anuals per Catalunya i fora, que programi regularment obra de músics catalans. Creació d'un Centre d'Estudis Orquestrals associat a l'orquestra simfònica i als estudis superiors de música, en la línia del model de les «Joves Orquestres». Política de concertació amb les altres orquestres existents a Catalunya, així com amb els grups de música de cambra i corals que tinguin una activitat de difusió continuada. Concertació amb l'Associació Catalana de Compositors d'una política de difusió de la música del segle XX, preferentment la catalana. Pel que fa al Gran Teatre del Liceu, hauria d'esdevenir de nou el gran centre peninsular de l'òpera, amb la modernització i l'ampliació de les seves instal·lacions i amb un programa seriós de producció. Això reclama un esforç inversor del tot impossible sense la plena responsabilització a tots els efectes de les institucions.

11. Cançó

La cançó és un fet singular a Catalunya, que reclama una atenció especial. Va representar molt des d'una perspectiva democràtica i nacional. I avui ha de ser considerada amb l'atenció que exigeix la seva doble dimensió de realitat musical i, alhora, de realitat lingüística. Cal acabar, doncs, amb la desprotecció i la marginació subsegüent que pateixen els cantants catalans, abandonats a la sort del mercat, amb una llengua d'àmbit restringit per tota provisió.

Impulsarem acords amb les ràdios i les televisions que impliquin una acció sostinguda de promoció de la cançó. TV3, molt particularment, haurà de desenvolupar una política amb aquest objectiu, com caldrà negociar també amb TVE en el mateix sentit. Promourem l'establiment d'una plataforma de producció fonogràfica que ompli l'actual desert i que resulti

de la concertació d'objectius i d'esforços entre l'administració, la iniciativa privada i les ràdios i televisions. Impulsarem la fixació d'un circuit de programació estable de cançó, tal com estan fent els socialistes del País Valencià, així com l'adequació de locals per a aquesta finalitat.

12. Cinema i àudio-visual

Impulsar l'ordenació de l'activitat cinematogràfica i àudio-visual, mitjançant l'elaboració i promulgació d'una Llei del Cinema i l'Àudio-visual. És bàsic entendre que el cinema no és només una indústria sinó també un vehicle cultural; només així serà possible la cristallització i la consolidació d'un cinema català. En aquest sentit, es promouran models precisos de producció, previ acord amb els sectors més dinàmics de la creació i de la producció cinematogràfica, acabant amb la marginació que han patit fins ara els directors. Es promourà la reconversió dels sectors de la producció, la distribució i l'exhibició. En matèria de promoció internacional del cinema català i de Barcelona com a capital del cinema, es potenciarà l'experiència recent del Festival de Cinema de Barcelona, així com les tasques que ha emprès l'Oficina Catalana del Cinema.

La peça central que ha de fer possible un cinema català és l'existència d'una política cinematogràfica de la televisió. Cap cinema nacional no ha emergit a Europa sense una televisió al darrera. Totes les televisions europees tenen una política cinematogràfica, excepte TV3. S'impulsarà una política cinematogràfica de TV3 que contempli la coproducció de pel·lícules, la producció de sèries televisives, la promoció d'autors, facilitant la seva formació i el seu treball a la televisió entre rodatges cinematogràfics. Es negociarà amb TVE perquè la seva política cinematogràfica beneficiï també el cinema català.

S'impulsarà un acord amb el Ministeri de Cultura en matèria de Fons de Protecció del Cinema i, mentrestant, es continuarà propiciant l'experiència de la Subcomissió Catalana del Cinema com a succedani que garanteix el suport del Ministeri a la producció del cinema català. També s'impulsarà un acord amb el Ministeri pel que fa a la promoció internacional del cinema català. Així com el definitiu reconeixement estatal, a tots els efectes, del cinema català i de Barcelona com a centre productor.

13. Arts plàstiques

El sector de les arts plàstiques és un dels més importants a Catalunya i aquell en el qual el nostre país ha tingut més projecció internacional. Aquesta realitat excepcional, que s'ha produït de manera aleatòria, confe-

reix una especial responsabilitat al govern de Catalunya, al qual pertoca de crear les condicions per donar continuïtat a aquest llegat.

Cal promoure la creació d'una xarxa d'infraestructures en tot el territori, destinades a la divulgació estable de les arts plàstiques. Això es farà en col·laboració amb els municipis, promovent l'arribada d'exposicions a les principals poblacions de cada zona, així com la generació de manifestacions artístiques locals.

És important articular l'intercanvi necessari a nivell estatal i internacional per tal de garantir el contacte permanent amb els principals corrents artístics de tot el món, evitant així el perill de l'aïllament i l'empobriment de la nostra cultura. Aquest intercanvi continuat ha de comportar alhora una política de promoció exterior de les arts plàstiques catalanes i de penetració en el mercat internacional en col·laboració amb la iniciativa privada. Cal fer esment especial, en aquest sentit, del projecte «Catalunya, Centre d'Arts», elaborat de comú acord per les associacions professionals del sector —artistes, crítics, galeristes— i que hauria de comptar amb el ple suport de la Generalitat.

És important també l'establiment d'una política d'ajut a la creació i a la recerca de nous llenguatges, així com de suport als artistes joves. Igualment, l'estímul a la investigació sobre l'art català i a la seva catalogació, propiciant també publicacions i edicions. En aquest terreny, s'ha de fer possible que el Centre de Documentació d'Art Contemporani Alexandre Cirici esdevingui el veritable centre de documentació, recerca i difusió teòrica de la nostra plàstica.

Com s'ha fet en alguns ajuntaments, la Generalitat promourà les relacions entre l'art i els espais urbans, a través de disposicions legals adients com, per exemple, una «Llei de l'u per cent cultural», que garanteixi l'aplicació d'aquest percentatge de l'obra pública a treballs artístics que hi estiguin integrats.

La creació del Museu d'Art Contemporani és una qüestió central per a l'art a Catalunya i cal que s'emmarqui en una política bàsica d'estudi i de foment de les arts. La Generalitat ha d'abandonar la seva actitud de recel i ha d'encapçalar l'esforç i el treball conjunt de totes les administracions implicades.

Des del govern caldrà articular el diàleg i la col·laboració permanent amb les organitzacions del sector, en particular amb l'organització professional dels artistes plàstics, la FSAPC, concertant iniciatives, reconeixent-la com a interlocutora i creant els mecanismes corresponents de cooperació. S'establirà també una política de suport econòmic a les iniciatives pri-

vades i municipals que prenen cos en el terreny de la creació, la difusió i la reflexió teòrica, mitjançant la valoració i la concertació rigorosa de programes d'actuació d'interès públic.

14. *Disseny i moda*

La moda és una constant a la qual va lligat el desenvolupament econòmic i la presència cultural del nostre país. Cal, doncs, tot respectant la seva dinàmica pròpia, fer una política que afavoreixi la seva connexió amb la nostra peculiar tradició plàstica i la sintonia amb les necessitats i ritmes del mercat internacional. S'obrirà un procés de debat per tal de trobar l'orientació convenient per al nostre disseny atenent a la nostra integració europea.

Com altres països desenvolupats, el nostre país no pot competir per la barator de les matèries primeres o la mà d'obra, i ha de col·locar els seus productes —vestits, mobles, etc.— gràcies al «valor afegit» que suposa el disseny. Es crearà una instància interdepartamental d'impuls i promoció del nostre disseny i la nostra moda.

Cal que la política gestual i d'exhibicions que s'ha fet fins ara recolzi en una política més bàsica a les escoles de formació de dissenyadors. S'establirà una política de suport als creadors i a les escoles de disseny, propiciant la creació d'una oferta internacional coordinada entre aquestes, fent possible així una lògica i una imatge d'«escola catalana de disseny». Es crearà un Centre de Disseny —d'exposició i formació— obert al públic i als professionals de manera permanent. Diàleg i concertació de programes amb les instàncies en les quals ha recolzat fins ara la promoció del disseny a Catalunya, com són BCD i FAD.

15. *Lletres*

Restituir a l'Institut de les Lletres Catalanes el caràcter autònom que tenia en la seva formulació originària plantejada pels socialistes. Pel que fa al llibre, s'impulsarà la concertació de programes amb la indústria editorial, emprenent les mesures tècniques i econòmiques que permetin la recuperació i la consolidació de Barcelona com a capital editorial peninsular i com a gran plataforma exportadora cap al mercat llatino-americà. Els promocionarà la lectura mitjançant accions d'animació lectora, especialment a través dels mitjans de comunicació i sobretot de l'escola. Es promourà el coneixement de la literatura catalana a nivell internacional, propiciant les traduccions, les relacions editorials, l'elaboració d'antologies. Es ga-

rantirà el compliment del «suport genèric», avui interromput. Es potenciarà la importació de matèries primeres per a la fabricació de paper.

16. *Associacionisme*

Impuls dels processos d'actualització de models i d'activació de l'associacionisme. Creació d'una plataforma de cooperació amb les iniciatives associatives més innovadores equiparable a alguna experiència realitzada en el terreny de la iniciativa econòmica («Iniciatives S.A.», etc.). Creació d'una comissió interdepartamental per a la promoció de la vida associativa. Iniciativa legislativa al Parlament de Catalunya i, en allò que calgui, al Congrés de Diputats pel que fa a: reconeixement de l'estatut legal especial per a les «associacions privades de dret públic», entitats que presten serveis ciutadans; exempcions fiscals a les organitzacions sense finalitat lucrativa; atorgament de l'estatus consultiu a representants del món associatiu en comissions parlamentàries i en òrgans de coordinació amb l'executiu; elaboració i promulgació d'una Llei del Finançament de les Associacions de Servei Públic.

Incentivació de la federació d'entitats i d'organitzacions per tal d'incrementar-ne el pes cívic i garantir una major implantació territorial. Estudiar la viabilitat d'un «Canal Associatiu» en el futur desplegament àudio-visual, especialment amb les possibilitats de la Televisió per Cable a la conurbació de Barcelona. Oferir a les associacions i entitats, especialment a aquelles que disposen de patrimoni i estatges socials, la possibilitat de prestar serveis ciutadans en cooperació amb les administracions locals, amb el suport de la Generalitat.

17. *Institucions científiques*

Propiciar la recuperació i la potenciació de l'Institut d'Estudis Catalans com a centre d'investigació, així com la seva obertura al tercer cicle universitari i a altres institucions sorgides en els darrers temps que realitzen funcions anàlogues, com són l'Institut d'Humanitats i, a un altre nivell, els centres d'estudis solvents que han aparegut en alguns indrets de Catalunya.

En general, i a més de la promoció de les activitats científiques i de recerca impulsades per les diverses conselleries en el terreny que els és propi, la Generalitat donarà suport a aquelles institucions científiques, acadèmiques i universitàries que realitzen tasques de recerca, i promourà, en col·laboració amb elles, les activitats d'alta recerca, amb una atenció especial, bé que no exclusiva, a aquelles temàtiques que fan referència a l'àmbit català.

18. *Programa cultural olímpic*

Els Jocs Olímpics de Barcelona són particularment importants en la seva vessant cultural, atesa l'extensió del programa cultural olímpic al llarg de quatre anys, de 1989 a 1992. Caldrà aprofitar aquesta ocasió excepcional i irrepetible sobretot en dues direccions: per a la promoció internacional de Barcelona i de la realitat nacional de Catalunya; i per a la reordenació i la potenciació de l'oferta cultural ordinària de la capital de Catalunya, evitant la derivació cap als focs d'artifici.

19. *Nous suports a la cultura*

Emprendre les iniciatives legislatives convenientes per tal de promoure el finançament total o parcial (*espònsors*, etc.) d'activitats i d'institucions culturals per compte de les empreses privades i públiques, obrint així una important nova via de finançament de la cultura encara molt poc explotada en el nostre país.

20. *Publicacions periòdiques*

Suport a les publicacions periòdiques de pensament i cultura, garantint la pluralitat d'opcions culturals i ideològiques. Aquest és un sector avui greument perjudicat per la pràctica del «clientelisme polític».

Normalització lingüística

La política de normalització lingüística dels socialistes persegueix dos objectius cabdals, tots dos de la màxima importància. Són els següents:

- Recuperar plenament el català com a llengua pròpia de Catalunya. No només a efectes jurídics, cosa que ja succeeix, sinó a efectes institucionals, docents, comunicacionals i socials. I cooperar també perquè això sigui un fet a la resta de països de parla catalana.
- Fer de la normalització lingüística un factor d'unitat nacional i no de divisió, evitant així la cristallització de dues comunitats lingüístiques aïllades i els corresponents perills de conflicte lingüístic.

En aquest marc, pren forma la política de normalització lingüística del català que proposem els socialistes.

Una política que impliqui tots els departaments

La normalització lingüística no pot limitar-se a ser la tasca d'una sots-unitat administrativa com ara succeeix, sinó que ha de ser un mòbil de tota la política de govern, de tots i cada un dels departaments del govern de Catalunya. Com ho ha de ser de totes les administracions catalanes. I no només de les administracions, sinó sobretot de la societat catalana en el seu conjunt.

Per això, és fonamental que la política normalitzadora s'articuli sobre la base de la concertació de voluntats i esforços: entre les administracions, entre aquestes i la societat. I, pel que fa al govern de la Generalitat, cal que prengui cos des d'una instància capaç d'incidir en tots els departaments, capaç d'incorporar-los. En concret, cal que la normalització lingüística s'abordi des d'una Comissió Interdepartamental amb capacitat executiva, dependent de Presidència.

Aquesta comissió ha de dissenyar plans d'actuació per períodes que contemplin objectius concrets, per a cada departament, per a cada àmbit de la vida social, els resultats dels quals siguin avaluables i permetin corregir orientacions i afinar mètodes, fent possible així un progrés real i tangible de la normalització lingüística.

Una gran empresa col·lectiva

No hi ha normalització lingüística sense implicar en aquesta empresa la societat catalana, amb totes les seves contradiccions, i amb totes les seves immenses energies. És imprescindible que tothom l'assumeixi com la gran empresa col·lectiva que és, com un imperatiu de restitució nacional, com un repte apassionat i engrescador que val la pena d'abordar amb generositat, com un canal d'enriquiment cultural i humà de tots els ciutadans, com un dels grans símbols de l'etapa de construcció nacional que junts volem emprendre.

D'entre les diverses mesures que faran realitat la política de normalització lingüística dels socialistes des del govern de la Generalitat, posem en relleu les següents:

1. Ensenyament

A l'escola, cal garantir que tots els nens i nenes de Catalunya coneixin, compreguin, parlin i sentin com a cosa pròpia el català. En aquest sentit, avui, el català es troba encara clarament per sota del castellà. Per altra banda, l'acció normalitzadora ha de produir-se a totes les escoles de Catalunya. En aquest sentit cal evitar derivacions cap al model de «doble xarxa escolar» (una per a «catalans» i una altra per a «castellans») en el qual han coincidit en el passat CiU amb AP i amb el «lerrouxisme» de sempre. Aquest és un model discriminatori per a l'infant, que podria conduir fàcilment a la divisió de Catalunya en dues comunitats lingüístiques aïllades.

Tampoc no té sentit la tipificació feta per CiU d'«escoles catalanes» enfront de la resta que, en conseqüència, sembla que no n'han de ser. Propugnem com una opció urgent avançar cap a una escola de qualitat, on tots els nens i nenes de Catalunya rebin uns mateixos nivells d'educació, on els estàndars pedagògics, i en particular els lingüístics, siguin els òptims per a tots.

Això sí, en matèria de llengua, cal fer a cada escola un procés específic, en funció de quina sigui la seva població escolar i les seves característiques socio-lingüístiques. Garantint sempre les condicions lingüístiques que permetin el ple desenvolupament i l'aprenentatge harmònic de cada infant. Aquest procés específic que caldrà emprendre a cada escola només serà possible en el marc d'una administració educativa descentralitzada, que es plantegi degudament la distribució del professorat, la dotació de

materials didàctics i de formació en els centres de recursos, la relació amb els moviments de mestres i amb les associacions de pares.

Fóra decisiva per a la normalització lingüística l'ampliació de l'oferta educativa en els nivells de parvulari i escola-bressol, edat idònia per introduir una llengua nova com a llengua vehicular, sense perjudici per a l'infant. En aquest terreny ens proposem d'iniciar el parvulari als 3 anys i d'obrir una política de convenis del govern amb els ajuntaments en favor de les escoles bressol.

Finalment, a més de garantir que tots els alumnes acabin l'etapa d'EGB amb un coneixement real i suficient del català, és del tot imprescindible que aquesta etapa d'aprenentatge no es vegi estroncada a l'inici del BUP i de la FP. En aquesta nova etapa, caldria crear les condicions perquè l'ensenyament en català avancés respecte de l'EGB, en comptes de retrocedir com ara passa.

2. Xarxa de Centres de Normalització Lingüística

Els Centres de Normalització Lingüística (CNL) previstos a la Llei han de fer possible, de manera degudament planificada al llarg i ample del país, la *territorialització* de la política de normalització lingüística: l'adaptació d'aquesta a cada realitat local concreta, en funció dels agents que s'hi mouen i de la situació socio-lingüística precisa que s'hi produeix.

El programa dels CNL ha de confegir-se amb la participació —a través del Consell de cada CNL— de tots els agents locals implicats i ha d'incorporar i interrelacionar les vessants següents: ensenyament de català per a adults; escoles i instituts de la zona; administració (municipal, judicial, policial, etc.); mitjans de comunicació (premsa, ràdio i TV local); associacionisme (entitats culturals, esportives, sindicals, ...).

Això només es pot materialitzar com a fruit de la concertació i de la cooperació entre la Generalitat i els ajuntaments. Aquesta concertació s'hauria de fer en el si d'un «Consorci per a la normalització lingüística» que fos el marc on s'establissin els programes anuals comuns de normalització lingüística. Els CNL han de ser els organismes territorials de descentralització del Consorci i, en el marc de cada CNL, s'ha de produir la concertació i la cooperació entre administració i societat, de manera que els objectius siguin compartits. Aquesta és la clau de volta d'una normalització lingüística efectiva.

Més concretament, cada CNL ha d'abastar un àmbit que no superi els 200.000 habitants, i tots junts han de conformar una *Xarxa de Centres de Normalització Lingüística* coherent, estesa al llarg i ample del territori,

amb especial atenció a les zones més necessitades. Cal superar l'actual proliferació de CNL dispersos, que junts no conformen un sistema coherent. Avancem una primera posposta de distribució territorial dels CNL que haurà de ser objecte de discussió, modificació si s'escau, i aprovació definitiva, en diàleg amb els ajuntaments i amb la resta de les parts implicades: Barcelona ciutat (3 o 4 CNL de zona); l'Hospitalet; Badalona; Santa Coloma de Gramenet-Sant Adrià de Besòs; Delta Esquerra del Llobregat; Delta Dret del Llobregat; Part Alta del Baix Llobregat; Vallès Occidental-Sabadell; Vallès Occidental-Terrassa; Vallès Oriental; Maresme; Garraf-Baix Penedès; Alt Penedès; Anoia-Segarra; Bages-Berguedà-Solsonès; Osona-Ripollès; Gironès-Baix Empordà-Alt Empordà-Garrotxa-la Selva; Tarragonès; Baix Camp-Conca de Barberà-Priorat-Alt Camp-Ribera d'Ebre; Baix Ebre-Terra Alta-Montsià; Alt Urgell-Cerdanya; Segrià-Pallars Jussà i Sobirà-Noguera-Garrigues-Urgell; Val d'Aran.

Finalment, cal plantejar, previ acord amb els afectats, la incorporació dels professors de català per a adults —a molts dels quals el país deu serveis desinteressats durant molts anys— o bé al sistema general d'educació d'adults, a través de la creació d'Escoles de Català on l'ensenyament de la llengua sigui l'objectiu únic o bé al Consorci de normalització lingüística i de la Xarxa de CNL, inserint-se en una tasca menys docent i més social, en què l'ensenyament del català es contempli des d'una perspectiva de descoberta del país i d'incorporació cultural.

3. *Cultura*

- Incentivar i promoure la creació i la producció en català, en matèria d'edicions escrites o àudio-visuals, teatre, cinema, cançó, literatura, etc.
- Fomentar la literatura de consum massiu en català (literatura de quiosc) garantint-ne la qualitat, per tal de cobrir un dèficit endèmic de la cultura catalana (còmic, novel·la negra, rosa, de ciència-ficció, etc.)
- Promoure internacionalment la literatura catalana, mitjançant el suport a la traducció i a l'edició en altres idiomes.
- Promoure i incentivar la normalització lingüística a sectors sencers de la vida econòmica i social particularment endarrerits; ambients financers, bancaris, industrials i comercials, professionals, etc. Incidir especialment en matèria de publicitat comercial, etiquetatge de productes...
- Fer un esforç especial en el procés de normalització de l'aranès, promovent alhora el coneixement d'aquesta realitat lingüística a tot Catalunya i més enllà.

4. *Mitjans de Comunicació*

- Donar el suport econòmic i logístic necessari per consolidar els mitjans de comunicació en català —premsa escrita, ràdio, televisió— fins a superar netament l'actual situació de feblesa i d'inferioritat en què alguns es troben.
- Promoure un major ús del català a la ràdio i a la televisió, mitjançant l'ampliació de programes en català a la ràdio i al segon canal de TV, l'impuls d'un canal de TV que resulti de la concertació de les televisions locals i el suport a la introducció de la TV valenciana a Catalunya.
- Donar les respostes oportunes a les futures realitats de la televisió privada, per cable i per satèl·lit.
- Establir i posar en marxa un Pla d'estudi i desenvolupament de l'aplicació del català a les noves tecnologies àudio-visuals.

5. *Escola d'Administració Pública*

Potenciació de l'Escola d'Administració Pública, en la seva tasca de normalització lingüística de la funció pública. Impuls i concertació de programes en aquesta direcció amb les diverses administracions del país (judicial, policial, etc.), complementant allò que a nivell local ja facin en aquest terreny els Centres de Normalització Lingüística.

6. *Jocs Olímpics*

Vetllar el tractament de la llengua catalana en els Jocs Olímpics de 1992 a Barcelona, en el marc dels acords en curs entre el COOB'92, la Generalitat i la Universitat Autònoma de Barcelona. Garantir-hi la preeminència del català, com a llengua pròpia de Catalunya, en el cas que hagués de ser preferent una de les quatre llengües que seran oficials (català, castellà, anglès i francès).

7. *A nivell d'Estat*

S'emprendran negociacions del govern de la Generalitat amb el govern de l'Estat i en el seu cas amb les corresponents Comunitats Autònomes, perquè emprenguin les mesures següents:

- Impulsar amb la CA Valenciana, la CA de les Illes i la CA de l'Aragó, l'establiment d'objectius comuns i de programes de cooperació en relació amb la normalització del català i amb la producció cultural del català.
- Promoure l'estricta aplicació i desenvolupament de les lleis vigents, amb

- la finalitat de garantir la normalització lingüística de la funció pública.
- Adopció de les mesures oportunes perquè els funcionaris de l'administració perifèrica de l'Estat, inclosos els cossos i escales d'àmbit estatal, puguin accedir a un coneixement suficient de la llengua catalana. Això val també en relació amb els organismes autonòmics i empreses estatals o públiques.
 - Fer que les administracions públiques dependents del govern de l'Estat garanteixin que els seus impresos i formularis a Catalunya estaran també redactats en català. Això ha de succeir igualment amb els anuncis oficials, els rètols i els cartells d'informació pública dels diversos departaments ministerials, així com amb les campanyes institucionals i la publicitat de totes les administracions públiques. La publicitat s'inserirà també en els mitjans de comunicació que són en català, i així esdevindran una valuosa fórmula per ajudar al seu precari finançament.
 - Emprendre les actuacions necessàries per garantir la validesa jurídica de qualsevol document escrit en català que hagi de tramitar-se o de resoldre's en l'àmbit de la mateixa administració central de l'Estat. Creació d'un Servei Oficial de Traduccions per traduir al castellà els documents redactats en les altres llengües d'Espanya.
 - Facultar les Comunitats Autònomes amb llengua pròpia distinta del castellà per a l'expedició de títols de traductor i intèrpret per traduir de les altres llengües a la pròpia.
 - Desenvolupament de programes d'intercanvi, divulgació i promoció del català a la resta de l'Estat, tant en cooperació amb el govern de l'Estat com amb les Comunitats Autònomes. En aquest sentit, fomentar la distribució de llibres en català i la subscripció de revistes d'actualitat, polítiques, literàries, científiques en català a totes les principals biblioteques públiques d'Espanya.
 - Consolidar les càtedres de català creades a les universitats de Salamanca i Complutense, i donar suport a la creació de noves càtedres.
 - Adoptar les mesures adients perquè els professors destinats a les comunitats de llengua catalana tinguin la formació pedagògica, cultural i lingüística adequada als programes educatius que hagin de desenvolupar.
 - Fomentar l'aprenentatge sobre la realitat plurinacional i plurilingüística d'Espanya mitjançant els plans d'estudi en general i, particularment, a través de les assignatures de Llengua, Literatura i Història, a nivell d'EGB, de Batxillerat i de Formació Professional.
 - Establir programes d'ajut específic a manifestacions culturals en llengua catalana: edicions, teatre, cinema, cançó, literatura, etc.

- Crear i desenvolupar el Registre previst a l'article 14 de la Llei de Bases de Règim Local, per tal de poder normalitzar la toponímia.
- Fomentar la divulgació i la presència del català al món, en tant que llengua de cultura. Impulsar un programa específic d'ajuts per a la difusió del català a les més de 120 universitats del món on s'ensenya.
- Cooperació del govern de l'Estat en el finançament dels programes de normalització lingüística de la Generalitat.
- Retirada del recurs d'inconstitucionalitat n.º 955/85 a l'article 34 de la Llei de la Funció Pública de Catalunya, previ acord amb la Generalitat sobre la interpretació reglamentària d'aquest article.

8. *Europa*

S'impulsarà l'acció política del govern de la Generalitat, amb els diputats catalans a Europa, prop de les institucions europees i, en el seu cas, prop del govern de determinats estats, per:

- Tractar d'aproximar la Catalunya-Nord i la política lingüística del govern francès a la línia de cooperació que pugui obrir-se entre les altres terres de parla catalana dins l'Estat espanyol.
- Reconeixement oficial del català a les institucions europees com a llengua de 9.000.000 d'europes i d'un Estat (Principat d'Andorra). Mentrestant, traducció al català dels documents fonamentals de la CEE, negociació perquè el català sigui llengua oficial de tots els actes de la CEE que tinguin lloc a Catalunya i perquè es reconegui el dret a l'ús del català a les institucions europees.
- Impulsar l'aprovació pel Parlament europeu de «La Carta de les llengües», elaborada pels socialistes catalans i ja aprovada pel Consell d'Europa. Sense trencar la solidaritat amb les «llengües minoritàries», treballar en una tercera via que doni al català el tractament que li correspon, no homologable amb el que reben aquelles.
- Plantar cara als reiterats atacs de la dreta europea contra el català i les altres llengües no estatals on sigui que tinguin lloc, com ja vàrem fer en ocasió de la retirada de fons del govern de Chirac a les «bressoles» del Rosselló contravenint allò que en el passat havia disposat Mitterrand.

Comunicació

El PSC considera que la consolidació d'un espai de comunicació democràtic, lliure i plural és, en el moment actual, un tema absolutament prioritari del qual depèn en bona part la consolidació del nostre país com un poble obert i modern, la seva cultura i la seva llengua. Per aquest motiu, l'acció socialista en el govern de la Generalitat estarà inspirada per la idea del diàleg i el consens entre tots els grups socials i polítics representants del nostre poble, i entre els que dirigeixen, gestionen o participen d'una manera o d'altra en els mitjans de comunicació.

Per altra banda, la innovació tecnològica i la renovació cultural i la seva incardinació en l'àmbit local seran les grans tasques a les quals ens consagrarem els socialistes en el govern. D'aquesta manera s'avançarà en el camí d'una societat més igualitària, més lliure i més ben informada.

Eixos de l'acció del govern

L'acció socialista tindrà com a eixos principals els següents:

1. L'assoliment d'un acord, el més ampli possible, entre els diferents col·lectius que participen en l'àmbit de la comunicació sobre un projecte global de progrés de la comunicació a Catalunya. La finalitat d'aquest projecte serà unir esforços i complementar tasques entre els diferents grups, institucions i entitats en la potenciació d'un àmbit de comunicació per al nostre país, adequat a l'horitzó de l'any 2000.

2. L'orientació cap al servei públic de les innovacions tecnològiques en el camp de la comunicació. Amb el que això comporta de potenciació de la investigació tècnica i social, de l'experimentació i del foment de la formació.

3. La democratització i transparència informativa dels mitjans públics, orientats realment cap al servei de Catalunya sencera i no d'interessos partidistes.

4. La regulació per llei d'ajuts a la premsa escrita —en especial la

que es fa en català—, amb l'objectiu de consolidar-la i d'augmentar-ne la difusió (retorn de la premsa a l'escola, mesures concretes d'ajut d'infraestructura a la premsa comarcal, etc.)

5. La instauració d'una política d'informació transparent i solvent de la Generalitat i les seves institucions en substitució d'una activitat propagandística i doctrinària.

6. La revitalització i potenciació de la comunicació local i municipal com a l'àmbit destinat a convertir-se en l'autèntica garantia de la democràcia d'un sistema comunicatiu i l'espai més directe de participació i control del poder polític.

Accions concretes

Les mesures concretes i immediates de govern que adoptarà el PSC des de la Generalitat seran les següents:

1. Garantir la democratització de la informació i la programació d'aquells mitjans de comunicació públics sobre els quals té competència. En aquest sentit, adoptarà mesures immediates per assegurar l'accés i la participació democràtica dels diferents grups polítics i socials a TV3.

2. Adequar el desenvolupament de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió cap a la potenciació del pluralisme social i cultural del nostre poble. Per a la qual cosa prestarem especial atenció a reforçar, emparar i sostenir les iniciatives de comunicació local existents al llarg i ample de Catalunya; en aquest sentit, adoptarem mesures per a l'ampliació de la programació de TV3 i de l'oferta televisiva pública, amb la creació d'un quart canal, la finalitat bàsica del qual serà l'impuls i coordinació de la programació de les actuals televisions locals. I, tot això, sense que calgui augmentar el pressupost sinó racionalitzar les despeses i les inversions.

3. Consolidar legalment i econòmicament el desenvolupament de les emissores municipals de Catalunya i, en general, reforçar les competències municipals en l'àmbit de la comunicació.

4. Dins l'estructura del Consell Executiu, crear una àrea específica destinada als temes de comunicació, que s'encarregarà fonamentalment de: 1) la planificació i el seguiment del desenvolupament comunicatiu global de Catalunya. I 2) la informació i comunicació institucionals, dins de les quals assumirà funcions d'oficina portaveu del govern.

5. Canalitzar els fons que l'actual govern de la Generalitat destina ara a propaganda i publicitat envers la consolidació d'una autèntica comunicació institucional, transparent i orientada al servei dels ciutadans.

6. Crear l'Institut Català de Comunicació, destinat a servir d'àmbit de relació dels diferents actors que participen en la comunicació i a fomentar la investigació i el desenvolupament de les comunicacions.

7. Potenciar la formació pública en el camp de la comunicació amb una especial dedicació al terreny de la investigació i dels mitjans audiovisuals.

8. Potenciar l'ampliació de l'oferta catalana en mitjans de comunicació fent-se càrrec especialment de reforçar la programació televisiva pública en català. En aquest sentit, impulsarem particularment totes les iniciatives de descentralització de RTVE.

9. Crear una borsa de treball d'acord amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya per estimular la creació i canalització d'ofertes de treball als professionals de la informació en atur, sobretot en tot allò que fa referència a les institucions i entitats públiques (gabinets de premsa i similars).

Joventut

Els socialistes catalans ens proposem de mobilitzar el conjunt de la societat catalana per garantir als joves el lloc que els pertoca, i això ho farem lluitant amb decisió contra l'atur juvenil, millorant la formació tècnica i professional dels joves, lluitant contra les desigualtats per garantir la seva qualitat de vida i, lògicament, potenciant i fomentant l'associacionisme juvenil.

1. *La millora de la formació professional i tècnica*

Els joves de 1988 són la primera generació de tota la història de Catalunya que haurà pogut viure en llibertat. I els socialistes catalans volem que sigui també la generació més preparada, més culta i més ben formada de la nostra història. Per això ens proposem culminar el procés de reforma de l'ensenyament secundari, garantint paral·lelament la plena escolarització fins al 16 anys, afrontant amb vigor el greu problema del fracàs escolar que en algunes zones de Catalunya és superior al 50%, millorant la qualitat de l'ensenyament, aprofundint en la catalanització, impulsant al màxim la participació de tots els sectors.

L'estat actual de la Formació Professional és senzillament lamentable. Els socialistes farem de la millora de la formació professional una de les nostres prioritats, introduint noves assignatures, reformant els plans d'estudis, donant entrada a l'ensenyament de noves professions, garantint que pugui afrontar els reptes que ens imposa el desenvolupament tecnològic i, en definitiva, dotant la formació professional de més recursos econòmics, humans i materials.

Finalment treballarem per fer possible que els estudiants catalans puguin estudiar aquella carrera universitària que desitgin, intentant a la vegada adequar la demanda d'estudis universitaris amb la demanda social. Així mateix, prestarem especial atenció al tercer cicle d'ensenyament universitari, avui abandonat a la seva sort.

2. *Lluitar contra les desigualtats per assegurar la qualitat de vida de tots els joves*

La història de l'esquerra és la història de la lluita per la igualtat. El nostre govern treballarà amb fermesa per garantir una igualtat real d'oportunitats entre tots els joves. Així, doncs, ens proposem:

- Introduir dintre del sistema de mínims socials garantits la necessitat que tots els joves hagin estudiat com a mínim fins al nivell de primer grau de formació professional.
- Prioritzar la política d'informació juvenil.
- Prestar especial atenció a la política de beques en l'ensenyament i en tots els camps.
- Discriminar positivament els joves que es troben en situacions d'indefensió o marginalitat.
- Modificar l'actual política d'inversions del Consell Executiu per corregir les desigualtats de renda en el territori.
- Garantir a tots els sectors juvenils l'accés a la cultura i la necessària protecció de les manifestacions culturals juvenils.

En el camp del benestar i la qualitat de vida dels joves ens proposem:

- Intentar garantir al major nombre de joves possible l'accés a l'habitatge avui negat.
- Respectar i fer respectar la llibertat existencial dels joves, i superar aquells obstacles que encara queden en aquesta societat. El respecte a la diferència, la pluralitat, la tolerància són valors que entre tots podem fer realitat.
- Plantar cara al problema de la drogaaddicció, prioritzant una política en el camp de la prevenció i el tractament de les toxicomanies.
- Aprofitar els Jocs Olímpics de 1992 per estendre l'esport a tots els joves catalans fent-lo present en la vida quotidiana dels joves i especialment en els centres d'ensenyament.
- Garantir a tots els joves, independentment dels seus recursos econòmics, la possibilitat d'accedir a totes les activitats d'oci, lleure i esport que organitzi directament el govern de la Generalitat.

3. *Potenciar i fomentar l'associacionisme juvenil*

Només els joves, com a sector social conscient dels seus problemes, i organitzats de forma solidària, poden ser el motor de les necessàries transformacions socials. Partint d'aquesta convicció, ens proposem:

- Obrir el Consell Interuniversitari a la participació de les associacions es-

tudiantils, i augmentar llur participació en el consell Escolar de Catalunya i en els Consells Escolars Municipals.

- Augmentar substancialment les partides dedicades a intercanvis juvenils internacionals.
- Cedir la gestió de les instal·lacions que siguin de titularitat de la Generalitat de Catalunya a les associacions juvenils, mitjançant contractes de concessió de serveis en els quals s'establirà la necessitat que els albergs restin oberts durant tota la nit.
- Prioritzar el suport a l'associacionisme juvenil en l'àmbit sindical, cooperatiu i en el camp de l'economia social.
- Modernitzar i descentralitzar el Servei Català de Turisme juvenil, que serà cogestionat amb entitats juvenils.
- Donar ple suport al treball del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i, d'una manera especial, al II Congrés de la Joventut Catalana.

Política d'igualtat

Els socialistes defensem una major presència de la dona a les institucions polítiques i socials del nostre país. Per fer-ho realitat cal posar en funcionament un conjunt de mesures que desenvolupin normativament el principi constitucional de la igualtat i facin avançar la societat en el reconeixement que *les dones han de tenir els mateixos drets i oportunitats en tots els àmbits de la vida econòmica, social, cultural i política.*

I volem també propiciar un tipus de política que afavoreixi la modificació de formes de vida, d'actituds i de rols que impedeixen a les dones el lliure desenvolupament de la seva personalitat i, en conseqüència, una vida activa i participativa.

El programa dels socialistes al govern de la Generalitat recull i sintetitza aquests objectius i proposa un *Pla d'Actuació* que compti amb un conjunt de *50 mesures per la igualtat*, a desenvolupar en els àmbits que després assenyalarem.

Per fer més efectiva aquesta política, ens proposem *la creació d'una Conselleria específica per la igualtat.*

Les mesures per la igualtat se sintetitzen en els objectius següents:

Societat

- Crear les condicions necessàries per fomentar un repartiment més equilibrat de les responsabilitats en l'àmbit públic i privat entre els homes i les dones.

Ordenament jurídic

- Possibilitar l'opció a diferents règims econòmics patrimonials, alternatius al de separació de béns.
- Establir un equilibri econòmic just per a la dona en cas de separació, divorci o viduïtat.

Formació professional, ocupació i relacions laborals

- Conèixer la situació professional i laboral de la dona a Catalunya.
- Establir les mesures per al foment de la formació professional i el reciclatge laboral.
- Impulsar i controlar el compliment de la normativa laboral en favor de la igualtat.
- Fer èmfasi en la *diversificació de les professions, trencant la divisió entre treballs femenins i treballs masculins.*

Salut

- Millorar la salut en el sentit més ampli, incidint en els aspectes biològics propis de la dona, i augmentar el nivell d'informació i educació.
- Promoure programes sobre *l'educació per la salut*, especialment en les qüestions que afecten la dona en la seva doble condició de subjecte i agent sanitari (educació sexual). Augmentar el nivell d'informació sexual i educació materno-infantil.

Educació, cultura i esport

- Potenciar la participació del professorat en l'educació per a l'igualtat entre els sexes.
- Eliminar els continguts discriminatoris existents als llibres de text i material didàctic.
- Donar autènticament les mateixes oportunitats educatives a tots els sexes.
- Estendre i millorar l'educació permanent adreçada a la dona.
- Potenciar la incorporació de la dona a la vida cultural i esportiva.
- Fomentar la promoció cultural de la dona, amb especial atenció a les zones rurals i més desprotegides, per tal que pugui actuar com a agent educatiu, particularment en l'àmbit de la família, possibilitant formes de convivència més igualitàries.

Mitjans de comunicació

- Eradicar la imatge discriminatòria de la dona en els mitjans de comunicació i la publicitat.

- Utilitzar els mitjans de comunicació com a eina d'informació i formació de les dones, de canvi dels models familiar i social.

Participació i col·laboració

- Potenciar la vida associativa, la participació i la col·laboració entre les institucions i els grups i entitats de representació femenina.

Justícia i Dret

Administració de justícia

Del conjunt de competències que, segons l'Estatut, han de ser desenvolupades dins l'àmbit territorial de Catalunya, la justícia és potser la més endarrerida. Avançar en aquesta via significa, doncs, reforçar el nostre autogovern i contribuir a la millora general d'un dels pilars del sistema democràtic més deficitari.

En aquesta línia, tan aviat com el Tribunal Constitucional haurà dictat sentència en el recurs presentat pel Parlament de Catalunya contra la Llei Orgànica del Poder Judicial, caldrà adaptar el programa de govern als pronunciaments que efectui aquell Tribunal amb el propòsit de desenvolupar la totalitat de facultats i competències que li siguin reconegudes. Això no obstant, transitòriament, els socialistes tractarem d'establir amb el Ministeri de Justícia els acords necessaris per desenvolupar, al més alt nivell possible, totes les facultats de gestió que el govern de l'Estat estigui en condicions d'atribuir a la Generalitat de conformitat amb l'Estatut d'Autonomia i amb la Llei Orgànica del Poder Judicial.

Així mateix, i d'acord amb aquesta Llei, formularem un programa anual que serà sotmès a l'aprovació del Parlament de Catalunya, previ l'informe favorable del Consell General del Poder Judicial. Els socialistes procedirem al desenvolupament d'aquest programa sense prendre com a excusa la indefinició en què avui es troben les nostres competències, sense perjudici de defensar-les a través de tots els mitjans legals.

Tribunals i Jutjats

1. El mapa i la planta judicial de Catalunya

Un dels objectius més immediats consistirà a aportar la nostra col·laboració al Ministeri de Justícia i, posteriorment, en el tràmit parlamentari a les Corts Generals, per tal de deixar plenament configurat el mapa i la planta judicial de Catalunya dins de la corresponent Llei de Demarcació i

Planta actualment en projecte. Propugnarem un mapa judicial que combini adequadament els criteris de funcionalitat, ordenació territorial i disponibilitats econòmiques en el seu grau màxim.

Posteriorment, caldrà aprovar una llei sobre demarcacions judicials i determinació de la seva capitalitat en què s'apliqui el principi de desconcentració de l'administració de justícia, inclosos els òrgans jurisdiccionals, per tal de propiciar la immediatesa.

2. *Gestió de recursos personals*

En relació amb aquesta matèria la Generalitat desplegarà una acció que reforci la vinculació del personal judicial al territori de Catalunya. En aquest sentit propugnem un organisme públic i autònom o un sistema que permeti institucionalitzar la promoció de jutges, magistrats i altre personal judicial vinculats a la realitat social catalana.

Seràn exercides totes les competències estatutàries reconegudes per tal d'aconseguir la plena provisió de totes les places vacants, instant les corresponents convocatòries i vetllant perquè, en tot cas, siguin exigits els requisits de coneixement del dret propi de Catalunya i de la seva llengua.

Es gestionarà amb la major celeritat la instauració del Tribunal Superior de Justícia i el proveïment dels Magistrats que corresponguin per elecció del Parlament de Catalunya.

S'esmerçarà tot l'esforç possible a proporcionar a l'administració de Justícia el personal que col·labori en funcions de connexió entre aquesta i els ciutadans.

3. *Gestió de recursos materials*

Els socialistes establirem immediatament una línia d'acords i col·laboració amb el Ministeri de Justícia a fi de convertir en realitat les propostes ja formulades de transferències de facultats i recursos en aquesta matèria per desenvolupar un pla de modernització de l'oficina judicial. Propugnarem, així mateix, la instal·lació del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya amb la dignitat i funcionalitat degudes, i impulsarem la instal·lació definitiva dels registres civils.

4. *La normalització de la llengua catalana a l'administració de Justícia*

Els socialistes vetllarem pel compliment estricte dels drets i deures que corresponen al personal de l'administració de Justícia i a tots els ciutadans, en relació amb la utilització del català, com a llengua cooficial i pròpia dins de l'administració de Justícia. I esmerçarem tots els mitjans

possibles a fi de facilitar a tot el personal el coneixement de la llengua catalana, així com dispositius suficientment àgils per a la traducció al català o castellà de les actuacions o documents judicials quan s'escaigui.

Mesures legislatives

Sense pretensió d'enumerar tot el paquet legislatiu que pot desenvolupar-se al llarg del quadrienni vinent, hi ha un conjunt de projectes concrets, tant en l'àmbit civil com en el processal i administratiu, que els socialistes ens proposem de presentar al Parlament de Catalunya.

En matèria de dret civil

En primer lloc, cal modificar la legislació civil catalana de forma que quedin resoltes amb criteris de modernitat i justícia les qüestions jurídiques que afecten avui la parella estable. Ens proposem, també, d'aprovar una llei de règim econòmic del matrimoni que incorpori correccions al règim de separació de béns i que reconegui la possibilitat d'altres règims que admetin una participació mútua dels cònjuges en els beneficis obtinguts durant el matrimoni. Cal, igualment, regular els efectes patrimonials del divorci de manera que es contempli la possible creació d'un fons de garantia d'aliments i pensions derivades de les crisis matrimonials. Finalment, promulgarem una llei que modifiqui els preceptes de la Compilació de Dret Civil de Catalunya que contenen, encara avui, disposicions discriminatòries de la dona (com el dot i figures afins) o dels fills.

En matèria de filiació i infància, propugnem l'aprovació d'una llei reguladora d'efectes civils de les tècniques de fertilització artificial humana, una llei d'adopció, una llei sobre la pàtria potestat i disposicions legals que reforcin la política dels menors, que ha de ser una dedicació preferent del govern de la Generalitat, tant en els seus aspectes preventius com protectors.

En un altre ordre de coses, i en la perspectiva d'un progrés social, propugnem l'aprovació d'un conjunt de projectes tals com una llei d'arrendaments rústics i d'aparceries; una llei de retracte social o reguladora d'un dret d'adquisició preferent d'habitatge; una llei reguladora de les urbanitzacions d'iniciativa privada; una llei reguladora de l'exercici de determinades professions titulades; lleis que desenvolupin les competències de la Generalitat en matèria d'associacions de caràcter docent, cultural, artístic, benèfic o assistencial; una llei de protecció del comprador im-

mobiliari; i un desplegament legislatiu sectorial protector dels drets del consumidor en determinats àmbits contractuals (subministraments de serveis, crèdits i altres relacions bancàries) d'acord amb les noves previsions de la CEE, etc., etc.

Per altra banda, i per informar i donar suport a la tasca parlamentària —de la qual han d'emanar les modificacions legislatives precedents—, procurarem que es realitzin, mitjançant enquestes o estadístiques, les prospeccions sociològiques adients per constatar allò que la societat vol i necessita. Igualment interessarem la col·laboració de les facultats de Dret de les universitats catalanes per tal que puguin contribuir a la qualitat tècnica de la legislació i perquè aquesta enllaci i continuï històricament i científicament la tradició jurídica catalana.

En matèria de dret administratiu

Finalment, i sense ànim d'exhaustivitat, caldrà promulgar, entre altres, una llei sobre règim jurídic i sistema de responsabilitat a l'administració de la Generalitat i dels ens públics que en depenen, una llei especial de contractació administrativa de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya, una llei reguladora de l'expropiació forçosa de les administracions autònomes de Catalunya i una llei de consultes populars municipals.

Política penitenciària

La reforma de les institucions penitenciàries és una empresa plena de contingut social i humà que els socialistes ens comprometem a realitzar amb decisió i eficàcia, per tal d'acabar amb una situació intolerable i profundament injusta per als reclusos, per als funcionaris i per al conjunt de la societat. Amb la finalitat irrenunciable d'aconseguir un sistema penitenciari digne, que sigui alhora instrument útil de la nostra convivència, ens proposem de dur a terme les actuacions següents:

1. Un dels greus problemes del sistema penitenciari català és la manca d'establiments i d'instal·lacions. Actualment patim un dèficit de tres mil places, i més de cinc-cents penats han de complir llur condemna en presons de la resta de l'Estat. Conscients d'aquesta realitat, els socialistes establirem d'immediat un *Pla de construcció de nous centres* adequat a les necessitats actuals i a les previsible a mitjà i llarg termini, amb especificació del cost total, dels terminis d'execució i de les fonts de finançament previstes. El Pla es completarà amb la concreció del *Mapa de localitzacions* definitives dels nous establiments, que es fixaran prèvia consulta amb

les institucions locals i comarcals, per tal de conciliar la necessitat de la reforma penitenciària i la salvaguarda de l'equilibri territorial.

2. Prestarem especial atenció a millorar les condicions de vida dels reclusos i, a tal efecte, s'intensificaran les obres de reforma dels centres existents, sobretot pel que fa a les dependències de les infermeries, es reforçaran les mesures de seguretat i es proporcionarà l'adequat tractament mèdic als toxicòmans. Es donarà prioritat a la construcció d'un *hospital penitenciari* i d'un *establiment psiquiàtric*.

3. Els socialistes considerem que *el treball penitenciari és un element fonamental del procés de reinserció social* de l'intern i considerem inadmissible la situació actual en què solament un de cada set interns treballa. Així, doncs, construirem tallers dintre i fora dels recintes de les presons amb la finalitat de proporcionar treball als interns de règim tancat i als de règim obert; intensificarem la política de concertacions amb institucions públiques i privades per tal de disposar d'una major oferta de llocs de treball; i crearem mecanismes per proporcionar feina continuada als tallers existents i als que es preveu de posar en funcionament.

4. En ordre a *perfeccionar el tractament penitenciari* endegarem, entre altres, les mesures següents: cobriment i ampliació de les plantilles actuals dels equips d'observació i tractament; atenció especial a la classificació dels penats; accions per proporcionar als interns l'adequada formació professional; millor accés a l'educació i a la cultura, amb l'organització i els mitjans materials i humans necessaris; i organització d'activitats internes amb la col·laboració de funcionaris i presos.

5. En matèria de *política de personal*, les actuacions aniran encaminades a augmentar la seguretat dels funcionaris del servei interior; a donar suport a l'activitat sindical; a regularitzar i homogeneïtzar els horaris de treball; a elaborar amb la màxima brevetat possible les plantilles orgàniques, amb la concreció de cadascun dels llocs i la corresponent tasca a realitzar; i a normalitzar els canvis de nivell i provisió de llocs de treball.

6. Finalment, els socialistes ens comprometem a posar especial èmfasi en la darrera fase penitenciària i en la post-penitenciària per tal de *facilitar la reintegració* de l'intern a la societat amb les millors condicions individuals i familiars. Amb aquesta finalitat ens proposem dur a terme actuacions com la creació de nous centres oberts i ampliació dels existents; increments dels ajuts a les famílies dels presos; potenciació de les Comissions d'Assistència Social; i coordinació de la política penitenciària amb la política general de Serveis Socials com a instrument d'una política social potenciadora de les persones i dels grups.

Seguretat pública

L'exercici de les llibertats cíviques necessita un marc de seguretat ciutadana que garanteixi aquestes llibertats i protegeixi els drets personals i col·lectius. Una política progressista de seguretat pública s'ha d'entendre fonamentalment des de la vessant preventiva i, en segon terme, dissuasiva, i no únicament des de l'angle de la intervenció repressiva, necessària per a la salvaguarda dels ciutadans però no suficient.

Per altra banda, cal considerar que, quan tractem el problema de la seguretat, els paràmetres estadístics, tot i ser importants, no reflecteixen necessàriament la percepció que tenen els ciutadans sobre la qüestió. No n'hi ha prou amb disminuir el nombre de delictes. Cal, a més, incrementar el sentiment col·lectiu de protecció i seguretat.

Millorar la seguretat pública significa desenvolupar la prevenció i incrementar l'eficàcia de l'acció policial, però requereix també implicar el conjunt de la societat en aquest esforç.

Les nostres propostes són les següents:

1. *Estimular, estructurar i coordinar una política de prevenció* que integri les administracions als diferents nivells i els sectors socials i ciutadans més implicats. Constituïrem el *Consell Nacional de la Prevenció*, dotat d'un fons que permeti desenvolupar programes concrets d'abast territorial, tal com fan els països europeus més avançats en aquesta matèria. Estimularem la constitució de *Consells Locals de Prevenció* en aquells municipis que per les seves característiques ho requereixin, presidits per l'alcalde i integrats per les organitzacions veïnals, de comerciants, o altres de caràcter ciutadà. Aquests Consells Locals, tal com hem fet a Barcelona amb l'anomenat *Consell de Seguretat Urbana*, serviran per posar en comú programes i propostes d'actuació entre els representants de les forces de seguretat i les organitzacions socials. La seva missió serà articular coordinadament iniciatives i realitzar-les en els terrenys de l'ensenyament, els serveis socials, el tractament de les drogodependències, la política de joveventut i menors, les mateixes actuacions policials, etc.

2. *Exercir des del govern de la Generalitat les competències que li*

corresponen. Governar no vol dir queixar-se. Vol dir determinar objectius i posar en marxa les actuacions necessàries per aconseguir-los. En matèria estrictament policial, cal desenvolupar el següent:

- *Enfortir el nivell local de la policia*, desenvolupant allò que està previst a la Llei de Coordinació de les Polícies locals. Posar en marxa els mecanismes tècnics i operatius de suport logístic per facilitar l'actuació dels cossos municipals de policia, especialment en aquells municipis amb escasses dotacions. Propiciarem l'establiment de convenis amb municipis que no disposin de policia municipal suficient, bé per la via de mancomunar els serveis de municipis veïns, bé posant a disposició del municipi dotacions de Mossos d'Esquadra que quedarien sota la dependència funcional de l'alcalde i d'acord amb la Junta de Seguretat de Catalunya.
- *Posar en marxa l'Escola de la Policia de Catalunya*, avui pràcticament paralitzada. Aquesta escola elaborarà un programa de formació permanent i reciclatge de la policia autonòmica i de les polícies locals, establint un «pla de carrera» que prefiguri els mecanismes de promoció interna, d'accés als comandaments, d'especialització, etc. Establirem d'acord amb la Junta de Seguretat de Catalunya i per mitjà de conveni amb el Ministeri de l'Interior, cursos de formació permanent per a les forces i cossos de seguretat de l'Estat que prestin el seu servei a Catalunya.
- *Garantir una millor eficàcia de la policia autonòmica*. No volem un cos de Mossos d'Esquadra exclusivament estètic. Els actuals camps d'actuació de la policia autonòmica són prou importants per requerir un cos ben organitzat i millor preparat. Coordinarem la seva actuació amb les de la resta de cossos policials per tal d'impedir que operacions coincidents no s'entrebanquin mútuament. Establirem un marc positiu de relació amb la judicatura que permeti avançar en les funcions de policia judicial.

3. *Coordinar la Policia a Catalunya*. La principal preocupació serà l'eficàcia en l'actuació policial, sense caure en el parany de la confrontació o competitivitat entre els diversos cossos. Un treball coordinat i de cooperació entre policia autonòmica, polícies locals i policia de l'Estat requereix la voluntat de les institucions de treballar plegats i l'establiment dels òrgans institucionals adequats. La *Junta de Seguretat de Catalunya* ha d'adquirir la seva dimensió estatutària de coordinació entre la Policia de Catalunya i les forces i cossos de seguretat de l'Estat, amb plans de treball operatius i iniciatives concretes que permetin un millor aprofitament d'esforços i recursos, així com el desenvolupament progressiu i harmònic de les accions de seguretat ciutadana de l'administració de la Generalitat.

Per altra banda, impulsarem la constitució de les *Juntes locals de Seguretat*, per tal que, a nivell municipal, s'incentivi la cooperació i la coordinació entre la policia local i el Cos Nacional de Policia.

4. *Desenvolupar plans específics de Protecció Civil* a nivell local i a nivell català. És imprescindible que arreu del territori existeixin plans detallats d'intervenció i inventari de recursos per fer front a eventuals problemes derivats de catàstrofes naturals o de grans accidents. Caldrà implicar en aquesta tasca les associacions municipalistes i establir un sistema estable de treball conjunt amb els serveis de Protecció Civil dependents de l'Estat.

Una perspectiva federalista de l'Estat de les Autonomies

El pacte constitucional va obrir una pàgina nova en la història d'Espanya, en la qual tots hem dipositat l'esperança que serà possible resoldre els contenciosos de les nacionalitats històriques i transformar i modernitzar el vell Estat centralista. Transcorreguts deu anys de l'inici del procés autonòmic, la nostra valoració és que s'ha cobert una primera etapa en què hem donat un pas endavant significatiu en el procés de descentralització.

Tanmateix, l'objectiu d'un Estat autonòmic que garanteixi les cotes d'autogovern polític a què aspirem no s'ha assolit encara. I els socialistes catalans hem d'expressar la nostra preocupació per aquest fet, que té repercussions negatives en el conjunt de l'Estat, i les té especialment a Catalunya, on moltes vegades la vida política ha estat presidida per una confrontació estèril entre la reivindicació genèrica del nacionalisme conservador i la pervivència de les actituds centralistes.

Avui estem en un moment decisiu. En una cruïlla en què s'obren dos camins: o bé donar un nou impuls al procés autonòmic desplegant a fons les potencialitats constitucionals, o bé concedir-se una pausa després d'un procés, com el que hem viscut, que indiscutiblement cal qualificar d'intens. Aquesta pausa seria, al nostre entendre, un greu error que podria posar en qüestió la viabilitat mateixa dels resultats del procés autonòmic. En aquesta qüestió, el moviment endavant és l'única política possible.

Dels dos escenaris possibles, restar com ara o continuar avançant, els socialistes creiem que és necessari donar un nou impuls al procés autonòmic que permeti l'aprofundiment de l'autogovern polític de les Comunitats Autònomes i la cooperació i la responsabilització de totes elles en les qüestions d'Estat. Hem d'apostar, en definitiva, per dotar de continguts federals l'Estat de les autonomies. Hem d'optar, en fi, per una alternativa federalista en el desenvolupament de l'Estat autonòmic.

Certament la Constitució espanyola no consagra l'Estat federal. Però no impedeix en el marc constitucional que el desenvolupament de l'Estat de les autonomies es realitzi prenent com a punt de referència l'exemple dels Estats federals. En les qüestions bàsiques, l'Estat de les autonomies

pot funcionar com un Estat federal. Això ja no depèn de la Constitució sinó de la voluntat de les forces polítiques.

La proposta que realitzem parteix de la situació actual, i pretén avançar vers l'horitzó federal mitjançant la plena utilització de les potencialitats que conté la Constitució.

L'assoliment d'aquest horitzó de l'Estat de les Autonomies en la perspectiva federalista que preconitzem, s'ha de fonamentar en els eixos següents:

a) *Un sistema de distribució de competències entre l'Estat i les CC.AA. clar, precís i acceptat de forma general.* Aquest sistema haurà de definir tècniques precises de col·laboració, imprescindibles en l'Estat modern, de manera que l'actuació de les diferents esferes territorials de poder s'articuli a través de la cooperació i el respecte a les atribucions de cadascuna d'aquestes esferes. També haurà d'abordar-se sense reticències l'ampliació de les competències estatutàries de les Comunitats Autònomes, amb la finalitat d'avançar en el procés d'equiparació entre regions i nacionalitats. I encara més, la consecució d'una autèntica estructura federal exigirà, en alguns casos, transferències sobre matèries actualment de titularitat estatal en qüestions com ara el règim local, l'administració de justícia i la seguretat pública.

b) *Una reforma en profunditat de l'administració de l'Estat, que haurà d'afectar tant els seus serveis centrals com els perifèrics.* La reforma, si es vol que sigui eficaç, haurà d'abordar aspectes quantitius (reducció i remodelatge de serveis i departaments, traspàs de funcionaris dels serveis centrals a les CC.AA.) i, sobretot, qualitius o de redefinició de les funcions de l'administració de l'Estat que, en determinades àrees, haurà de passar d'una activitat fonamentalment de gestió a una altra en què primin aspectes de planificació, coordinació i inspecció.

c) *Unes fórmules de participació i corresponsabilització de les CC.AA. en les polítiques d'Estat.* L'instrument bàsic per a aquesta finalitat ha d'ésser el Senat, l'actuació del qual com a cambra de les autonomies és clarament insuficient. A més a més, el modern federalisme cooperatiu ha desenvolupat múltiples tècniques que, en fer efectiu aquest principi, incrementen el protagonisme dels òrgans autonòmics en la política comuna: conferències ministerials sectorials, participació en òrgans de coordinació, convenis de cooperació, etc. D'especial importància és la regulació d'un model de participació autonòmica en l'elaboració de la planificació econòmica general, o en la direcció de les empreses públiques, expressament previstes per la Constitució i els Estatuts d'Autonomia.

d) *Un model d'hisenda autonòmica que aprofundeixi en els principis d'autonomia i suficiència financera de les CC.AA., i que haurà d'avançar en la corresponsabilització fiscal i la solidaritat interregional.* Des d'aquest punt de vista l'actual situació dels tributs cedits és clarament insatisfactòria; la cessió de la gestió de nous tributs, com podria ésser l'IVA en la seva fase minorista, i també la participació en la recaptació d'alguns impostos directe hauria d'ésser seriosament estudiada.

e) *Una redefinició del paper de les Corporacions Locals en la nova estructura de poders.* Fins fa poc, l'administració local havia estat la gran oblidada del procés autonòmic. Aquesta redefinició haurà de resoldre de manera definitiva la qüestió pendent del finançament local, en el marc d'una distribució de la despesa pública entre Estat, CC.AA. i corporacions locals similar al que existeix en les democràcies federals avançades. I, sobretot, s'haurà de reforçar el principi d'autonomia local.

Una vegada assolits aquests objectius plenament, podríem afirmar, sense cap mena de dubte, que l'estructura de l'estat espanyol tindria una naturalesa federal. Som conscients, això no obstant, que el camí no serà fàcil, i que s'hauran de vèncer moltes resistències. Uns aparells d'Estat que arrossegueu segles i segles de centralisme no es canvien en uns anys per simple voluntarisme. També s'hauran d'abordar les dificultats derivades de la realitat política espanyola, que és diversa, en la qual les diferents regions expressen diferents graus de voluntat d'autogovern. Malgrat que tota proposta federalista té una dimensió uniformitzadora, cal evitar un tractament comú a realitats que són diferents, que podria tendir a una uniformització a la baixa. Tampoc no podem defensar un plantejament que condueixi a la congelació de la situació actual, amb dos nivells diferenciats d'autogovern. Aquesta situació, si s'estabilitzés, no sols arribaria a provocar greuges comparatius, sinó que constituiria un obstacle insuperable per a la reforma de l'administració de l'Estat.

Cal evitar aquestes solucions incorrectes. Ben al contrari, la conciliació entre el respecte a la diversitat de la realitat política espanyola i l'impuls a un projecte federal podria aconseguir-se a partir de l'establiment d'un horitzó federal comú, tal i com ho hem definit amb anterioritat, però sense forçar ni exigir el mateix ritme a totes les CC.AA. Es tractaria d'establir una estructura oberta, amb llocs buits que s'anirien ocupant a través d'un procés d'incorporació.

Per avançar en aquesta direcció és necessari l'acord bàsic entre les forces polítiques de Catalunya i el diàleg amb el govern de l'Estat. I, evidentment, el rebuig a recórrer a la violència com a mètode d'acció política,

encara que s'empari en una pretesa forma de lluita per l'autogovern i pels drets nacionals. Els socialistes catalans ens refermem en la idea que sols el diàleg i el combat democràtic poden fer que Catalunya avanci en l'aprofundiment del seu dret a l'autogovern.

Política europea i internacional

El govern de la Generalitat ha de tenir una política de projecció europea i internacional de Catalunya. Encara que les competències en relacions internacionals corresponguin a l'Estat, la capacitat d'acció exterior del govern de Catalunya és notable i no es pot malbaratar amb fórmules de turisme propagandístic. Els socialistes farem ús permanent d'aquestes possibilitats per tal de potenciar el paper de Catalunya com a país europeu, obert, pacífic i acollidor, capaç de fer un paper important en el concert dels pobles.

Totes les actuacions de política europea, doncs, hauran d'estar encaminades, alhora, a la consecució de tres objectius: la defensa dels interessos concrets de Catalunya, la construcció d'una Europa de progrés i la permanent lluita a favor de la pau, la llibertat i la igualtat.

La política europeïsta de la Generalitat ha de ser de portes enfora i de portes endins. Per això és una prioritat la instauració de campanyes informatives que arribin a tots els àmbits de la vida catalana i els posin en contacte amb la realitat europea. Cal, en aquest sentit, convertir *el patronat Pro-Europa* en un organisme dinàmic, plural, no sectari, que doni informació a la ciutadania, obri portes a la participació de tots els sectors de la societat catalana i faci una veritable promoció exterior de Catalunya. La primera tasca a fer és endegar un procés massiu d'informació, participació i integració europea dels catalans.

Els socialistes canviarem la política errònia de fer acció exterior al marge de l'Estat. Per contra, utilitzarem al màxim la coordinació amb la política internacional del govern, perquè això beneficiarà Catalunya. Serem actius a l'hora de formar la voluntat política de l'Estat en matèria europea i promourem la creació immediata d'un òrgan de concertació entre els governs de l'Estat i de les Comunitats Autònomes per definir-la. Finalment, donarem suport a la figura de l'Observador Comunitari.

Els *trets fonamentals de l'acció política europea* del govern socialista són:

- Contribució a la realització de la unitat europea i al seu desenvolupa-

ment institucional i polític, començant per la cooperació en la desaparició de les barreres existents: duaneres, reglamentàries, d'homologació, etc. A fi de crear una consciència europea es farà una sistemàtica promoció de tota mena d'activitats europees i europeïstes a Catalunya: divulgació dels símbols i la realitat europea, celebració del dia d'Europa, agermanament de municipis, intercanvi escolar i universitari, publicacions, conferències i exposicions, etc., etc.

- En els àmbits on sigui possible actuar, hem de defensar per a Europa una estratègia de creixement cooperatiu i solidari, que contempli com a prioritari l'atur, la recerca de noves tecnologies i la formació professional, i que al mateix temps permeti avançar en la lluita contra les desigualtats, cap a la construcció d'un espai social europeu basat en la solidaritat.
- A tots els fòrums on participarem tractarem d'impulsar polítiques de planificació «regional» que, en el marc institucional europeu, tinguin en compte les realitats culturals i polítiques de les nacions sense Estat, i permetin avenços com la utilització del català en els àmbits europeus on això sigui possible.
- S'ha de dur a terme una tasca de connexió del conjunt de la societat catalana amb Europa: sectors econòmics, vida associativa, institucions, universitats i sistema educatiu, professionals, indústries culturals, corporacions locals. Per això, s'endegaran polítiques de penetració comercial i industrial a Europa que ens facin competitius i ens garanteixin el creixement econòmic que necessitem; s'estudiarà exhaustivament el mercat Únic Europeu que començarà el 1992 i els seus efectes per a Catalunya; es propugnarà una política de recerca i tecnològica vinculada al desenvolupament tecnològic i d'investigació de la C.E.E.; es propiciarà la preparació exterior de futurs especialistes en tots els àmbits de la vida econòmica, científica i institucional i el retorn d'aquells catalans que s'han format a l'estranger; i es milloraran les comunicacions de Catalunya amb Europa, mitjançant trens d'alta velocitat, obertura de noves vies frontereres i perfeccionament de la xarxa viària.
- És fonamental, també, promoure la ciutat de Barcelona, com a gran capital europea, fent-ne un baluard de l'europeïsm, de civilitat i de cultura. Alhora cal aconseguir una presència institucional europea a Catalunya, avui quasi inexistent, fent Catalunya seu d'algun organisme europeu o portant-hi les seves activitats.
- S'haurien de planificar i aconseguir les ajudes dels Fons estructurals de la CEE que més convinguin a Catalunya, prioritzant les bases de sub-

desenvolupament i els sectors crítics. Participar activament en la política d'Europa del Sud i de l'Europa mediterrània establint lligams de col·laboració molt especialment amb les regions veïnes. En particular, caldrà començar des d'ara la reconversió d'activitats a les zones frontereres derivades del Mercat Únic al 1992 i que compten amb ajuts comunitaris.

En relació amb l'àrea d'expansió més propera a Catalunya —el Roselló i el Migdia francès—, intensificarem els contactes interfronterers, especialment amb els centres de tecnologia avançada que són Tolosa de Llenguadoc i Montpeller. Farem programes d'acció de cara al desenvolupament de l'activitat de Catalunya en l'àrea geogràfica esmentada i propiciarem la coordinació d'iniciatives de les diverses institucions catalanes i sectors públics o privats.

Pel que fa a les relacions internacionals, ens guiarem pels criteris següents:

- A Europa i a tot el món, Catalunya ha d'oferir *una resposta de pau, diàleg, igualtat i solidaritat*. Tota acció política serà encaminada a la distensió, al desarmament i a la convivència pacífica. També a reconciliar ecologia i creixement econòmic de manera que es preservi el medi ambient. I a trobar noves relacions amb els països en vies de desenvolupament, relacions d'aportació i de solidaritat.

Molt especialment el govern de la *Generalitat ha de millorar la cooperació amb Amèrica llatina*, estrenyent i ampliant lligams de cooperació econòmica, cultural i científica. Catalunya és el nucli més important del món d'edició en llengua castellana; cal potenciar aquesta realitat. I, més àmpliament, cal establir un pla d'ajuda i cooperació amb els països d'Amèrica llatina que tingui alhora eficàcia tant des del punt de vista de la recuperació econòmica com de l'avanç social, polític i institucional.

La idea central ha de ser ajudar el desenvolupament d'iniciatives pròpies a cada país, ja sigui promovent una major ajuda directa en relació al P.I.B., ja sigui amb aportació tecnològica, tècnica i professional. *La Generalitat hauria de crear un òrgan permanent de solidaritat*, obert i plural, que coordini o posi en marxa programes de cooperació, de suport als exiliats i de formació de becaris i cooperants.